

4.3
Jens Kristian Iversen
Skautrupvej 27
7500 Holstebro

Dato: 25-08-2010
Sagsnr.: 019879-2008
Henv. til: Nina Karner
Tlf.: 96117818

§ 12 MILJØGODKENDELSE

AF

Slagtesvinebruget Skautrupvej 27, 7500 Holstebro

Beliggende på matr. nr. 2a, Skautrup By, Tvis

© Blom (2008 luftfoto med bygningsmasse)

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Indholdsfortegnelse

STAMBLAD FOR VIRKSOMHEDEN	4
IKKE TEKNISK RESUMÉ	5
MEDDELELSE OM GODKENDELSE	6
MILJØGODKENDELSENS VILKÅR	7
GENERELLE FORHOLD	7
HUSDYRBRUGETS ANLÆG	8
<i>Husdyrproduktion.....</i>	<i>8</i>
<i>Stalde.....</i>	<i>8</i>
<i>Foder.....</i>	<i>9</i>
<i>Gylleforsuring .....</i>	<i>9</i>
<i>Opbevaring og håndtering af flydende husdyrgødning.....</i>	<i>10</i>
<i>Lugt.....</i>	<i>10</i>
<i>Transport.....</i>	<i>10</i>
<i>Støj.....</i>	<i>10</i>
<i>Støv.....</i>	<i>11</i>
<i>Lys.....</i>	<i>11</i>
<i>Skadedyr.....</i>	<i>11</i>
<i>Driftsforstyrrelser eller uheld.....</i>	<i>12</i>
<i>Renere Teknologi og ressourcestyring .....</i>	<i>12</i>
HUSDYRBRUGETS AREALER	13
<i>Godkendte arealer.....</i>	<i>13</i>
<i>Husdyrgødning.....</i>	<i>13</i>
<i>Sædskite.....</i>	<i>14</i>
<i>Fosfor.....</i>	<i>14</i>
<i>Bilag IV arter.....</i>	<i>15</i>
KLAGEVEJLEDNING OG OFFENTLIGGØRELSE	16
KLAGEVEJLEDNING.....	16
OFFENTLIGGØRELSE.....	16
RETSBESKYTTELSE.....	18
UDNYTTELSE AF GODKENDELSEN.....	19
OPLYSNINGER OM GRUNDLAG FOR MILJØGODKENDELSEN.....	19
ANLÆGGET - MILJØTEKNISK BESKRIVELSE OG VURDERING	21
GENERELLE FORHOLD	21
<i>Ansøger og ejerforhold.....</i>	<i>22</i>
<i>Lokalisering og planmæssige forhold.....</i>	<i>22</i>
<i>Varetagelse af hensyn til landskab .....</i>	<i>23</i>
<i>Ophør af husdyrbruget .....</i>	<i>24</i>
<i>Alternative muligheder.....</i>	<i>24</i>
<i>BAT – bedste tilgængelige teknik.....</i>	<i>24</i>
HUSDYRBRUGETS ANLÆG	25
<i>Husdyrproduktion.....</i>	<i>25</i>
<i>Stalde og bygninger.....</i>	<i>26</i>
<i>Ventilation .....</i>	<i>29</i>
<i>Rengøring af staldanlæg.....</i>	<i>30</i>
<i>Foder.....</i>	<i>30</i>
<i>Fyringsanlæg.....</i>	<i>30</i>
<i>Olietanke .....</i>	<i>31</i>
<i>Affald .....</i>	<i>31</i>

<i>Døde dyr</i>	32
<i>Sprøjtemidler</i>	33
GØDNINGSPRODUKTION OG HÅNDBETING	34
<i>Opbevaring af flydende husdyrgødning</i>	34
<i>Påfyldningsplads for gyllevogne</i>	35
FORURENING OG GENER FRA HUSDYRBRUGETS ANLÆG	36
<i>Ammoniak</i>	36
<i>Lugt</i>	39
<i>Transport</i>	41
<i>Støj</i>	42
<i>Støv</i>	42
<i>Lys</i>	42
<i>Spildevand</i>	43
<i>Skadedyr</i>	43
<i>Driftsforstyrrelser eller uheld</i>	44
<i>Renere teknologi og ressourcestyring</i>	45
AREALER- MILJØTEKNISK BESKRIVELSE OG VURDERING	49
DRIFT AF HUSDYRBRUGETS UDBRINGNINGSAREALER	49
<i>Tilført husdyrgødning</i>	49
<i>Husdyrbrugets arealer</i>	49
<i>Udskiftning af udbringsarealer</i>	52
<i>Sædskifte</i>	52
FORURENING OG GENER FRA HUSDYRBRUGETS AREALER	53
<i>Udbringning af husdyrgødning</i>	53
<i>Grundvand</i>	54
<i>Overfladevand</i>	56
<i>Arter på habitatdirektivets Bilag IV</i>	56
NATURA 2000-OMRÅDET NISSUM FJORD	57
<i>Beskrivelse af Nissum Fjord og udpegningsgrundlag</i>	58
HOLSTEBRO KOMMUNES VURDERING AF PÅVIRKNINGEN AF NISSUM FJORD	67
<i>Fosfor</i>	67
<i>Nitrat</i>	69
<i>Samlet vurdering af husdyrbrugets påvirkning af Nissum Fjord</i>	70
HOLSTEBRO KOMMUNES SAMLEDE VURDERING AF HUSDYRBRUGET	70
BILAG	71
BILAG 1 HUSDYRBRUGETS BELIGGENHED	71
BILAG 2 LOKALISERING I FORHOLD TIL NABOER - LUGTFORHOLD	72
BILAG 3.1 HUSDYRBRUGETS INDRETNING	73
BILAG 3.2 HUSDYRBRUGETS INDRETNING	74
BILAG 4 AFLØBSFORHOLD	75
BILAG 5 OPLAG, STØV- OG STØJKILDER	76
BILAG 6 FORVENTEDE TRANSPORTVEJE	77
BILAG 7 AREALER OG AFTALEFORHOLD	78
BILAG 9 AREALER I FORHOLD TIL § 3 NATURTYPER OG VANDLØB	79
BILAG 11 § 7 NATURTYPER	80
BILAG 13 JORDTYPER	81
BILAG 14 GRUNDEVANDSINTERESSER	82
BILAG 15 FOSFORSÅRBARHED	83
BILAG 16 FJORDOPLANDE	84
BILAG 17 DRIFTSJOURNAL – DEL 1 / 2	85
BILAG 17 DRIFTSJOURNAL – DEL 2 / 2	86
BILAG 18 BEREDSKABSPLAN FOR SKAUTRUPVEJ 27	87
BILAG 19 BEMÆRKNINGER TIL HØRINGSFORSLAGET	93

Stamblad for virksomheden

Godkendelsesdato:	25.08.2010
Godkendelse hjemmel, lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug	§ 12 (over 210 DE slagtesvin)
Husdyrbrugets ejer	Jens Kristian Iversen
Husdyrbrugets navn	JENS KRISTIAN IVERSEN
Husdyrbrugets adresse	Skautrupvej 27, 7500 Holstebro
Husdyrbrugets telefonnumre	9743 5276 / 4032 2276
Husdyrbrugets kontaktperson	Jens Kristian Iversen
Matr. nr.	2a
Ejerlav	Skautrup By, Tvis
CVR-nr. / P-nr.	67576454 / 1002254114
CHR	97010
Ejendomsnr.	661-0052120
Udarbejdet af	Holstebro Kommune, Natur og Miljø
Husdyrbrugets konsulent	Svinerådgivning Vest/Annette Lykke Pejtersen, Birk Centerpark 24 7400 Herning, alp@srvest.dk
Tilsynsmyndighed	Holstebro Kommune, tlf. 96 11 75 63

Ikke teknisk resumé

Holstebro Kommune har den 20. juni 2008 modtaget ansøgning om udvidelse af husdyrbruget på Skautrupvej 27, 7500 Holstebro. Husdyrbruget bliver større end 210 DE og er derfor omfattet af § 12 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug¹. Husdyrbruget er dermed omfattet af reglerne for IPPC, jf. IPPC-direktivet². Dette betyder bl.a. at ansøgning om og forslag til miljøgodkendelse af virksomheden skal offentliggøres. Ansøgningen har været annonceret i Holstebro Onsdag i perioden fra den 15. april 2009 til den 29. april 2009. Forslag til miljøgodkendelse har været i offentlig høring i perioden fra den 23. juni 2010 til den 4. august 2010.

Ejendommen drives som slagtesvinebrug. Ejendommens hidtidige dyrehold er på 8980 slagtesvin (30-100 kg) på 2.324 stipladser svarende til i alt 221,65 dyreenheder (DE). Der ansøges om miljøgodkendelse til at udvide slagtesvineproduktionen til i alt 461,5 DE. Der ansøges om en fleksibel produktion med variabel slagtevægt mellem 100-120 kg, således at antallet af dyreenheder ikke overstiger 461,5 DE. Der søges derfor om en produktion varierende mellem 13.305 stk. slagtesvin (30-120 kg) og 18.699 stk. slagtesvin (30-100 kg).

I forbindelse med udvidelsen renoveres de eksisterende fuldspaltestalde til gulvtypen drænet gulv + spalter (33/67), og ansøger opfører en ny slagtesvinestald på 1.789 m² samt en tilbygning til eksisterende slagtesvinestald (378 m²), begge med drænet gulv + spalter (33/67) samt gylleforsuring. En eksisterende stald med delvist spaltegulv og 50-75 % fast gulv, renoveres ikke. Der etableres en ny gylletank på 4.500 m³, indeholdende en 500 m³ procestank, samt en 275 m³ underjordisk procestank i forbindelse med etablering af forsøringsanlæg i de to nye stalde. Der er forud for godkendelsen etableret et maskinhus i rundbue på 624 m² syd for gylleholderne. Stalde og gylletank opføres i samme stil som eksisterende anlæg. Desuden ønsker ansøger at opføre to gastætte siloer i samme dimensioner og farve (galvaniseret stål) som eksisterende siloer, samt at etablere nye indleveringsramper i enden af de nye stalde, nyt udleveringsrum i den vestlige ende af den nye stald samt i tilknytning hertil ny udendørs udleveringsrampe.

Ammoniakfordampningen fra det samlede ansøgte anlæg er beregnet til 6171 kg N/år, og overholder ifølge Holstebro Kommunes vurdering både det lovpligtige krav om generel ammoniakreduktion på 20 %, samt kravet om anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT). Til reduktion af ammoniak er anvendt virkemidlerne gylleforsuring i nye stalde og dermed i ny gylletank og gulvtypen 50-75 % fast gulv i en eksisterende stald.

De væsentligste øvrige miljøbelastninger fra anlægget er støj, støv og lugt. Derudover produceres en mindre mængde affald. De nærmeste naboer ligger mere end 500 meter fra husdyrbruget. Holstebro Kommune har fastsat en række vilkår, som skal sikre, at udvidelsen ikke giver anledning til væsentlige gener.

¹ Lov nr. 1572 af 20/12-2006 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug

² Dir. om integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening (IPPC-direktivet). Rådets direktiv 2008/1/EF.

Ansøger råder over i alt 227,28 ha ejet og forpagtet areal til udbringning af husdyrgødning fra ejendommen, hvor der udbringes 315,5 DE af den husdyrgødning, ejendommen producerer. Desuden er der aftale om overførsel af husdyrgødning svarende til 93 DE til arealer tilhørende andre ejendomme (67,08 ha) samt 53 DE til biogasanlægget Maabjerg BioEnergy. I alt fraføres gylle svarende til 146 DE.

Udbringningsarealerne er alle beliggende i oplandet til Nissum Fjord, der er udpeget som Natura 2000-område, og delvist i områder, hvor der er risiko for udvaskning af kvælstof til grundvandet. Der er derfor stillet vilkår om, at arealerne skal dyrkes med 6,2 % ekstra efterafgrøder, som opsamler overskydende kvælstof, udover Plantedirektoratets gældende krav om efterafgrøder. Desuden er der stillet vilkår om dyrkning af grundvandssædskifte med 50 % miljøgræs på 2 marker, og fosforbalance på drænede arealer, hvor jordens indhold af fosfor er højt.

Meddelelse om godkendelse

Miljøgodkendelsen fastlægger de vilkår, der gælder for udvidelse af husdyrbruget beliggende Skautrupvej 27, 7500 Holstebro. Husdyrbruget er større end 210 DE og er derfor omfattet af § 12 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. Husdyrbruget er dermed omfattet af reglerne for IPPC, jvf. IPPC-direktivet. Holstebro Kommune er godkendelses- og tilsynsmyndighed for virksomhedens forhold til det eksterne miljø. Godkendelsen omfatter alle aktiviteter, der hører under husdyrbruget. Der drives ikke bivirksomhed på husdyrbruget.

På baggrund af de foreliggende oplysninger i ansøgningen og den miljøtekniske beskrivelse og vurdering meddeler Holstebro Kommune hermed godkendelse til den ansøgte produktion af 13.305/18.699 stk. slagtesvin (30-120/30-100 kg) svarende til i alt 461,5 DE på husdyrbruget beliggende på matr. nr. 2a, Skautrup By, Tvis, Skautrupvej 27, 7500 Holstebro. Godkendelsen bygger på virksomhedens ansøgning, tilsyn på husdyrbruget og supplerende oplysninger samt kommunens konkrete vurdering støttet af Miljøklagenævnets afgørelser og Miljøstyrelsens vejledninger og orienteringer.

Miljøgodkendelsen er delt op i en særlig godkendelse af anlæg (bygninger, dyrehold, gødningsanlæg og andre faste installationer), og en særlig godkendelse af arealerne. Arealgodkendelsen omfatter alle ejede og forpagtede udbringningsarealer under husdyrbruget samt aftaler om afsætning af husdyrgødning til tredjemand. De to godkendelser kan reguleres uafhængigt af hinanden. Under generelle vilkår er stillet vilkår, der er gældende for både anlægs- og arealdelen.

På Holstebro Kommunes vegne

Nina Karner
Agronom

Miljøgodkendelsens vilkår

Generelle forhold

1. Husdyrbruget skal etableres og drives, som det er beskrevet i ansøgningen og de supplerende oplysninger, og som det er sammenfattet i godkendelsens miljøtekniske beskrivelse og vurdering, medmindre vilkårene i denne godkendelse eller senere afgørelser foreskriver andet.
2. På tilsynsmyndighedens forlangende skal husdyrbruget dokumentere overholdelse af denne godkendelses vilkår. Opgørelse af f.eks. husdyrholdets størrelse, affaldsregistrering og –bortskaffelse, mark- og gødningsplaner m.v., samt driftsjournal eller tilsvarende oplysninger (jf. bilag 17), skal efter anmodning kunne fremlægges for tilsynsmyndigheden. Der skal på forlangende fremvises dokumentation herfor for de seneste fem år.
3. Godkendelsen, eller de dele af godkendelsen, der ikke er udnyttet indenfor de nedenfor beskrevne tidsfrister, bortfalder, hvis ikke den/de er udnyttet senest som beskrevet herunder.

Senest 2 år efter meddelelse af godkendelse (25/08-2012)	Ny stald 1.1.3 er opført og forsøringsanlæg er i funktion.
Senest 4 år efter meddelelse af godkendelse (25/8-2014)	Ny stald 1.1.2 er opført og forsøringsanlæg er i funktion
Senest 5 år efter meddelelse af godkendelse (25/8-2015)	<p>De eksisterende staldgulve i stald 1.1.1, 1.1.4, 1.1.5 og 1.1.6 er renoveret i henhold til det ansøgte.</p> <p>Alle dyr er indsat i alle stalde, der er i fuld produktion. Udvidelse af dyrehold i eksisterende stalde 1.1.1, 1.1.4, 1.1.5 og 1.1.6 kan først ske, når staldgulvene i de pågældende staldafsnit er renoverede, og forsøringsanlæg er i fuld drift for stald 1.1.3 og 1.1.2.</p> <p>Ny gyllebeholder er opført, dog senest på det tidspunkt, hvor der er behov for den – dvs. der skal altid være min. 9 mdr. kapacitet i henhold til vilkår 18. Procestank i ny gyllebeholder samt siloer er opført.</p>

4. Ændringer i ejerforhold eller ændringer i, hvem der er ansvarlig for driften, skal meddeles til kommunen senest 14 dage efter at ændringen har fundet sted.

5. Ved ophør af husdyrbruget skal stalde rengøres, gyllebeholdere tømmes og indholdet bortskaffes miljømæssigt forsvarligt. Eventuelle oplag af olier, sprøjtemidler, kemikalier etc. skal bortskaffes til godkendt modtager. Såfremt driftsbygninger ikke er nødvendige eller brugbare til landbrugsformål, kan Holstebro Kommune kræve, at bygningerne rives ned, og materialet bortskaffes til genanvendelse eller lignende. Omkostninger i forbindelse hermed påhviler husdyrbruget.

Husdyrbrugets anlæg

HUSDYRPRODUKTION

---

6. Husdyrbruget har godkendelse til årligt at producere maksimalt **13.305 slagtesvin (30-120 kg)** eller **18.699 slagtesvin (30-100 kg)** svarende til 461,5 DE i slagtesvin (beregnet med omregningsfaktor gældende på godkendelsestidspunktet).

Der godkendes således et fleksibelt produktionsniveau, idet det maksimalt tilladte dyrehold kan variere mellem 13.305 slagtesvin i vægtintervallet 30-120 kg, og 18.699 slagtesvin i vægtintervallet 30-100 kg. Det maksimale dyrehold skal overholdes i hver planperiode (1.august til 31. juli). Udvidelsen af dyreholdet skal ske i henhold til vilkår 3

7. Der skal på husdyrbruget føres egenkontrol med produktionens størrelse, i henhold til bilag 17 eller bilag til denne, samt foreligge en opgørelse over produktionens størrelse, i henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsens bilag 1, samt slagteriafregninger, for de seneste fem planperioder (01/08-31/07). Disse med tilhørende bilag skal kunne forelægges for tilsynsmyndigheden på forlangende til dokumentation for overholdelse af vilkår 6.

STALDE

---

8. Husdyrbrugets staldanlæg skal indrettes med de ansøgte gulvtyper som angivet herunder, indenfor de angivne tidsfrister i vilkår 3.

Bygning se bilag 3.2	Areal m ²	Stipladser	Antal slagtesvin 30-120 kg produceret pr. år	Antal slagtesvin 30-100 kg produceret pr. år	Staldsystem
1.1.1.	1.168	1.152	3.669	5.156	Drænet gulv + spalter (33/67)
1.1.2.	1.789	1.536	4.843	6.806	Drænet gulv + spalter (33/67)
1.1.3.	378	384	1.211	1.702	Drænet gulv + spalter (33/67)
1.1.4.	758	768	2.422	3.404	Drænet gulv + spalter (33/67)
1.1.5.	270	254	771	1.084	Drænet gulv + spalter (33/67)
1.1.6.	225	150	389	547	2/3 fast gulv, 1/3 spalter (50-75%)
	4.588	4.244	13.305	18.699	

9. Ventilationsanlæg i alle stalde skal løbende og minimum 1 gang om året vedligeholdes og renholdes således, at støv- og lugtgener begrænses mest muligt og således, at systemerne altid kører energimæssigt optimalt. Vedligehold og rengøring skal fremgå af driftsjournalen eller bilag til denne (bilag 17).
10. Der skal til stadighed tilstræbes en god staldhygiejne, herunder sikres at stalde holdes tørre, samt at stalde og fodringsanlæg holdes rene.

FODER

---

11. Der skal anvendes fasefodring og foderet skal være tilsat fytase i henhold til fytaseleverandørens specifikationer.

GYLLEFORSURING

---

12. I de nye slagtesvinestalde (staldene 1.1.2 og 1.1.3, bilag 3.2) skal der etableres et forsuringsanlæg efter landbrugets BAT-byggeblad nr. 107.04-56, eller den teknologibeskrivelse, der på tidspunktet for opførelse af anlægget er gældende for forsuring af gylle i slagtesvinestalde med delvist drænet gulv med en ammoniakreduktionseffekt på 70 %. Anlægget skal være i drift i året rundt.
13. Senest 3 måneder efter, at der er indsat dyr i stalden, skal anlægget være i fuld drift. Når fuld drift for anlægget er opnået, skal dette fremgå af driftsjournalen eller bilag til denne (bilag 17).
14. pH-værdien i den forsurede gylle skal gennemsnitligt, målt over en måned, ligge på maksimalt pH 6,0.
15. Der skal udføres daglig visuel kontrol af forsuringsanlægget, som mindst omfatter check af pH-værdier og syreforbrug samt check af restmængde af syre.
16. Der skal indgås fast serviceaftale med anlægsproducent/leverandør om kontrol og serviceeftersyn, herunder kalibrering af pH-metre, minimum 4 gange årligt. Såfremt anlægget efter det første driftsår har kørt uden problemer og med dokumenteret fuld effekt, kan kontrolhyppigheden nedsættes efter skriftlig aftale med Holstebro Kommune. Såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at hyppigere kontrol og kalibrering er nødvendig for korrekt funktion/effektivitet af anlægget, kan serviceintervallerne kræves sat op.
17. Korrekt drift af anlægget, herunder pH-værdi i gyllen, skal kunne dokumenteres på tilsynsmyndighedens forlangende. Rapporter vedr. serviceeftersyn, kontrol og kalibrering, samt driftsfejl og alarmer skal fremgå af driftsjournal (bilag 17) eller bilag hertil, og kopi af kontrolrapporter skal være tilgængelige for tilsynsmyndigheden i minimum 5 år.

OPBEVARING OG HÅNDTERING AF FLYDENDE HUSDYRGØDNING

---

18. Husdyrbruget skal altid have mindst 9 måneders opbevaringskapacitet for flydende husdyrgødning. Under udvidelsen kan vilkåret opfyldes ved skriftlig opbevaringsaftale på anden ejendom, som skal fremvises tilsynsmyndigheden på forlangende.
19. Gyllebeholdere skal minimum en gang om året - f.eks. i forbindelse med forårstømning - inspiceres for revner/utætheder mv. og vedligeholdes. Inspektion og evt. vedligeholdelse skal fremgå af driftsjournal eller bilag til denne, jvf. bilag 17.
20. Al gylle, som ledes til ny gyllebeholder 1.1.9 (se bilag 3.2) skal være forsuret.
21. Ved anvendelse af traktorpumpe skal påfyldning af gyllevogn foregå på en plads med afløb til opsamlingsbeholder for flydende husdyrgødning. Alternativt skal der anvendes gyllevogne med egen påmonteret pumpe og returløb, således at spild af flydende husdyrgødning undgås. Såfremt Holstebro Kommune skønner, at der opstår spild fra påfyldning af gyllevogne o.l. kan der stilles krav om, at påfyldning o.l. skal foregå på en plads, med afløb til opsamlingsbeholder for flydende husdyrgødning.

LUGT

---

22. Tilsynsmyndigheden kan kræve, at husdyrbruget foretager undersøgelser af lugtkilder og/eller behandling af afkastluften, hvis det skønnes, at eventuelle klager over lugt fra husdyrbruget er velbegrundede. Hvis der er væsentlige gener, kan tilsynsmyndigheden kræve, at der udtages en måling af lugt. Målingerne skal udføres efter gældende retningslinjer fra miljøstyrelsen (referencelaboratoriet). Udgifter i forbindelse med undersøgelser og målinger afholdes af husdyrbruget. Med mindre tilsynsmyndigheden skønner, at generne er væsentlige, vil der højst blive krævet én måling pr. år.
23. Såfremt der efter kommunens vurdering opstår væsentlige lugtgener fra stalde m.v., der vurderes at være væsentligt større end, der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen, kan kommunen kræve, at der skal indgives og gennemføres projekt for afhjælpende foranstaltninger. Alle udgifter i forbindelse med et sådant projekt afholdes af husdyrbruget.

TRANSPORT

---

24. Transport til og fra ejendommen skal af hensyn til støj- og støvgener foregå ved hensynsfuld kørsel.

STØJ

---

25. Støjbidraget fra staldene sammenlagt med bidraget fra husdyrbrugets øvrige aktiviteter - målt udendørs - må i intet punkt ved nabobeboelse overstige nedenfor anførte værdier.

Mandag-fredag kl. 7-18 (8 timer) Lørdag kl. 7-14 (7 timer)	Alle dage kl. 18-22 (1 time) Lørdag kl. 14-18 (4 timer) Søn- og helligdag kl. 7-18 (8 timer)	Alle dage kl. 22-7 (½ time)	Alle dage kl. 22-7 Maksimal værdi
55 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)	55 dB(A)

*) 'Ved nabobeboelse' defineres som opholdsarealer ved nærmeste nabo. Ved tvivlsspørgsmål er det tilsynsmyndigheden, der definerer, hvor støjgrænsen gælder. Støjbidraget (bortset fra maksimalværdien) måles som det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau i dB(A) (re. 20 µPa). Tidsintervallerne i parenteserne angiver midlingstiden inden for den pågældende periode.

26. Ved klage over støj fra husdyrbruget, kan kommunen anmode om, at der indsendes dokumentation for overholdelse af støjkrav. Husdyrbruget skal, for egen regning dokumentere, at støjvilkår overholdes, hvis tilsynsmyndigheden finder det påkrævet. Dokumentation for overholdelse af støjkravene kan være i form af målinger i husdyrbrugets omgivelser (under fuld drift) eller kildestyrkemålinger ved de enkelte støjkloder kombineret med beregninger efter den fælles nordiske beregningsmodel for industri-støj.

Kravet om dokumentation af støjforholdene kan højst fremsættes en gang årligt, med mindre den seneste kontrol viser, at vilkår 25 ikke kan overholdes. Støjmålinger skal udføres som beskrevet i Miljøstyrelsens til enhver tid gældende støjbergningsvejledning og foretages i punkter som forinden aftales med tilsynsmyndigheden. Støjmåling skal udføres af et akkrediteret firma.

STØV

---

27. Driften må ikke medføre væsentlige støvgener uden for husdyrbrugets eget areal.

LYS

---

28. Udendørs lys ved husdyrbruget må kun være tændt som arbejdslys og skal slukkes umiddelbart efter, at der ikke arbejdes ved området mere. Alternativt skal udendørs lys forsynes med sensor.

SKADEDYR

---

29. Der skal i forbindelse med driften føres en effektiv flue- og skadedyrsbekæmpelse i henhold til retningslinjer fra Statens Skadedyrslaboratorium.

Hvis Holstebro Kommune finder det nødvendigt kan det forlanges, at der føres journal over fluebekæmpelsen/skadedyrsbekæmpelsen på husdyrbruget. Journalen skal føres efter kommunens anvisninger.

DRIFTSFORSTYRRELSER ELLER UHELD

---

30. Husdyrbrugets skal til stadighed have en skriftlig beredskabsplan, som fortæller, hvornår og hvordan, der skal reageres ved uheld, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø. Beredskabsplanens indhold skal være kendt af gårdens ansatte og udleveres til evt. indsatsleder/miljømyndighed i forbindelse med uheld, forureninger, brand o.l. Beredskabsplanen skal være let tilgængelig og synlig. Beredskabsplanen skal revideres/kontrolleres sammen med de ansatte mindst 1 gang om året, herunder skal telefonnumre verificeres, og revision/kontroldato skal fremgå af beredskabsplanen.

RENERE TEKNOLOGI OG RESSOURCESTYRING

---

31. Husdyrbrugets forbrug af el, vand og olie pr. kvartal skal fremgå af driftsjournalen eller bilag til denne (bilag 17).

32. Husdyrbruget skal arbejde på at nedbringe ressourceforbruget og affaldsmængden samt udledning af forurenende stoffer til omgivelserne, så der på en økonomisk forsvarelig måde opnås en reduktion i miljøbelastningen.

Husdyrbruget skal i forbindelse med tilsyn redegøre for muligheden for at indføre renere teknologi i form af ændrede råvarer, nyt materiel, ny management eller besparelser på materialer og ressourcer, som kan nedsætte miljøbelastningen. Følgende områder forventes at indgå i redegørelsen:

- Metoder/management til reduktion af fordampningen af kvælstof fra stalde og opbevaringsanlæg samt i forbindelse med udbringning.
- Tiltag til reduktion af kvælstofudledning og fosforoverskud.
- Redegørelse for ressourceforbrug og tiltag til minimering heraf.
- Reparations- og vedligeholdelsesplaner
- Affaldsreducerede tiltag

33. Hele husdyrbruget skal i projekteringsfasen og senest 1 år efter meddelelse af godkendelsen være gennemgået af en energifaglig konsulent med det formål at sikre, at lønsomme ressourcebesparende teknologier løbende indføres på husdyrbruget. Gennemgangen skal som minimum indeholde en beskrivelse og vurdering af de aktuelle forhold samt mulighederne for indførelse af energibesparende teknologi vedr. belysning, køle- og fryseanlæg, varmeanlæg, ventilationsanlæg, maskiner og lign. samt de heraf afledte forhold, såsom f.eks. varmegenindvindingspotentialer, pumpetyper etc.

Husdyrbruget skal efter ovenstående gennemgang gennemgås minimum hvert 5. år. Som udgangspunkt skal 5-års lønsomme teknologier indføres. Kontroller inkl. rapport skal vedlægges driftsjournalen.

Husdyrbrugets arealer

GODKENDE AREALER

---

34. Godkendelse omfatter kun de ansøgte arealer, som fremgår af bilagene samt miljøteknisk beskrivelse.

HUSDYRGØDNING

---

35. Der må maksimalt tilføres husdyrgødning på husdyrbrugets ejede og forpagtede arealer svarende til 315,5 DE i svinegylle med et indhold af maksimalt 34.203 kg N, og således at der på husdyrbrugets udbringningsareal ikke udbringes mere end 1,39 DE/ha.

36. Der skal, fra det tidspunkt i udvidelsen hvor det er nødvendigt for at overholde vilkår 35, foreligge dokumentation for at svinegylle svarende til 53 DE med en næringsstofmængde på mindst 6.140 kg N fraføres til biogasanlægget Maabjerg Bioenergy AMBA, Nupark 47, 7500 Holstebro, CVR nr. 30507509. Dokumentationen skal vedlægges driftsjournalen og fremvises for tilsynsmyndigheden på forlangende.

37. Der skal, fra det tidspunkt hvor det er nødvendigt for at overholde vilkår 35, foreligge dokumentation for at svinegylle, svarende til en mængde på mindst 93 DE med en næringsstofmængde på mindst 10.773 kg N, fraføres og udbringes på de ansøgte aftalearealer, jf. miljøteknisk beskrivelse og kortbilag, tilhørende Preben Jensen, Søjborgvej 1, 7500 Holstebro (CVR 19049434).

38. Udbringning af husdyrgødning skal ske i overensstemmelse med god landmandspraksis, således at lugtgener, ammoniakfordampning og støj begrænses. Udbringning skal så vidt muligt ske på hverdage indenfor normal arbejdstid. I bolignære områder (herunder nær Tvis by) skal nedfældning eller nedbringning ske umiddelbart efter udbringning.

39. Udbringning af gødning m.m. må ikke foretages, når jorden er mættet med vand, oversvømmet, frossen eller dækket af sne, samt på skrånende arealer, hvor der er risiko for afstrømning.

40. Udbringning af gødning m.m. må ikke foretages forud for varslede kraftige regnskyl/store nedbørsmængder og skal foretages så tæt som muligt på det tidspunkt, hvor afgrøden har maksimal næringsstoffoptag og størst vækst. Ved afgrødehøjde under 10 cm skal husdyrgødning udbringes under ideelle vejrforhold, dvs. køligt, fugtigt og vindstille eller ved direkte nedfældning.

SÆDSKIFTE

---

41. På markerne 1-0 og 2-0 skal der dyrkes grundvandssædskifte med 50 % miljøgræs (sædskifte G5). På markerne skal følgende være opfyldt:
- Der skal hvert dyrkningsår etableres mindst 50 % miljøgræs på hver af de 2 marker. Alternativt kan der hvert år etableres miljøgræs i *enten* hele mark 1-0 *eller* hele mark 2-0, således at der som gennemsnit over enhver 2-årig periode dyrkes miljøgræs på mindst 50 % af markarealet.
  - Tilsynsmyndigheden skal hvert år kunne konstatere, at efterafgrøderne er etableret korrekt på hele det pågældende areal med miljøgræs fra høst og frem til 1. februar det følgende år.
  - Det er ansøgers ansvar at etableringen er vellykket.
  - Udlæg af græs skal ske i forbindelse med etablering af dækafrøden. Dvs. miljøgræs må ikke etableres som udlæg af græs om foråret i vintersæd og udlæg efter høst af hovedafgrøden.
  - Der må ikke anvendes gødning eller græssende dyr på arealet fra høst og frem til 1. februar.
  - Sædskiftet på arealerne må ikke indeholde bælgplanter.
  - Efterafgrøder må ikke erstattes af 100 % vintersæd.
42. Der skal etableres efterafgrøder svarende til mindst 6,2 % ud over plantedirektoratets pligtige efterafgrøder. Efterafgrøderne skal etableres på markerne 4-0, 5-0, 6-0, 7-0, 7-1, 8-0, 9-0, 12-0, 13-0, 18-0, 19-0, 31-0, 32-0, 33-0, 34-0, 36-0, 37-0, 38-0, 39-0, 42-0, 63-0, 63-1, 64-0, 65-0, 67-0 og 68-0.

Tilsynsmyndigheden skal hvert år kunne konstatere at efterafgrøderne er etableret korrekt på ovenstående arealer fra høst og frem til 1. februar det følgende år.

FOSFOR

---

43. På alle drænede udbringningsarealer (jf. afsnit om fosfor side 67) uden dokumenteret ledig fosforbindingskapacitet (se vilkår 44) skal der opretholdes fosforbalance. Vilkåret gælder enhver planperiode (1/8-31/7) fra 2 år efter godkendelsestidspunktet. Fosforbalancen opgøres for hver planperiode (1/8-31/7) som forskellen mellem den tilførte mængde fosfor i gødning og den mængde fosfor, som fraføres med afgrøderne efter plantedirektoratets retningsgivende normer for de respektive år. Dokumentation for fosforbalance skal udarbejdes af landbruget og skal indsendes til Holstebro Kommune på dennes forlangende.
44. Der er ledig fosforbindingskapacitet (jf. vilkår 43), når det gennemsnitlige fosfortal for en mark er mindre end Pt 4. Fosfortal/analyser til dokumentation af ledig fosforbindingskapacitet må aldrig være mere end fem år gamle, og skal jf. vilkår 43 senest foreligge 2 år efter godkendelsestidspunktet, medmindre det kan dokumenteres, at den pågældende mark drives med fosforbalance. Jordprøver til analyse for fosfortal skal udtages for hver 5 hektar markareal, og gennemsnitlige fosfortal skal anføres for hver

mark. Analyser for fosfortal skal indsendes som dokumentation til Holstebro Kommune, når analyserne foreligger.

45. Der må ikke etableres afvandingsrender på markerne til afledning af vand til vandløb, grøfter, søer, dræn eller lignende.

BILAG IV ARTER

---

46. Såfremt der verificeres arter (padder) omfattet af habitatbekendtgørelsens bilag IV i området, skal der etableres en 10 meter dyrkningsfri zone omkring vandhullerne på udbringningsarealerne.

Klagevejledning og offentliggørelse

Klagevejledning

Afgørelsen om godkendelse er truffet i medfør af § 12 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 294 af 31. marts 2009.

Afgørelsen om godkendelse kan inden 4 uger efter afgørelsens annoncering, dvs. inden den 22/09-2010 kl. 15.00 påklages til Miljøklagenævnet. Ved klage over godkendelsen kan Miljøklagenævnet bestemme, at klagen har opsættende virkning.

Klageberettigede er ansøger, Miljøministeren og enhver, der har individuel, væsentlig interesse i sagens udfald. Klageberettigede er orienteret ved annonce i Holstebro Onsdag den 25/08-2010.

Eventuel klage over miljøgodkendelsen, skal indgives skriftligt og skal stiles til Miljøklagenævnet, Miljøklagenævnet, Rentemestervej 8, 2400 København NV, men skal indsendes til Holstebro Kommune, Natur og Miljø, Nupark 51, 7500 Holstebro eller pr. mail til teknik.miljoe@holstebro.dk. Klagen videresendes derefter til Miljøklagenævnet sammen med sagens akter og kommunens bemærkninger til sagen.

Der gøres opmærksom på, at en klage ikke har opsættende virkning for udnyttelsen af godkendelsen, med mindre Miljøklagenævnet bestemmer andet, jvf. lovens § 81. Udnyttelse af godkendelsen sker dog på eget ansvar, og indskrænker ikke klagemyndighedens ret til at ændre eller ophæve afgørelsen.

Søgsmål til prøvelse af afgørelser efter loven eller de regler, der fastsættes i medfør af loven, skal i henhold til § 90 være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes søgsmålsfristen dog altid fra bekendtgørelsestidspunktet. I tilfælde af at afgørelsen påklages, regnes fristen først fra det tidspunkt, hvor der foreligger en endelig afgørelse.

Offentliggørelse

Afgørelsen sendes til:

- Jens Kristian Iversen, Skautrupvej 27, 7500 Holstebro (ansøger)
- Annette Lykke Pejtersen, Svinerådgivning Vest, Birk Centerpark 24, 7400 Herning, E-post: alp@srvest.dk (ansøgers konsulent)
- Danmarks Naturfredningsforening – Holstebro – V/Ole Primdahl, Vindelevgård 192, 7830 Vinderup
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø. E-post: dn@dn.dk
- Miljøcenter Ringkøbing, Holstebrovej 31, 6950 Ringkøbing. E-post: post@rin.mim.dk
- Embedslægeinstitutionen Midtjylland, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg. E-post: midt@sst.dk
- Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, Taulov, 7000 Fredericia. E-post: mail@dkfisk.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, v/ Erik Schou Nielsen, Rosensvej 18, 8240 Risskov, enie@abc.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, v/ Jens K. Thygesen, jkt@sportsfiskerforbundet.dk

- Ferskvandsfiskeriforeningen v/ Niels Barslund, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup. E-post: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 Kbh. V, E-post: natur@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening (DOF-Vestjylland), E-post: holstebro@dof.dk
- Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N. E-post: info@ecocouncil.dk
- Holstebro Museum. E-post: niels.terkildsen@holstebro-museum.dk

Orientering om meddelelse af miljøgodkendelse, uden vedlagt miljøgodkendelse, sendes til:

- Knud Myrup Noe, Skautrupvej 38, Tvis, 7500 Holstebro (nabo)
- Hans Lund Nielsen, Skautruplundvej 1, Tvis, 7500 Holstebro (nabo)
- Torben Spangsmose, Herningvej 109, Tvis, 7500 Holstebro (nabo)
- Jens Peter Bak, Herningvej 111, Tvis, 7500 Holstebro (nabo)
- Finn Vendelboe, Herningvej 128, Tvis, 7500 Holstebro (nabo – forpagtet jord 1,16 ha)
- Søren Bjerre, Herningvej 130, Tvis, 7500 Holstebro (nabo)
- Kuno Thusgaard, Lynghusvej 1, Tvis, 7500 Holstebro (nabo)
- Meiner Bech, Lynghusvej 2, Tvis, 7500 Holstebro (nabo)
- Gert Nielsen, Skautrupvej 19, Tvis, 7500 Holstebro (ejer af Lynghusvej 4 - nabo)
- Thomas Fogdal Christensen, Skærpendalvej 6, Tvis, 7500 Holstebro (ejer af Skærpendalvej 2 -nabo)
- Gert Ejlersen, Skærpendalvej 4, Tvis, 7500 Holstebro (nabo)
- Steen Kallesøe, SKAUTRUPVEJ 1 ApS, Kirkevænget 5-7, 7500 Holstebro (forpagtet jord – 32,11 ha)
- Gudmund Jørgensen, Herningvej 132, 7500 Holstebro (forpagtet jord – 8,84 ha)
- Ejvind Grønbæk, Herningvej 126, 7500 Holstebro (forpagtet jord – 8,85 ha)
- Svend Erik Pedersen, Søjborgvej 5, 7500 Holstebro (forpagtet jord – 41,58 ha)
- Preben Jensen, Søjborgvej 1, 7500 Holstebro (aftalearealer – 67,08 ha, samt forpagtet jord)
- Ole Aldershvile, Skautrupvej 15, 7500 Holstebro (forpagtet jord)

I perioden 23. juni 2010 til 4. august 2010 har forslag til afgørelse været i offentlig høring. Forslaget er annonceret i Holstebro Onsdag, på Holstebro Kommunes hjemmeside og er sendt til nedenstående:

- Jens Kristian Iversen, Skautrupvej 27, 7500 Holstebro (ansøger)
- Annette Lykke Pejtersen, Svinerådgivning Vest, Birk Centerpark 24, 7400 Herning, E-post: alp@srvest.dk (ansøgers konsulent)
- Knud Myrup Noe, Skautrupvej 38, Tvis, 7500 Holstebro (nabo)
- Hans Lund Nielsen, Skautruplundvej 1, Tvis, 7500 Holstebro (nabo)
- Torben Spangsmose, Herningvej 109, Tvis, 7500 Holstebro (nabo)
- Jens Peter Bak, Herningvej 111, Tvis, 7500 Holstebro (nabo)
- Finn Vendelboe, Herningvej 128, Tvis, 7500 Holstebro (nabo – forpagtet jord 1,16 ha)
- Søren Bjerre, Herningvej 130, Tvis, 7500 Holstebro (nabo)
- Kuno Thusgaard, Lynghusvej 1, Tvis, 7500 Holstebro (nabo)
- Meiner Bech, Lynghusvej 2, Tvis, 7500 Holstebro (nabo)
- Gert Nielsen, Skautrupvej 19, Tvis, 7500 Holstebro (ejer af Lynghusvej 4 - nabo)
- Thomas Fogdal Christensen, Skærpendalvej 6, Tvis, 7500 Holstebro (ejer af Skærpendalvej 2 -nabo)
- Gert Ejlersen, Skærpendalvej 4, Tvis, 7500 Holstebro (nabo)
- Steen Kallesøe, SKAUTRUPVEJ 1 ApS, Kirkevænget 5-7, 7500 Holstebro (forpagtet jord – 32,11 ha)
- Gudmund Jørgensen, Herningvej 132, 7500 Holstebro (forpagtet jord – 8,84 ha)
- Ejvind Grønbæk, Herningvej 126, 7500 Holstebro (forpagtet jord – 8,85 ha)
- Svend Erik Pedersen, Søjborgvej 5, 7500 Holstebro (forpagtet jord – 41,58 ha)
- Preben Jensen, Søjborgvej 1, 7500 Holstebro (aftalearealer – 67,08 ha, samt forpagtet jord)
- Ole Aldershvile, Skautrupvej 15, 7500 Holstebro (forpagtet jord)
- Danmarks Naturfredningsforening – Holstebro – V/Ole Primdahl, Vindelevgård 192, 7830 Vinderup
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø. E-post: dn@dn.dk;

- Miljøcenter Ringkøbing, Holstebrovej 31, 6950 Ringkøbing. E-post: post@rin.mim.dk
- Embedslægeinstitutionen Midtjylland, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg. E-post: midt@sst.dk
- Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, Taulov, 7000 Fredericia. E-post: mail@dkfisk.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, v/ Erik Schou Nielsen, Rosenvej 18, 8240 Risskov, enie@akademiaarhus.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, v/ Jens K. Thygesen, jkt@sportsfiskerforbundet.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen v/ Niels Barslund, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup. E-post: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 Kbh. V, E-post: natur@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening (DOF-Vestjylland), E-post: holstebro@dof.dk
- Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N. E-post: husdyr@ecocouncil.dk
- Holstebro Museum. E-post: niels.terkildsen@holstebro-museum.dk

Bemærkninger modtaget i høringsperioden fremgår af bilag 19.

Retsbeskyttelse

Godkendelsen omfatter hele produktionen på adressen Skautrupvej 27, 7500 Holstebro, samt de udspretningsarealer (ejede og forpagtede), der er nævnt og behandlet i ansøgningen.

I 8 år efter at godkendelsens offentliggørelse, er godkendelsen omfattet af retsbeskyttelse. Holstebro Kommune kan derfor ikke tage godkendelsen op til revurdering indenfor de 8 år.

Holstebro Kommune kan dog tage godkendelsen op til revurdering indenfor de 8 år og om nødvendigt meddele påbud eller forbud, jvf. § 40 stk. 2 i lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug nr. 1572 af 20/12-2006, hvis der er fremkommet nye oplysninger om forureningens skadelige virkning, hvis forureningen medfører miljømæssige skadevirkninger, der ikke kunne forudses ved godkendelsens meddelelse, eller hvis forureningen i øvrigt går ud over det, som blev lagt til grund ved godkendelsens meddelelse.

Godkendelsen skal, jvf. § 17 i bekendtgørelse nr. 294 af 31/03 2009 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug, regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering. Den første regelmæssige revurdering skal dog foretages senest, når der er forløbet 8 år - dvs. i år 2018.

Det skal bemærkes, at tilsynsmyndigheden altid kan revidere vilkårene i en godkendelse, jvf. lovens § 53 stk. 2, for at forbedre husdyrbrugets egenkontrol eller opnå et mere hensigtsmæssigt tilsyn.

Godkendelsen træder i kraft den 25-08-2010. Opmærksomheden henledes på, at såfremt afgørelsen påklages, kan klagemyndigheden beslutte at ændre vilkårene i godkendelsen eller helt at ophæve godkendelsen.

Udnyttelse af godkendelsen

Frister for udnyttelse af godkendelsen fremgår af vilkår 3. Jf. § 33 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug skal Holstebro Kommune fastsætte en frist for udnyttelse af godkendelsen. Fristen bør normalt ikke sættes senere end 2 år fra meddelelsens dato, dog 5 år for yderligere planlagte udvidelser og ændringer. Ansøger ønsker at foretage en del af udvidelsen indenfor 2 år, og udnytte muligheden for at foretage den resterende del af udvidelsen indenfor de 5 år, idet der er tale om en stor udvidelse, med omfangsrigt byggeri og renovation.

Holstebro Kommune vurderer, at alle nye stalde som udgangspunkt skal være opført indenfor de normale 2 år, idet BAT niveau for staldteknologi ændrer sig hurtigt. Idet der anvendes forsureningsteknologi i de 2 nye stalde, som har en høj ammoniakreduktionseffekt, vurderer Holstebro Kommune, at teknologiudviklingen indenfor slagtesvinestalde sandsynligvis ikke vil ændre sig så væsentligt inden for 4 år fra godkendelsen, at forsureningsteknologien vil være forældet. Derfor er der i vilkår 3 fastsat en frist på 4 år til opførelse af stald 1.1.2. Indsætning af flere dyr i eksisterende stalde kan derefter først ske, når forsuringssanlæg er i fuld drift for stald 1.1.3 og 1.1.2, da forsuringen opfylder BAT-anvendelsen for hele projektet samlet set (for en uddybning heraf, læs afsnit om ammoniak på side 36).

Hvis godkendelsen ikke har været udnyttet, helt eller delvist, i 3 på hinanden følgende år, så bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet de seneste 3 år, med mindre andet fremgår af godkendelsen. Det er ikke hensigten, at fravigelser, der skyldes naturlige produktionsudsving, betragtes som kontinuitetsbrud.

Oplysninger om grundlag for miljøgodkendelsen

Godkendelsens vilkår er meddelt med baggrund i kommunens vurderinger og bl.a. følgende af Miljøstyrelsens vejledninger og orienteringer:

- Vejledning nr. 2/2001 Luftvejledningen,
- Vejledning nr. 5/1984 Ekstern støj fra virksomheder,
- Vejledning nr. 6/1984 Måling af ekstern støj fra virksomheder,
- Vejledning nr. 4/1997 om miljøgodkendelse af husdyrbrug,
- Vejledning nr. 97/2002 om husdyrhold og arealkrav,
- Vejledning nr. 9795/2005 om rotter,
- Vejledning om tilladelse og miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Samt

- Miljøcenter Fyn/Trekantområdets "Vejledende retningslinier for vurdering af lugt og begrænsning af gener fra stalde". 2. udgave udarbejdet maj 2002.
- IPPC Reference Document on Best Available Techniques for Intensive Rearing of Poultry and Pigs, juli 2003.
- Statens Skadedyrslaboratorium rapport nr. 3 / 2002. Retningslinier for fluebekæmpelse på gårde med husdyr.

Udover vilkårene i nærværende miljøgodkendelse er husdyrbruget underlagt bestemmelserne i gældende love og anordninger – hvis disse regler er skærpede i forhold til vilkårene i denne godkendelse.

Husdyrbruget har pligt til at kende og overholde gældende lovgivning, samt eventuelle revisioner og ændringer i den gældende lovgivning. Gældende love og regler kan bl.a. findes på www.retsinfo.dk

ANLÆGGET - Miljøteknisk beskrivelse og vurdering

Generelle forhold

Den miljøtekniske beskrivelse er fra den fremsendte ansøgning herunder fremsendte supplerende oplysninger. Den miljøtekniske vurdering er Holstebro Kommunes redegørelse for, og vurdering af, om forudsætningerne for at meddele miljøgodkendelsen er opfyldt, dvs. at godkendelsen er ledsaget af sådanne vilkår, at risikoen for forurening eller ikke-uvæsentlige gener for omgivelserne begrænses.

Godkendelsesmyndigheden kan meddele miljøgodkendelse efter husdyrlovens § 12, hvis den finder det godtgjort, at husdyrbruget

- har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik, og
- i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne.

Ved vurderingen af, om husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen, skal det bl.a. sikres, at husdyrbruget indrettes og drives på en sådan måde,

- at beskyttelsen af jord, grundvand, overfladevand og natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart over for næringsstofpåvirkning, finder sted,
- at der er truffet de nødvendige foranstaltninger til begrænsning af eventuelle gener for naboer (lugt-, støj-, støv-, flue- og lysgener, affaldsproduktion m.v.),
- at hensynet til de landskabelige værdier er varetaget,
- at energi- og råvareforbruget udnyttes mest effektivt,
- at mulighederne for at substituere særligt skadelige eller betænkelige stoffer med mindre skadelige eller betænkelige stoffer er udnyttet,
- at produktionsprocesserne er optimeret i det omfang det er muligt,
- at affaldsfrembringelse undgås, og hvor dette ikke kan lade sig gøre, at mulighederne for genanvendelse er udnyttet,
- at til- og frakørsel til husdyrbruget vil kunne ske uden væsentlige miljømæssige gener for de omboende.

I det efterfølgende vil det ansøgte bliver vurderet iht. ovenstående i det omfang det er relevant.

ANSØGER OG EJERFORHOLD

Godkendelsen omfatter hele husdyrbruget beliggende på Skautrupvej 27, 7500 Holstebro. Husdyrbruget ejes og drives af Jens Kristian Iversen, og er en selvstændig konventionel slagtesvineproduktion uden nogen form for samdrift med andre ejendomme, herunder andre ejede ejendomme.

Den drifts- og miljøansvarlige på husdyrbruget er Jens Kristian Iversen.

Der stilles vilkår om, at hvis der sker ændringer af ejerforhold, eller hvem der er ansvarlig for husdyrbruget, skal dette meldes til Holstebro Kommune.

LOKALISERING OG PLANMÆSSIGE FORHOLD

Husdyrbrugets anlæg ligger 1,4 km SV for Tvis, 5,5 km NV for Aulum og 5,9 km S-SØ for Holstebro.

Zonestatus: Ejendommen er placeret i landzone.
Lokalplan: Der er ikke udarbejdet lokalplan for landzoneområdet.
Kommuneplan: Holstebro Kommuneplan 2009-21.

Afstand fra ejendommen til nærmeste naboer:	
Nærmeste nabo: Skautrupvej 38	Ca. 530 m
Eksisterende eller, ifølge kommuneplanens rammedel, fremtidigt byzone- eller sommerhusområde (krav 50 meter)	Ca. 1,4 km (Tvis)
Område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende (krav 50 meter)	Ca. 1,4 km (Tvis)

Afstand fra anlægget til naturområder:	
Højmose	> 22 km
Lobelissø	Ca. 22 km
Hede større end 10 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende uden for internationale naturbeskyttelsesområder.	Ca. 1,7 km
Overdrev større end 2,5 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende uden for internationale naturbeskyttelsesområder.	Ca. 4,7 km
Hede, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder.	Ca. 11 km
Overdrev, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder.	> 11 km
Ammoniakfølsomme søer, herunder kalkrige søer og vandhuller med kransnålalger og brunvandede søer og vandhuller, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder.*)	> 11 km

*) Denne søtype er endnu ikke kortlagt, hvorfor den nærmeste § 3 sø indenfor internationalt beskyttelsesområde er angivet.

Afstand fra stalde, målt fra nærmeste hjørne, til:	
Ikke almene vandforsyningsanlæg (krav 25 meter)	>25 meter
Almene vandforsyningsanlæg (krav 50 meter)	>50 meter
Vandløb (herunder dræn) og søer (krav 15 meter)	Ca. 380 m
Offentlig vej og privat fællesvej (krav 15 meter)	Ca. 100 m
Levnedsmiddelvirksomhed (krav 25 meter)	> 1.000 m
Beboelse på samme ejendom (krav 15 meter)	Ca. 80 m
Naboskel (krav 30 meter)	Ca. 320 m

Der er ingen umiddelbare tætte naboer, idet nærmeste beboelse ligger mere end 500 m væk. Husdyrbrugets lokalisering fremgår af bilag 1 og 2.

I forbindelse med udvidelsen opføres bl.a. nye staldanlæg, en ny gylletank, forsøringsanlæg, en fortank, en procestank og to gastætte siloer. Ejendommen er beliggende delvist indenfor skovbyggelinje. De nye bygninger og anlæg vil også være delvist beliggende indenfor skovbyggelinjen. Skovbyggelinjen medfører, jvf. Naturbeskyttelseslovens § 17 stk. 1, at der er byggeforbud, når der er tale om offentlig skov. Dog er der undtagelser fra forbuddet, jvf. § 17 stk. 2, pkt. 3, der angiver, at driftsbygninger, der er nødvendige for jordbrugs- og fiskerierhvervene er undtagne. Holstebro Kommune vurderer, at der er tale om nødvendige driftsbygninger, som dermed ikke er omfattet af skovbyggelinje.

Det vurderes, at husdyrbruget opfylder afstandskravene i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug:

- §§ 6 og 20: Afstande til nabobebyggelse, byzone- eller sommerhusområde, samlet bebyggelse og blandet bolig og erhverv mv.
- § 7: Afstande til beskyttede naturtyper (højmoser, lobeliesø, hede > 10 ha, overdrev, større end 10 ha, heder, overdrev og ammoniakfølsomme søer) beliggende indenfor internationale naturbeskyttelsesområder).
- § 8: Afstandskrav til vandløb, vandindvindinger, offentlig og privat fællesvej og egen beboelse.

VARETAGELSE AF HENSYN TIL LANDSKAB

Udvidelsen af husdyrbruget sker i eksisterende og nye bygninger og anlæg. De nye bygninger opføres i samme byggestil som de eksisterende, gyllebeholdere opføres i tilknytning til eksisterende gyllebeholdere, og de gastætte siloer opføres identisk med eksisterende.

Ejendommen ligger ikke i landskabeligt interesseområde, kulturhistorisk område eller fredede områder. Gravhøje og diger er beskyttede i medfør af museumsloven.

Det vurderes derfor, at husdyrbruget ikke vil medføre gener af landskabsmæssig karakter.

OPHØR AF HUSDYRBRUGET

Ved overdragelse eller ved ophør af husdyrbrugets aktiviteter skal tilsynsmyndigheden orienteres inden for 14 dage.

Ved husdyrbrugets ophør, skal der udføres følgende forureningsbegrænsende foranstaltninger:

- Gyllebeholder, fortank med rørsystemer, gyllekanaler/kummer m.v. skal tømmes og rengøres
- Alle staldafsnit skal tømmes for husdyrgødning, der bortskaffes efter regler om udbringning af husdyrgødning
- Alle olietanke skal tømmes
- Restkemikalier, olieaffald, medicinaffald m.v. skal bortskaffes i henhold til Holstebro Kommunes affaldsregulativer.

ALTERNATIVE MULIGHEDER

Alternative muligheder for placering af staldanlægget er overvejet, men logistisk vil det være den mest naturlige placering, og synsmæssigt vil placeringen af gavlene mod syd-vest give et harmonisk udtryk.

Forudsætningerne for den ansøgte udvidelse er at skabe en rentabel produktion på bedriften. Grundlaget herfor er skabt gennem udvidelse af udbringningsarealer i form af forpagtning og gylleaftaler på i alt 294,36 ha. Det har givet mulighed for at udbygge svineproduktionen på bedriften. En rentabel produktion anses ikke for realistisk uden udvidelse af dyreholdet. 0-alternativet er således ikke et reelt alternativ.

BAT – BEDSTE TILGÆNGELIGE TEKNIK

Ved miljøgodkendelse af husdyrbrug skal husdyrbruget og godkendelsesmyndigheden i forbindelse med godkendelsen foretage en vurdering af, om husdyrbruget anvender teknologi, der svarer til "Bedste Tilgængelige Teknik".

Renere teknologi og bedste tilgængelige teknik (BAT) er ifølge Miljøstyrelsens vejledning om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug at betragte som en generel ikke-stedbunden branchenorm. Dette betyder, at særlige følsomme eller for den sags skyld robuste omgivelser ikke har indflydelse på niveauet ved fastlæggelse af BAT. Særligt med begrebet "tilgængelig teknik" menes, at teknikken under afvejning af økonomiske udgifter og fordele skal være mulig at anvende i landbrugssektoren som helhed. Der ligger her i termen 'tilgængelig' indbygget en afvejning mellem mål og midler, men vel og mærke afvejet på sektorniveau og ikke på bedriftsniveau.

I nedenstående beskrivelse og vurdering er husdyrbrugets anvendelse af BAT inkluderet under de relevante afsnit om stalde, fodring, management m.m. En særskilt vurdering af husdyrbrugets ammoniakudledning i relation til BAT findes i afsnittet om ammoniak.

Husdyrbrugets anlæg

HUSDYRPRODUKTION

Husdyrbruget er en eksisterende konventionelt drevet slagtesvineproduktion. Ansøger Jens Kristian Iversen ønsker at udvide sin produktion af slagtesvin fra 221,65 DE til 461,5 DE, med variabel slagtevægt mellem 100 og 120 kg, som det fremgår af nedenstående skema:

Dyretype	Eksisterende produktion		Ansøgt produktion	
	antal	DE	antal	DE
Slagtesvin (30-100 kg), ELLER	8.980	221,65	18.699	461,45
Slagtesvin (30-120 kg)	-	-	13.305	461,54
i alt (DE)		221,65		461,5

Ansøger ønsker således en fleksibel produktion, hvor slagtevægten varierer. Der er derfor indsendt 2 scenarieberegninger af ansøgningen, hvor der er ansøgt om henholdsvis 13.305 stk. slagtesvin fra 30-120 kg (IT ansøgning nr. 18134) og 18.699 stk. slagtesvin fra 30-100 kg (IT ansøgning nr. 7668), og miljøbelastningen fra de to scenarier er vurderet sideløbende i det efterfølgende, således at beskyttelsesniveauer for ammoniak, lugtgener, kvælstof og fosfor, samt anvendelse af BAT, er vurderet at være opfyldt for begge scenarier. I efterfølgende afsnit om stalde fremgår, hvor mange dyr, der er opstaldet i hver enkelt stald efter udvidelsen. Ansøger har desuden fremsendt følgende tabel, der viser sammenhængen mellem antallet af dyr produceret pr. år, levende afgangsvægt og slagtevægt:

Ansøgte produktion som funktion af afgangsvægt

Antal producerede dyr/år	Levende afgangsvægt (kg)	Slagtevægt (kg)
18.699	100	76,3
18.325	101	77,1
17.970	102	77,9
17.625	103	78,6
17.295	104	79,4
16.978	105	80,2
16.670	106	80,9
16.375	107	81,7
16.090	108	82,4
15.815	109	83,2
15.547	110	84,0
15.290	111	84,7
15.040	112	85,5
14.800	113	86,3
14.565	114	87,0
14.340	115	87,8
14.120	116	88,5
13.907	117	89,3
13.700	118	90,1
13.500	119	90,8
13.305	120	91,6

Der stilles vilkår om, at antallet af dyreenheder maksimalt må være på 461,5 DE, beregnet med gældende omregningsfaktor mellem dyr og dyreenheder på godkendelsestidspunktet, svarende til det antal dyr, der er angivet i de 2 ovenstående skemaer. Der tillades således en fleksibel produktion, hvor den levende afgangsvægt kan variere mellem 100 -120 kg.

Produktionsniveauet for slagtesvin er stabilt hen over året, og der forventes ikke øget belastning fra husdyrproduktionen i løbet af året. Almindelige sæsonudsving og tilpasning pga. sygdom og lignende må forventes. Ansøger angiver, at der er kontinuert sektionsvis holddrift, hvor der indsættes grise på skift mellem sektionerne. Der opnås således en jævn produktion over året/ugerne, hvilket resulterer i bedre udnyttelse, jævn fordeling og øget effektivitet i staldene. For at overholde krav til lugtgener sikres det, at grisene indsættes i vilkårlig rækkefølge i staldenes sektioner.

Holstebro Kommune vurderer, at den kontinuerlige drift (holddrift i sektioner) sikrer et stabilt produktionsniveau hen over året, uden spidsbelastninger, hvilket er med til at sikre mindst mulige gener for de omkringboende mht. lugt m.v.

Den eksisterende produktion af 8.980 slagtesvin, som danner grundlag for den indsendte ansøgning, er den tilladte produktion pr. 1. januar 2007. Siden er der den 8. maj 2008 truffet afgørelse om ikke-godkendelsespligt til en ændring af vægtintervallerne, således at dyreholdet derefter udgør 8.100 slagtesvin, 30 -106 kg, på fuldspaltegulv og brug af 2355 stipladser. Eftersom vurderinger af miljøpåvirkninger skal foretages på grundlag af samtlige ændringer, der er foretaget siden husdyrlovens ikrafttræden, er denne godkendelse imidlertid vurderet på grundlag af det dyrehold, der var gældende på daværende tidspunkt (8.980 slagtesvin, 30-100 kg).

Som det fremgår af vilkår 3, skal den ansøgte husdyrproduktion senest være udnyttet 5 år efter meddelelse af godkendelse, og det er forudsat at de angivne staldanlæg er opført og renoveret indenfor tidsfrister som beskrevet i vilkår 3, hvorefter den ikke udnyttede kapacitet vil bortfalde. Såfremt dele af godkendelsen ikke udnyttes, vil det være den før omtalte afgørelse om ikke-godkendelsespligt, der er gældende for de pågældende dele af dyreholdet.

STALDE OG BYGNINGER

På ejendommen er der i dag stalde og bygninger med et samlet areal på 4.967 m². Derudover er der to gyllebeholdere med en samlet kapacitet på 4.280 m³. Stald- og ladebygninger ligger samlet. Gyllebeholdere er placeret umiddelbart sydøst for staldbygningerne.

Udvidelsen af besætningen foregår dels i eksisterende anlæg (staldafsnit 1.1.1., 1.1.4., 1.1.5., og 1.1.6.) dels i nye staldbygninger (staldafsnit 1.1.2. og 1.1.3.) – se bilag 3.2 og nedenstående skema. I forbindelse med udvidelsen renoveres de eksisterende fuldspaltestalde med drænet gulv og ansøger opfører en ny slagtesvinestald på 1.789 m² samt en tilbygning til eksisterende slagtesvinestald på 378 m². Der etableres en ny gylletank på 4.500 m³ med en 500 m³ procestank indeni samt en 275 m³ underjordisk procestank i for-

bindelse med etablering af forsøringsanlæg i de to nye stalde. Der er forud for godkendelsen etableret et maskinhus på 624 m² syd for gyllebeholderne. Stalde og gylletank opføres i samme stil som eksisterende anlæg. Desuden ønsker ansøger at opføre to gastætte siloer i samme dimensioner og farve (galvaniseret stål) som eksisterende siloer, samt at etablere nye indleveringsramper i enden af de nye stalde, nyt udleveringsrum i den vestlige ende af den nye stald og i tilknytning hertil ny udendørs udleveringsrampe.

Husdyrbrugets indretning og produktion fremgår af bilag 3.1, 3.2 samt nedenstående skema:

Indretning af staldanlæg og antal dyr

Bygning	Areal m ²	Stipladser	Antal slagtesvin 30-120 kg produceret pr. år	Antal slagtesvin 30-100 kg produceret pr. år	Staldsystem
1.1.1.	1.168	1.152	3.669	5.156	Drænet gulv + spalter (33/67)
1.1.2.	1.789	1.536	4.843	6.806	Drænet gulv + spalter (33/67)
1.1.3.	378	384	1.211	1.702	Drænet gulv + spalter (33/67)
1.1.4.	758	768	2.422	3.404	Drænet gulv + spalter (33/67)
1.1.5.	270	254	771	1.084	Drænet gulv + spalter (33/67)
1.1.6.	225	150	389	547	2/3 fast gulv, 1/3 spalter (50-75%)
	4.588	4.244	13.305	18.699	

Valg og fravalg af staldteknologi er beskrevet herunder. Vurdering af staldteknologi, fodertechnologi og opbevaringsteknologi i forhold til BAT (bedste tilgængelige teknik) fremgår af afsnittet om ammoniak på side 36. Der er stillet vilkår om de valgte teknologier.

Ansøgers valg af staldteknologi

Staldgulve. I de eksisterende staldafsnit bliver de eksisterende fuldspaltegulve renoveret og der etableres i alle stalde delvist drænet gulv og spaltegulv (33/67), undtagen i et ældre staldafsnit, hvor der er 2/3 fast og 1/3 spaltegulv (50-75 % fast gulv). I dette afsnit bibeholdes gulvet. Det drænede gulv er valgt for at tilgodese dyrevelfærd og management da ansøger erfaringsmæssigt har svært ved at styre grisenes søleadfærd i varme perioder på fast gulv, hvilket medfører øgede lugt- og emissionsproblemer, idet der ventileres på tværs af stierne.

Gylleforsuring. Ansøger har valgt at etablere gylleforsuring i de to nye stalde, som giver en begrænsning i ammoniakfordampning på 70 % i slagtesvinestalde med drænet gulv jf. BAT-byggeblad SI.St.01:v1.05-09.

Der stilles en række vilkår, som skal sikre opførelse og drift af forsøringsanlægget, og dermed den ammoniakreducerende effekt.

Overbrusning. Der er implementeret tids- og temperaturstyret overbrusning i alle stalde. Overbrusning er med til at køle luften i stalden og kan have gunstig virkning på lugt og ammoniakfordampning fra staldene. Overbrusning hjælper endvidere med til at grisene gøder over spaltegulvsarealet, hvorved ammoniakfordampningen mindskes. Overbrusningen/temperaturregulering er lovpligtig i hht. lov om indendørs hold af søer, smågrise og slagtesvin.

Ansøgers begrundelse for fravalg af staldteknologi

Staldgulve. Eksisterende stalde renoveres fra fuldspaltegulve til drænet gulv og spalter. Nye stalde etableres ligeledes med drænet bund og spalter. Denne staldtype har en beregnet fordampning på 14 %, hvor fuldspaltede gulve har en fordampning på 16 %. Staldene etableres med drænet bund af velfærdsmæssige årsager; dyrene fodres på ejendommen med vådfoder og ansøgers erfaringer viser, at vådfodring i stalde med delvis fast bund giver større risiko for svineri i lejearealer samt problemer med at styre ventilation og varmetilsætning pga. en forhøjet luftfugtighed i staldene. Derudover kan delvist fast gulv give problemer med svineri i stierne, da stalden ventileres på tværs af stierne. Hvis der opstår svineri i stierne som følge af delvist fast gulv, er delvist fast gulv ikke driftsikkert i den pågældende produktion, og dermed er det ikke BAT. Idet der anvendes forsuring i de ansøgte nye stalde vil ammoniakfordampningen fra de nye stalde reduceres til et niveau langt under det, man kunne opnå ved at vælge en delvis fast bund i de samme stalde. En ældre mindre slagtesvinestald (1.1.6) er etableret med 50-75 % fast gulv, hvilket har en lavere ammoniakemission end BAT-byggeblad 106.04-52, der henviser til 25-49% fast gulv.

Gylleforsuring i eksisterende stalde. I stald 1.1.1, 1.1.4, 1.1.5 og 1.1.6 fravælges gylleforsuring i stalden, da ansøger ønsker at anvende et nyt forsøringsanlæg, som er kommet på markedet som alternativ til InFarm systemet. Dette anlæg er væsentligt billigere, men har ikke kapacitet til forsuring af alle stalde. Derfor indsættes forsøringsanlægget udelukkende i de to nye staldafsnit. Forsuring i de øvrige stalde vil således kræve selvstændige enheder. Derfor vil det være en for stor ekstrainvestering i forhold til output, hvis der også i denne stald skal installeres gylleforsuring. Ved ikke at koble alle stalde på gylleforsuring har ansøger derudover mulighed for at bruge den eksisterende fortank til ikke-forsuret gylle, som så kan bruges til økologer og biogas (Maabjerg Bioenergy).

Ændring af ventilationsafkast foretages primært for at ændre på lugtudbredelsen omkring anlægget. Anlægget har ikke problemer med at overholde de ved lov fastsatte genegrænser til nabo, samlet bebyggelse eller byzone, og der er derfor ikke foretaget ændring af ventilationsafkast.

Gylleseparation er fravalgt, da der på ejendommen er et tilstrækkeligt stort harmoniareal til udbringning af gylle og da en del af gyllen forsures, anses det for at være unødvendigt og fordyrende for processen. Ansøger etablerer dog en procestank i den nye gyllebeholder, så separation i fremtiden er muligt.

Gyllekøling. Da der etableres forsuring i forbindelse med udvidelsen vil en køling af kanalbunden have en væsentlig mindre og ikke dokumenteret effekt på fordampningen. Køling af kanalbund kan desuden anvendes til genindvinding af varme, og derved få en positiv effekt på ejendommens forbrug af olie eller andet til opvarmning. Varmeforbruget i det pågældende anlæg er dog meget lille, og overskudsvarme skal derfor brændes af. Ansøger vurderer derfor at gyllekøling ikke er BAT for ejendommen.

Biologisk luftvasker anvendes for at reducere lugt og ammoniakemission fra svinestalde. Det ansøgte anlæg har ikke problemer med at overholde de ved lov fastsatte genegrænser til nabo, samlet bebyggelse eller byzone. I udkast til BAT-blad "Biologisk luftrensning" (revideret 01.09.2009) står under "Miljøøkonomi": "...Biologisk luftrensning giver også anledning til reducerende lugtgener. Dette har dog ikke været muligt at prissætte..." Derudover er effekten på ammoniak emission stærkt reduceret i de staldafsnit, hvor der installeres gylleforsuring i ansøgt drift, og staldluften indeholder dermed en meget begrænset mængde ammoniak. Derfor er det ikke i overensstemmelse med proportionalitetsprincippet at installere biologisk luftvasker i de nye staldafsnit, hvor der i forvejen installeres gylleforsuring.

Kemisk luftvasker reducerer også ammoniakfordampningen fra staldene. For at opnå den fulde udnyttelse af luftvaskerne skal der sendes betydelige mængder luft gennem. Det betyder for det konkrete projekt at man skulle samle afkast fra flere sektioner for at få den fulde udnyttelse af rensere. En sådan samling af afkast kan rent teknisk være vanskeligt, ikke mindst i eksisterende stalde. Luftvaskeren er valgt fra af tekniske årsager og derfor ikke vurderet rent økonomisk.

VENTILATION

Der er undertrykventilation med vægventiler og afkast i/tæt på kip (angivet til 6 meter) i alle stalde. Ventilationsretningen er på tværs af stierne. I staldafsnit 1.1.1, 1.1.4, 1.1.5 og 1.1.6 er der monteret miljømodul på alle afkast, der øger afkasthastigheden, og kaster luften højere op.

Ansøger anfører, at ved at anvende MultiStep, hvor den ene ventilator i stalden er frekvensreguleret, er det muligt at reducere energiforbruget – sammenlignet med et traditionelt undertrykssystem. MultiStep sikrer at den enkelte ventilator hele tiden arbejder ved konstant hastighed uden at overbelastes, hvilket ikke alene har effekt på energiforbruget men også gavnlige indflydelse på støjgenerne fra ventilationen. Den frekvensstyrede ventilator arbejder i intervallet fra 1-100 %, hvor de øvrige ventilatorer enten arbejder 0 % eller 100 %. Der er ingen mekaniske forbindelser til udsugningsenhederne, hvilket sikrer, at systemet ikke løbende skal justeres, og er mere rengøringsvenligt.

Holstebro Kommune vurderer at støj- og lugtgener fra ventilationsanlægget ikke vil forværres for naboer, idet nærmeste nabo ligger mere end 500 m fra det nye staldbyggeri. Der stilles dog vilkår om, at ventilationssystemet løbende og minimum en gang om året skal rengøres, efterses og evt. repareres af ventilationsfirma, jf. driftsjournal (bilag 17).

RENGØRING AF STALDANLÆG

Husdyrbruget oplyser, at stalden/stierne og ventilationen bliver vasket ved holdskifte, hvilket vil sige ca. hver 13. uge. Som desinfektionsmiddel anvender husdyrbruget Desinfect Glutar Plus. I tilfælde af sanering for sygdomme tømmes alle stalde og desinficeres med Virkon S (oxiderende desinfektionsmiddel).

Idet erfaringen viser, at en god staldhygiejne i form af rene og tørre stalde har en gunstig indflydelse på ammoniaktab, staldlugtemissionen, støvgener og fluegener, stilles der vilkår om, at der opretholdes en god staldhygiejne.

FODER

Opbevaring

På husdyrbruget fodres med eget korn, indkøbt korn og indkøbte råvarer. Til foderopbevaring på ejendommen findes efter udvidelsen:

- 2 gastætte siloer á 5.300 tønder
- 20 tons silo til sojaskrå
- Foderlade med plads til 200 tons sojaskrå
- 8 bigbags med mineraler samt påslag
- 2 udtagersiloer á 12 tons
- 20 m³ korngrav
- 100 minibigballer i maskinhuset
-

Fodringsteknologi

Der anvendes vådfoder. Ansøger oplyser, at der anvendes fasefodring til alle slagtesvin. Foderet er tilpasset svinenes fysiologiske formåen og alder. Jo ældre svinet er desto færre næringsstoffer indeholder foderet. Dermed begrænses udledningen af næringsstoffer i naturen mest muligt. Der tilsættes enzymer til foderet i de relevante foderblandinger. Enzymerne forbedrer dyrets foderudnyttelse, og derved minimeres næringsstofoverskuddet i gødningen.

Ansøger har valgt ikke at anvende reduceret indhold af protein i foderet.

Vurdering

Holstebro Kommune vurderer, at anvendelse af fasefodring og dermed lavere proteinforgbrug, samt anvendelse af fytase i foderet, er BAT. Der stilles vilkår herom. En samlet vurdering af ammoniakudledningen, i relation til BAT og fravalget af reduceret protein i foderet som virkemiddel, fremgår af afsnittet om ammoniak på side 36. På baggrund af ovenstående vurderer Holstebro Kommune at kravene til BAT for foderteknologi er opfyldt, men opfordrer til at udviklingen på fodringsområdet følges og implementeres.

FYRINGSANLÆG

Stalde opvarmes i dag med et flisfyr og varmekanoner. Stuehuset opvarmes med flisfyr. Ansøger påtænker at ansøge om etablering af et nyt halmfyr til opvarmning af både stalde og stuehus. Der gøres opmærksom på, at såfremt anlægget har en indfyringseffekt > 1

MW, kræver det en separat miljøgodkendelse i henhold til miljøbeskyttelsesloven, og Holstebro Kommune skal ansøges herom. Der stilles ikke vilkår vedrørende opvarmning af ejendommen i nærværende miljøgodkendelse.

OLIETANKE

På ejendommen er følgende olietanke:

Type	Fabrikant	Placering	Volumen	Fabrikationsår	Indhold
Overjordisk	Roug	Flyttes til besætningsområdet	1200 L	1985	Dieselolie
Overjordisk	-	Maskinhus	2500 L	2008	Dieselolie

Se også bilag 5. Tanken fra 1985 flyttes til besætningsområdet for at bruge til varmekanoner. Ved flytning af olietank gøres opmærksom på, at de gældende krav i olietankbekendtgørelsens kapitel 6 og 7 vedr. etablering skal overholdes.

AFFALD

Olie- og kemikalieaffald opbevares i tromler på fast og tæt underlag med støbt spildkant. Klinisk risikoaffald som kanyler, hætteglas etc. opbevares i en spand, og afleveres til kommunens affaldsordning. Affald fra ejendommen håndteres i øvrigt i henhold til nedenstående:

Affaldskode	Type	Opbevaring	Bortskaffelse
ISAG-kode 19.00	Forbrændings-egnet	Container i lade	Afhentes af Ejler Chr. Knudsen
ISAG-kode 23.00	Ikke forbrændingseget	Container i lade	Afhentes af Ejler Chr. Knudsen
ISAG-kode 50.00	Papir/pap	Container i lade	Afhentes af Ejler Chr. Knudsen
ISAG-kode 51.00	Glas	I beholder i lade	Ejer afleverer selv på affaldsterminalen Nomi
ISAG-kode 52.00	Plast /Landbrugsplast	Benyttes i marken indtil det afleveres	Ejer afleverer selv på affaldsterminalen Nomi
ISAG-kode 52.00	Heraf PVC	Ingen	Ingen
EAK-kode 13 02 03 00	Spildolie	Tromler i maskinhuset	Afhentes af Dansk Olie Genbrug
EAK-kode 18 02 01 00	Kanyler	Kanylespand i besætningsområdet	Ejer afleverer selv på affaldsterminalen Nomi
EAK-kode 02 01 09 00	Kemikalier	Kemikalierum	Ejer afleverer selv på affaldsterminalen Nomi
EAK-kode 20 01 18 00	Medicin(flasker)	I lukkede tønder i laden	Ejer afleverer selv på Affaldsterminalen Nomi

Holstebro Kommune har udarbejdet et affaldsregulativ for erhvervsaffald. Dette regulativ er gældende for husdyrbruget. Affald fra produktionen skal opsamles, sorteres og bortskaffes og registreres iht. affaldsbekendtgørelsen og det til enhver tid gældende regulativ for erhvervsaffald i kommunen. Der gøres opmærksom på, at farligt affald såsom spildolie skal transporteres og afhændes til en af Holstebro Kommune godkendt transportør/modtager. Liste over godkendte transportører/modtagere kan ses på Holstebro Kommunes hjemmeside.

Ønskes det at aflevere enkelte fraktioner til anden bortskaffelsesordning, skal dette ske til godkendte modtagere. Derudover skal husdyrbruget registrere affaldsproduktionen efter de gældende regler.

I henhold til Miljøbeskyttelsesloven må stoffer, der kan forurene grundvand, jord og undergrund, vandløb, søer eller havet ikke opbevares på en sådan måde, at det fremkalder fare for forurening af disse. Det er derfor Holstebro Kommunes vurdering, at olie og kemikalier skal opbevares i egnede mærkede beholdere på oplagsplads med impermeabel belægning, uden mulighed for afløb. Oplagspladsen skal være under tag og indrettes således, at spild kan opsamles f.eks. ved spildbakke eller betongulv med opkant. Oplagspladsen/spildbakken have en størrelse, så den kan rumme indholdet af den største opbevaringsenhed i området, hvis denne lækker.

Indenfor affaldsområdet, er BAT bl.a., at registrere affaldsproduktionen og derved skaffe sig et overblik over eventuelle indsatsområder, hvor man kan minimere affaldsproduktionen. Affald skal registreres og håndteres iht. gældende lovgivning, og affaldet skal løbende bortskaffes iht. ovenstående uden der sker ophobning. Der stilles ikke skærpede vilkår til opbevaring af affald, da forholdene er omfattet af gældende lovgivning. Det stilles vilkår om, at husdyrbruget skal arbejde for at nedbringe affaldsfrembringelsen, og at husdyrbruget ved tilsyn skal redegøre for tiltag.

Holstebro Kommune vurderer, at forholdet er tilstrækkeligt reguleret i gældende lovgivning, hvorfor der ikke stilles skærpende vilkår.

Holstebro Kommune vurderer, at husdyrbruget med de stillede vilkår lever op til BAT.

DØDE DYR

Ansøger angiver, at animalsk affald opbevares under kadaverkappe ved Skautrupvej, så der ikke opstår uhygiejniske forhold. Placeringen af oplaget fremgår af bilag 5.

Døde dyr tilmeldes DAKA. Der afhentes døde dyr fra ejendommen som gennemsnit 2 gange ugentligt, hvilket forventes at stige til 3 gange ugentligt. Der går maksimalt 48 timer, fra dyrene er tilmeldt DAKA til de er afhentet.

I henhold til gældende regler skal selvdøde og aflivede dyr straks fjernes fra besætningen og opbevares på en skyggefuld afhentningsplads i tilknytning til den pågældende besætning. Afhentningsstedet skal ligge i en passende afstand fra produktionsbygninger og offentlig vej. Afhentningsstedet skal ligge ved fast tilkørselsvej og være tilgængelig for op-

samlingsmateriellet. Dyrene skal placeres på et underlag, så de er hævet i en passende afstand fra jorden, og hvor det er nødvendigt, skal afhentningspladsen sikres mod ådsel-ædende dyr. I tilfælde hvor dyrene er overdækket, skal dette ske med en fast overdækning. Alternativt kan dyrene opbevares på frost eller køl.

Selvdøde og aflivede dyr skal inden for 24 timer tilmeldes afhentning til godkendt destruktionsanstalt. Afhentning af dyr opbevaret i container kan afvente, indtil denne er fuld. Dog skal tilmelding til afhentning ske senest 5 dage efter, at påfyldning af containeren er påbegyndt. Alternativt kan afhentning udsættes indtil containeren er fuld – dog maks. 3 uger efter påbegyndt påfyldning, såfremt dyrene opbevares på køl.

Holstebro Kommune vurderer, at håndteringen af døde dyr opfylder gældende lovkrav, og derved er der ikke særlige forhold, som taler for vilkår ud over gældende lovgivning. Der gøres opmærksom på, at Fødevarestyrelsen er myndighed på området, og denne kan påbyde, at opbevaringsstedet f.eks. flyttes længere væk fra offentlig vej.

Holstebro Kommune vurderer, at forholdet er reguleret tilstrækkeligt igennem gældende lovgivning, og stiller derfor ikke skærpende vilkår.

SPRØJTEMIDLER

Forbruget af pesticider planlægges i samråd med planteavlskonsulent. I sæsonen ydes løbende rådgivning i relation til aktuelle skadedyr og sygdomme, og behandlingsforslag udarbejdes. Eventuel restbeholdning opbevares i dunke i aflåst kemikalierum og anvendes i den følgende vækstsæson.

Håndtering

Ansøger oplyser, at påfyldning og rengøring af marksprøjten foregår på vaskeplads eller i marken. Vaskepladsen har afløb til gyllekanaler med sikring mod tilbageløb.

Spild under påfyldning og rengøring af marksprøjter er en væsentlig kilde til punktkildeforurening og til pesticider i overfladevand samt forurening af grundvand. Forurening fra punktkilder kan med få enkle tiltag minimeres.

Der er generelt lovkrav om, at tapstedet, hvor sprøjten fyldes med vand, skal være forsynet med kontraventil, der sikrer mod tilbagesugning af væske fra sprøjtetanken. Påfyldningen af vand skal være styret med vandur eller lignende, der forhindrer overløb af sprøjtetanken. I forbindelse med påfyldning af sprøjter må der ikke være direkte kontakt mellem vandslange monteret på tapstedet og væsken i sprøjten.

Påfyldning af bekæmpelsesmidler i marksprøjter skal ske på en vaskeplads med opsamling af vaskevand eller på det areal, der skal behandles. Påfyldning i marken må ikke ske mindre end 300 meter fra vandforsyning til drikkevandsformål eller mindre end 50 meter fra hhv. overfladevande, drænsystemers rense- og samlebrønde eller § 3 beskyttet natur.

Vask skal ske på vaskeplads eller det areal, der er blevet behandlet. Vaskevand fra en vaskeplads skal opsamles i gyllebeholder eller anden beholder og udbringes i henhold til bestemmelserne i husdyrbekendtgørelsen. Vaskepladser må ikke etableres nærmere end 50 meter fra hhv. overfladevande, § 3 beskyttet natur eller almen vandforsyning. Afstandskravet til ikke almen vandforsyning er 25 meter.

Nedbør kan afvaske plantebeskyttelsesmidler, der er afsat på ydersiden af sprøjte og traktor. En uvasket sprøjte eller traktor, som er anvendt til udbringning af plantebeskyttelsesmidler, skal derfor placeres på det behandlede areal, vaskeplads med opsamling til gyllebeholder eller anden beholder, eller under tag, så der ikke sker utilsigtet afstrømning af vand med indhold af plantebeskyttelsesmidler til vandmiljø, jord mv.

Det er Holstebro Kommunes vurdering, at kravet om BAT opfyldes ved overholdelse af gældende lovgivning.

Gødningsproduktion og håndtering

OPBEVARING AF FLYDENDE HUSDYRGØDNING

Den samlede opbevaringskapacitet er efter udvidelsen 10.392 m³ incl. kapacitet i gyllekanalerne i de eksisterende stalde og 9.555 m³ i tankene alene beregnet ud fra normproduktionen for de forskellige dyretyper og staldsystemer, samt tilledning af spildevand. Den samlede mængde gylle der opsamles er beregnet til 8.801 m³ årligt inkl. 1.350 m³ drikkevandsspild, 450 m³ vaskevand og 857 m³ nedbør der opsamles i de to gyllebeholdere, der ikke overdækkes. De angivne spildevandsmængder er beregnet af ansøger på baggrund af normtal. I nedenstående skema angives opbevaringskapaciteten til gylle på ejendommen. Nummerering af beholdere henviser til bilag 3.2.

Opbevaringsanlæg	Byggeår	10 års beholderkontrol	Kapacitet ansøgt drift [m ³]	Lagerandel
Gyllebeholder 1.1.7	1996	2008	1.740	18 %
Gyllebeholder 1.1.8	1998	2008	2.540	27 %
Gyllebeholder 1.1.9	Projekteret	-	4.500	47 %
Procestank forsuring 1.1.10	Projekteret	-	275	3 %
Procestank separation 1.1.11	Projekteret	-	500	5 %
Gyllekanaler - eksisterende	-	-	837	
Gyllekanaler – nye stalde	Projekteret	-	Ikke angivet	
SAMLET OPBEVARINGSKAPACITET:			10.392 m³	100 %

Der findes to eksisterende gyllebeholdere på ejendommen, og der er projekteret en ny gyllebeholder på 4.500 m³. I den nye gylletank etableres en procestank på 500 m³ til separation af rågylle, for fremtidigt at have muligheden for separation, og desuden etableres en procestank til forsuringсанlæg på 275 m³. Der gøres opmærksom på, at der ikke er ansøgt om udbringning af gylleseparationsprodukter, og de vilkår, der er stillet for opbevaring og udbringning af husdyrgødningsstyper og næringsstofmængder skal til enhver tid

overholdes. Da separationsprodukter ikke indgår heri, kan udbringning heraf ikke ske uden Holstebro Kommunes forudgående vurdering og accept.

Den samlede opbevaringskapacitet er dermed på hhv. 14,2 og 13 måneders opbevaring med og uden kapaciteten i gyllekanalerne i eksisterende stalde. Holstebro Kommune vurderer på baggrund af ovenstående oplysninger, at opbevaringskapaciteten er tilstrækkelig efter § 6 i husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Der stilles vilkår om, at der altid skal være mindst 9 måneders opbevaringskapacitet på husdyrbruget, således at der også er tilstrækkelig opbevaringskapacitet under udvidelsen af husdyrbruget, inden den nye gylletank opføres. I udvidelsesperioden kan der indgås opbevaringsaftale på anden ejendom, om nødvendigt, indtil ny gyllebeholder er opført.

Der produceres og opbevares ikke fast husdyrgødning på husdyrbruget.

BAT i forhold til gødningsopbevaring er bl.a. følgende tiltag:

- at anlæg til opbevaring af gødning mindst en gang om året tømmes for inspektion for revner/utætheder mv. og vedligeholdelse,
- at der er tilstrækkelig opbevaringskapacitet på ejendommen,
- overdækning af gyllebeholder eller at flydelag på gylleholdere opretholdes, og at flydelaget hurtigt reetableres, når det brydes.

Da den forsurede gylle fra stald 1.1.2 og 1.1.3 ledes til den nye gyllebeholder 1.1.9, er der i ansøgningen indregnet ammoniakreduktionseffekt i denne.

Ingen af ejendommens 3 gylletanke forsynes med fast overdækning, idet BAT niveauet for ejendommen overholdes ved forsuring i nye stalde. Se afsnit herom under ammoniak.

Der stilles vilkår om, at gylletanke skal inspiceres 1 gang årligt, hvilket noteres i driftsjournalen eller skal fremgå i bilag hertil. Flydelag i gylletanke er lovpligtigt. Det vurderes, at der med de stillede vilkår leves op til BAT. En samlet vurdering af ammoniakudledning fra stald og lager i relation til BAT fremgår af afsnittet om ammoniak på side 36.

PÅFYLDNINGSPADS FOR GYLLEVOGNE

Gyllen suges op fra gylletank med en påmonteret sugekran, og der er derfor ikke nogen stationær pumpe og læsseplads.

Da der benyttes gyllevogne med påmonteret pumpe og returløb, er det ikke fundet nødvendigt at kræve, at påfyldning af gyllevogne og lignende, foregår på en plads med afløb til en opsamlingsbeholder. Dog fastsættes der vilkår om, at såfremt der opstår spild, ved påfyldning af gyllevogne, kan tilsynsmyndigheden kræve, at påfyldning o.l. skal ske på en plads med afløb til en opsamlingsbeholder.

Erfaringer viser, at gyllevogne med påmonteret pumpe og returløb ikke medfører spild af husdyrgødning ved påfyldning af gyllevoggen. Såfremt påfyldning sker, med en på gylle-

beholderen fastmonteret pumpe, skal der forinden etableres en påfyldningsplads med afløb til opsamlingsbeholder. Der stilles vilkår herom.

De generelle regler for pumper anvendt til gyllepumpning blev den 15. september 2008 ændret ved bekendtgørelse nr. 1695 af 19/12 2006 om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v. I henhold til de nye regler skal pumpe rør monteret på åbne gyllebeholdere enten svinges ind over beholderen og fastlåses i denne position, eller være forsynet med en afspærringsventil til pumperøret eller lignende foranstaltning, når pumpen ikke anvendes, og ikke er under opsyn. Pumper, der anvendes til tømning af gyllebeholdere, skal være forsynet med en timer eller lignende foranstaltning, der sikrer, at der ikke kan pumpes mere gylle fra beholderen ad gangen, end hvad der svarer til indholdet i en gyllevogn. Pumper skal være forsynet med en afbryder, som sikrer, at pumpen ikke kan sættes i gang utilsigtet. Eldrevne pumper skal, når de ikke anvendes, og ikke er under opsyn, f.eks. ved arbejdsdagens ophør, afbrydes ved hovedtavlen. Afbryderen skal aflåses eller opbevares under aflåste forhold. Holstebro Kommune vurderer, at forhold omkring pumper er tilstrækkeligt reguleret igennem de generelle regler, og der stilles derfor ikke skærpende vilkår.

Forurening og gener fra husdyrbrugets anlæg

AMMONIAK

Den beregnede ammoniakemission er højest ved scenariet 18.699 producerede slagtesvin fra 30 til 100 kg, og nedenstående skema og vurdering er derfor baseret på dette scenarie som worst case. Den samlede ammoniakemission fra anlægget er beregnet til 6171,34 kg N / år, hvilket er en stigning i emissionen på 1594,45 kg N / år i forhold til nudriften. Ammoniakberegningen fremgår af nedenstående skema.

	N-emission kg N
Emission fra stalde omfattet af kravet om 20 % reduktion, men eksisterende uændret produktion (Staldafsnit for eksisterende produktion)	1.422,92 kg N / år
Emission fra husdyrproduktion omfattet af det generelle ammoniakkrav (staldafsnit hvor udvidelse foregår)	3.966,04 kg N / år
Emission fra stalde m.v., der ikke er omfattet af det generelle krav	0 kg N / år
Ammoniaktab fra lagre af flydende gylle	782,38 kg N / år
Ammoniaktab fra lagre af fast gødning	0 kg N / år
Samlet emission efter udvidelse og min 20 % reduktion	6171,34 kg N / år
Meremission	1594,45 kg N / år

Det generelle krav om ammoniakreduktion – 20 %

Det generelle krav om 20 % ammoniakreduktion, for husdyrbrug ansøgt i 2008, gælder for stalde, hvor der sker etablering, udvidelse eller ændring. Den eksisterende produktion i eksisterende stalde er ikke omfattet af 20 % reduktionskravet. Ammoniakudledningen skal reduceres 20 % i forhold til "bedste" stald- og lagersystem med udgangspunkt i normtal 2005/06, defineret i husdyrloven. Kravet om 20 % reduktion i forhold til referencestalds-

stemet opnås ved at etablere gylleforsuring i de to nye staldafsnit samt de valgte gulvtyper.

Holstebro Kommune anser det generelle ammoniakreduktionskrav for overholdt, idet beregningen i ansøgningen viser, at ammoniakudledningen er reduceret med 656 kg N mere end nødvendigt for at overholde kravet.

Ammoniakdeposition på § 7 naturområder - bufferzone

Der er beregnet en stigning i ammoniakfordampning på 1594,45 kg N pr. år efter udvidelsen. Alle staldafsnit og opbevaringslagre ligger mere end 1.000 meter fra nærmeste naturområder, der er omfattet af lovens § 7. Nærmeste § 7 naturområde ligger ca. 1,8 km sydvest fra ejendommens stalde og gødningslagre, jf. bilag 11. Anlægget er således ikke omfattet af bufferzone, og pålægges ingen restriktioner i ammoniakudledningen som følge heraf.

Ammoniakdeposition på natur beskyttet af Naturbeskyttelseslovens § 3

Det naturareal, som ligger nærmest ejendommen og som er forholdsvis højt målsat i den gældende naturplan (B-målsat), ligger ca. 1,7 kilometer nordøst for ejendommen. Der er tale om nogle vældprægede rigkær med blandt andet maj-gøgeurt, hvor tålegrænsen angives til 15-25 kg N/ha/år. Med en baggrundsbelastning på 14 kg N/ha/år ventes ingen negativ effekt på kæret.

Indenfor en afstand af 1 km fra ejendommen findes desuden enkelte hedeområder og enge, som er lavt målsatte (C-målsatte). Der kan muligvis blive tale om en begrænset negativ effekt af udvidelsen på hedearealerne, men som følge af den lave målsætning er der ikke foretaget kvælstofberegninger.

Ammoniakdeposition på Natura 2000-områder

De nærmest liggende Natura 2000-områder i forhold til ejendommen er EF-habitatområde nr. 57, Heder og klitter på Skovbjerg Bakkeø.

Med en meremission af kvælstof på 1594 kg N/år ventes der på grund af den store afstand til Natura 2000-området (ca. 11 km) ikke at ville ske nogen negativ påvirkning af habitatområdet.

Ammoniakudledning ved anvendelse af Bedste Tilgængelige Teknik - BAT

Holstebro Kommune vurderer, at BAT til fodring af slagtesvin, hvad angår antallet af foderenheder (FE) og proteinindholdet pr. FE, svarer til maksimalt de normtal, der udgives hvert år af Plantedirektoratet i forbindelse med type 2 gødningskorrektioner. Disse normtal svarer til den gennemsnitlige fodring i Danmark, og normtallene er faldende, fordi danske svineproducenter hvert år forbedrer deres fodringsstrategier. Såfremt der fodres indenfor eller under disse normer, ligger fodringen blandt de bedste 50 % i Danmark, hvad angår næringsstofudledning grundet fodring. Det vurderes, at et sådant foder vil være økonomisk og fysisk tilgængeligt for branchen generelt, hvorimod foder, som har et lavere proteinindhold/energiindhold pr. kg tilvækst, ikke vil være tilgængeligt for branchen generelt.

Holstebro Kommune har foretaget en beregning af den ammoniakudledning, som det ansøgte projekt vil forårsage, med BAT stalde og BAT foder for de enkelte dyretyper, som fremgår i skemaet herunder:

Aktuelle BAT stalde og BAT foder for de enkelte dyretyper. Fodernormen svarer til Plantedirektorens norm for 2009/2010, som fremgår af 'Vejledning og gødsknings- og harmoniregler – Planperioden 1. august 2009 til 31. juli 2010', tabel 5a. Staldtypen svarer til BAT blad Gr.nr. 106.04-52

Dyretype	BAT staldtype	BAT FE	BAT proteinindhold
Slagtesvin 33-107 kg	delvis spaltegulv med 25-49% fast gulv	2,85 FE/kg tilvækst	154,5 gram/FE

Derudover vurderes det på baggrund af ansøgers beregning af proportionalitet og omkostningseffektivitet, hvorvidt fast overdækning af gyllebeholdere er BAT. Ansøger indsendt en overslagsberegning, som viser, at ved overdækning af den nye gyllebeholder ville ammoniakreduktionen som følge heraf koste 160,62 kr. pr. kg reduceret N i en afskrivningsperiode på 8 år. Som udgangspunkt vurderer Holstebro Kommune, jf. Miljøstyrelsens udkastmateriale til standardvilkår på BAT området, at teknologier, der overstiger 100 kr. pr. kg reduceret N, ikke er BAT, da omkostningseffektiviteten er for lav. Imidlertid indgår besparelser vedr. regnvand og øget gødningseffekt ikke i beregningen, og Holstebro Kommune fastholder derfor, at fast overdækning af alle tre gyllebeholdere er BAT.

Holstebro Kommune har foretaget en beregning i det elektroniske ansøgningssystem af ammoniakemissionen fra den ansøgte drift, ved ovenstående forudsætninger om staldtype, fodring og fast overdækning af gyllebeholdere, og sammenlignet denne med den ansøgte ammoniakudledning, jf. nedenstående skema:

Teknologivalg	Årlig ammoniakemission fra stald + lager	
	13.305 slagtesvin 30-120 kg	18.699 slagtesvin 30-100 kg
Ansøgt: drænet gulv + spalter 33/67, delvis spaltegulv med 50-75 % fast gulv, forsuring	6.100 kg N/år	6.171 kg N/år
BAT: 25-49 % fast gulv, 2,85 FE/kg tilvækst, 154,5 g protein/FE samt fast overdækning af alle gyllebeholdere	6.163 kg N/år	7.033 kg N/år

Den beregnede ammoniakemission fra ansøgt drift, med ansøgte virkemidler, er mindre end den beregnede udledning ved anvendelse af BAT teknologi, og det vurderes derfor, at kravet om BAT er overholdt, da kravet omfatter frit teknologivalg.

Forsuringsanlæg

Der etableres forsuringsanlæg, som er ansøgers valg af BAT teknologi, til forsuring af gylle i stald 1.1.2 og 1.1.3. Det er angivet i ansøgningen, at forsuringsanlægget vil være i drift 8760 timer årligt (dvs. året rundt) med en effekt på 70 % ammoniakreduktion, i henhold til teknologibeskrivelse nr. 106.04-56 samt Miljøstyrelsens udkast til ny teknologibeskrivelse af 19.05.2009, idet staldene etableres med gulvtypen delvist drænet gulv.

Ved forsuring af gylle tilsættes koncentreret syre, som sænker pH i gyllen til 5,5. Derved forskydes den kemiske ligevægt mellem ammoniak og ammonium i gyllen, og fordampningen af ammoniak reduceres herved. For at opnå den ønskede effekt af forsuringen er det nødvendigt, at pH ligger på 5,5-6,0, og der stilles derfor vilkår om, at pH i den forsurede gylle maksimalt må være 6,0 i gennemsnit over en måned.

Forsuringen foregår ved, at gylle og syre blandes i en mixerbrønd/procestank. Derfra pumpes forsuret gylle tilbage under stalden, og overskydende gylle pumpes til gylletank/lager. Alle processer styres automatisk og al overvågning foregår via anlæggets indbyggede PC-styring, som også sender alarm til f.eks. mobiltelefon ved driftsfejl etc. Alle data og alarmer lagres elektronisk som dokumentation for korrekt drift. Der stilles vilkår om, at husdyrbruget skal registrere og dokumentere driften af anlægget i driftsjournal eller ved udskrifter fra dataloggeren.

Håndtering, transport og opbevaring af syre skal følge gældende regler og forskrifter på området, herunder miljøbeskyttelsesloven og Arbejdstilsynets vejledninger. Der stilles derfor ikke yderligere vilkår hertil.

Desuden stilles vilkår om, at forsuringsanlægget skal være 100 % i funktion senest 3 mdr. efter at der er indsat dyr i staldanlægget, for at sikre den ønskede ammoniakreduktion. Ligeledes stilles vilkår om, at der i en periode på minimum 1 år efter indsættelse af forsuringsanlæg skal udføres 4 årlige servicekontrolbesøg / serviceeftersyn, inkl. pH-målerkalibreringer, for at sikre korrekt drift af anlægget, idet effekten på ammoniakreduktion er afhængig heraf. Såfremt anlægget efter det første driftsår har kørt uden problemer og med dokumenteret fuld effekt, nedsættes kontrol- og kalibreringshyppigheden efter skriftlig aftale med Holstebro Kommune. For yderligere sikring af korrekt drift stilles vilkår om daglig visuel kontrol af forsuringsanlægget, som mindst omfatter check af pH-værdier og syreforbrug samt check af restmængde af syre, således at det undgås, at syretanken løber tør.

LUGT

De primære kilder til lugt fra dyrehold er staldventilationsluft samt håndtering og opbevaring af husdyrgødning. Mange forhold kan influere på lugtemissionen fra stalde. Ud over arten, antallet og størrelsen af dyreholdet er det fx staldindretning, ventilationssystem, strøelse, gødningshåndtering, fodring, drikkevandssystem samt hygiejne i stalden. Ejendommens beliggenhed i forhold til naboer, samlet bebyggelse og byzone fremgår af bilag 1 og 2 samt tidligere afsnit om husdyrbrugets beliggenhed.

Reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen har bl.a. til formål at begrænse lugtgener. Normalt vil der ikke forekomme påtaleværdige lugtgener fra aktiviteter vedrørende gødningshåndtering og -opbevaring, når reglerne i denne bekendtgørelse efterleves.

Lugt fra ventilation af stalde udgør et særligt problem, som der ikke fuldt ud tages højde for ved bekendtgørelsens fastsættelse af minimumskrav til afstande mellem stald og naboejendomme.

Lugtemissionen fra husdyrbruget skal vurderes ud fra to modeller, der omtales FMK-modellen og Ny Lugtvejledning, og beregnes bl.a. på grundlag af "Vejledende retningslinier for vurdering af lugt og begrænsning af gener fra stalde" udarbejdet af MLK Fyn, maj 2002. Staldlugtemission beregnes ved et produktionstidspunkt i sommertiden med maksimalt antal dyr på ejendommen, dvs. under forhold, der resulterer i maksimal lugtafgivelse. Den beregnede lugtgeneafstand i den indsendte ansøgning fremgår af skemaet herunder. Beregningen giver den korteste lugtgeneafstand i scenariet 13.305 slagtesvin 30-120 kg, som dermed lugter mest, og vurderingen af lugtgenen foretages derfor på baggrund af dette scenarie.

Beregning af geneafstande efter FMK vejledningen og 'Ny Lugtvejledning'

(OBS: nedenstående vises tal for den beregningsmetode der giver den værste lugtgene af de to modeller).

Områdetype	Ukorrigeret geneafstand	Korrigeret geneafstand	Geneafstand nudrift	Vægtet gennemsnitsafstand	Genekriterie overholdt
Byzone (Tvis)	1.176 m (FMK)	213 m	198 m	1.399 m	Ja, korrigeret geneafstand kortere end vægtet gennemsnitsafstand.
Samlet bebyggelse (Tvis)	911 m (ny model)	-	-	-	Ja, ingen samlet bebyggelse indenfor 1,2 gange geneafstand.
Enkelt bolig (ikke landbrugspligt) (Skautrupvej 38)	492 m (ny model)	-	-	-	Ja, ingen nabobeboelser indenfor 1,2 gange geneafstand.

For ejendommen er desuden beregnet en lugtkonsekvensafstand på 1.027 meter, hvilket medfører, at beboere indenfor denne afstand fra husdyrbruget inddrages i miljøgodkendelsens høringsfase.

Samlet vurdering for lugt

Beregningerne viser, at lugtgenekriterierne er overholdt i forhold til byzone, samlet bebyggelse og enkeltbolig. Hvorvidt en lugtpåvirkning opleves som generende afhænger af modtagerens tolerancetærskel samt af lugtpåvirkningens intensitet og varighed. Idet nærmeste nabo ligger mere end 500 m fra husdyrbruget vurderes det, at svinebruget ikke vil give anledning til væsentlige gener hos de omkringboende.

Lugt fra opbevaringslagre er ikke medtaget i ovenstående lugtberegninger. Det vurderes dog, at eventuelle lugtgener fra de to eksisterende gyllebeholdere ikke er væsentlige, såfremt et tæt flydelag sikres.

Hvis tilsynsmyndigheden vurderer, at lugtgenerne er væsentligt større end forventet på baggrund af grundlaget for miljøvurderingen, kan kommunen jf. de stillede vilkår kræve udført lugtmålinger, og at der gennemføres projekter for at afhjælpe lugtgenerne.

TRANSPORT

Oversigt over antallet af årlige transporter:

Type	Antal transporter		
	Før udvidelse pr. år	Efter udvidelse pr. år	Efter udvidelse % pr. år
Levering af levende dyr (Lastbil)	104	156	50%
Levende dyr til ejendommen (Lastbil)	18	36	100%
Afhentning af døde dyr (Lastbil)	104	124	15%
Levering af soja (30t lastbil)	12 (360 tons)	24 720 tons)	100%
Levering af eget korn (20t traktor)	55 (1.100 tons)	55 (1.100 tons)	0
Levering af korn (30t lastbil)	-	37 (1.100 tons)	-
Levering af valle (35t lastbil)	120 (4.200 tons)	240 (8.400 tons)	100
Levering af mineraler (Lastbil)	12 (3 tons)	12 (6 tons)	0
Olie (Lastbil)	10	10	0
Husdyrgødning (25t traktorvogn)	174 (4.350 tons)	348 (8.700 tons)	100%
Levering af syre til forsøringsanlæg (Lastbil)	0	10	-
Traktortransporter	229	403	76%
Lastbiltransporter	380	649	71%
Transporter i alt	609	1.052	73%

Der anvendes offentlige veje ved transport af gylle til udspreddning jf. bilag 6. Ingen udspreddningsarealer ligger længere end 10 km væk fra anlægget (maksimal afstand er 3,5 km). Der er derfor ikke noget krav om, at transport af husdyrgødning skal foregå i en lastvogn.

Transport af indkøbte foderstoffer, husdyr til/fra ejendommen, husdyrgødning og døde dyr vil stige efter udvidelsen, og der vil desuden blive leveret syre. Idet transporterne normalt ligger i dagtimerne og ikke har karakter over, hvad der er normalt forekommende for lastvogne og traktorer, forventes det ikke at støjen vil være belastende.

Udvidelsen af DE er på cirka 108 %. Antallet af transporter stiger med 73 %, og vurderes i øvrigt ikke at ligge over, hvad man kan forvente i forhold til udvidelsens størrelse.

Ved hensynsfuld kørsel til og fra ejendommen kan støjen herfra minimeres. For at mindske gener skal transport primært foregå indenfor normal arbejdstid, hvilket også fremgår af ansøgningen. Der stilles vilkår om dette.

BAT i forbindelse med transport er bl.a.:

- at transport til og fra ejendommen foregår ved hensynsfuld kørsel
- at transport primært foregår indenfor normal arbejdstid

Det vurderes, at transport til og fra ejendommen kan foregå uden væsentlige miljømæssige gener for de omkringboende.

Såfremt de generelle krav fastsat i husdyrgødningsbekendtgørelsen overholdes, vurderer Holstebro Kommune, at transport af husdyrgødning til udbringningsarealerne kan foregå uden væsentlige gener for omgivelserne.

STØJ

Ansøger angiver, at de primære støjkloder i forbindelse med husdyrbruget kommer fra ventilation, kompressor, foderanlæg, ind- og udlevering af grise samt gylletransport. Placering af støv- og støjkloder på ejendommen fremgår af bilag 5.

Ventilationsanlægget kører i døgndrift. Anlægget er et multi-step anlæg, hvilket forventes at medføre mindre støj end ved traditionelle ventilationssystemer uden multi-step. Yderligere kører ventilationsanlægget mindre i aften- og nattetimerne, da temperaturer er lavere her.

Kompressor og foderanlæg kører periodevis. Gylletransport sker fortrinsvis i kortere perioder forår og efterår, ligesom så- og høstarbejde foregår i kortere perioder forår, sommer og efterår. Indlevering af foder sker fortrinsvis i dagtimer.

Samlet vurdering af støj

Det vurderes, at støj fra ejendommen ikke er, eller forventes at blive, et problem for de omkringboende, pga. afstanden til disse. Der er ikke foretaget støjmålinger/beregninger i forbindelse med udarbejdelsen af miljøgodkendelsen.

Der fastsættes ved vilkår, at såfremt der skulle opstå gener for de omkringboende, eller såfremt Holstebro Kommune finder det nødvendigt, kan der kræves udført støjmålinger/beregninger efter nærmere definerede anvisninger. I forhold til naboer meddeles der vilkår efter Miljøstyrelsens vejledende støjkrav.

STØV

Der kan forekomme støvgener i forbindelse med driften af ejendommens landbrugsarealer, f.eks. i forbindelse med høst samt fra levering og håndtering af foder.

Der stilles vilkår om, at husdyrbrugets drift ikke må give anledning til væsentlige støvgener. Det er Holstebro Kommune, der afgør, hvad der er væsentlige gener. Det vurderes, grundet afstanden til nærmeste naboer, at der ikke er behov for at stille yderligere vilkår.

LYS

Produktionen foregår i lukkede svinestalde, deraf begrænsede gener fra lys. Ejendommen har belysning på befæstede arealer og pladser, som primært anvendes i årets mørke måneder. Der er lys på alle udleveringsramper.

Der stilles vilkår om, at lyset ikke må være tændt, når lyset ikke anvendes som arbejdslys. Alternativt skal lyset tændes via sensor.

Det vurderes, at lys ikke vil give anledning til væsentlige gener for de omkringboende og forbipasserende.

SPILDEVAND

Spildevand, herunder husholdnings- og processpildevand m.v. fra ejendommen, håndteres som angivet i nedenstående skema. Afløbsplan for husdyrbruget fremgår af bilag 4.

Spildevandstype	Håndtering
Sanitært fra husholdningen	Tilledes septiktank/sivedræn
Tag- og overfladevand	Ledes til dræn og videre til den nærliggende bæk, jf. afløbsplan
Sanitært spildevand fra driftsbygning (håndvask i forrum)	Ingen sanitære tilslutninger i driftsbygninger
Vaskevand fra stalde	450 m ³ (anslået) tilledes gyllebeholder
Vaskevand fra vaskeplads	ledes til gyllekanaler med sikring mod tilbageløb

Forhold omkring ejendommens husspildevand reguleres ikke i denne godkendelse. I forbindelse med revision af kommunens spildevandsplan kan ejendommen evt. blive pålagt at forbedre spildevandsforholdene på ejendommen.

SKADEDYR

Rotter

Foder på ejendommen skal opbevares på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter mv.). Der er udlagt rottegift i kasser omkring alle ejendommens bygninger. Der er indgået aftale med Mortalin om løbende tilsyn med rottekasserne.

Holstebro Kommune vurderer, at forholdet er tilstrækkeligt reguleret i gældende lovgivning, da husdyrbruget, i henhold til miljøbeskyttelseslovens bestemmelser, er forpligtiget til at sikre, at bygninger bliver fornuftigt vedligeholdt og fremtræder i gennemført renholdt stand, så rotternes leveduligheder på ejendommen begrænses mest muligt. Dette betyder, at husdyrbruget skal sikre, at affald eller foder ikke er tilgængeligt for f.eks. rotter, undgå rod på husdyrbruget og kontrollere rottesikringen ved døre, vinduer, rørgennemføringer og ventilationsåbninger, riste, lyskasser, skakte etc., bevoksninger, evt. ru mure, tagkonstruktioner, facaden generelt, kloaksystemets tilstand samt anmelde rotter og rette sig efter påbud meddelt af kommunalbestyrelsen.

Fluer

Fluer bekæmpes ved udsætning af rovfluer i staldene. Der er indgået aftale med Mortalin om dette.

Der stilles vilkår om, at der skal foretages en effektiv fluebekæmpelse på ejendommen i overensstemmelse med de af Statens Skadedyrslaboratorium senest fastsatte retningslin-

jer. Fluegener skal forebygges ved at holde en god hygiejne i staldene og omkring foderopbevaring.

DRIFTSFORSTYRRELSER ELLER UHELD

Overpumpning af gylle

Ansøger oplyser, at når gyllepumpen startes, skal der manuelt trækkes propper op i staldene. Pumpen standser selv efter 20 minutter, tiden kan justeres med timer. Gyllepumpningen overvåges, da det kræver manuelt betjening af propper i staldene. Der udpumpes gylle ca. en gang om måneden. Ved etablering af forsøringsanlæg, vil gylleudslusningen foregå automatisk i de pågældende staldafsnit.

En væsentlig risikofaktor er uheld i forbindelse med overpumpning af gylle. Der vil i miljøgodkendelsen ikke blive stillet vilkår til anvendelse af dødemandsknapper, timere og lign. i forbindelse med gylleanlæg, da det er Holstebro Kommunes opfattelse, at disse forhold er reguleret i eksisterende lovgivning, jvf. afsnit under påfyldning af gyllevogne.

Det vurderes, at ansøgers tiltag og gældende lovgivning er med til at sikre, at der ikke sker uheld ved overpumpning af gylle, og at risikoen for udpumpning af store mængder gylle dermed minimeres.

Hvis gylletankene springer læk, eller store mængder gylle pumpes ud, vil gyllen løbe ned bag de gastætte siloer (se bilag 5), og der vil være risiko for at det løber i vandboring og overfladerist. Hvis det løber i risten, fortsætter det i drænen og ned til en bæk beliggende ca. 380 m væk. Herfra vil det løbe i Vegen Å. Evt. gylleudslip forsøges opdæmmed med halm-baller, jord eller lignende, som beskrevet i beredskabsplanen (se bilag 18).

Der er etableret omfangsdræn rundt om den eksisterende gyllebeholder på 2.540 m³, ligesom der etableres omfangsdræn rundt om den nye gyllebeholder på 4.500 m³. Drænet leder til brønd, som løbende kontrolleres af ejer. Disse omfangsdræn fremgår ikke af afløbsplanen, bilag 4.

Brand

Der er opstillet brandslukkere flere steder i stalde og maskinhus.

Beredskabsplan

Der er Holstebro Kommunes opfattelse, at en beredskabsplan er til stor hjælp for landmanden, såfremt der skulle ske et uheld, både med hensyn til små hændelser som f.eks. oliespild, og store som f.eks. brand, hærverk o.l.

Beredskabsplanen giver landmanden en mulighed for at gennemgå sin bedrift, og foretage en risikovurdering af, hvorvidt der skal ændres på indretning og drift således, at risikoen for forurening i forbindelse med uheld minimeres. Beredskabsplanen er indsendt, og findes i bilag 18.

BAT er bl.a.:

- at ejendommen har en beredskabsplan der skal benyttes i tilfælde af uheld eller lignende på ejendommen.
- at alle der arbejder på ejendommen er bekendt med beredskabsplanens indhold og ved hvor den kan findes.
- at beredskabsplanen hænges op synligt flere steder på ejendommen.
- at beredskabsplanen løbende holdes ajour i forhold til husdyrbrugets drift.

Der stilles vilkår til sikring af ovenstående.

RENERE TEKNOLOGI OG RESSOURCESTYRING

Miljø- og ressourcestyring bygger på et helhedsprincip om at stræbe mod renere teknologi i landbrugsproduktionen, herunder at udskifte miljøfarlige stoffer med mere miljøvenlige stoffer, at gøre arbejdsgange og processer mindre belastende for miljøet, samt at minimere forbruget af energi, næringsstoffer, vand, pesticider osv., således at tab til omgivelserne bliver minimeret, under hensyntagen til produktionens lønsomhed.

Renere teknologi er samtidig det bærende element i husdyrloven og i miljøbeskyttelsesloven. Loven pålægger alle et ansvar, og som landmand kan man selv indføre renere teknologi og påvirke andre til at indføre renere teknologi, bl.a. ved at stille krav, når der købes ind.

På husdyrbruget er der iværksat følgende tiltag for renere teknologi, herunder besparelser på vand og el:

EI	▪ Multi-step ventilationssystem der bruger mindre strøm end traditionel mekanisk ventilation.
Ammoniak	▪ Regelmæssig vask og eftersyn af ventilationssystemet ▪ Gylleforsuring ▪ Renovering af gulve i eksisterende stalde
Energi	▪ Alle snegle til intern transport og elevatorer er monteret med sensor og automatisk stop, således ingen transportører kører tomme. ▪ Ingen transportører kan startes før der er registreret råvarer i graven.
Management	▪ Der arbejdes efter principperne for godt landmandskab. ▪ Markplan og gødningsregnskab udarbejdes for at styre mængden af gødning til udbringning. ▪ Der findes en beredskabsplan for husdyrbruget til brug i forbindelse med eventuelle uheld eller driftsforstyrrelser på ejendommen. ▪ Bedriftens medarbejdere uddannes løbende gennem kurser og efteruddannelse. ▪ Medarbejdere orienteres om, at husdyrbruget er miljøgodkendt, og hvilket ansvar der dermed følger. ▪ Rengøring i og omkring husdyrbruget foretages jævnlige med henblik på at minimere risikoen for lugt og for at der ikke skal opstå uhygiejniske forhold.
Gødningsopbevaring	▪ Gyllebeholdere tømmes ca. 1 gang årligt for inspektion og vedligeholdelse ▪ Gylle omrøres kun forud for udkørsel af gylle ▪ Gyllebeholderne er tilmeldt de lovpligtige regelmæssige 10-års eftersyn ▪ Der er konstant flydelag på gyllen, og efter omrøring/udkørsel kontrolleres det, at der senest 14 dage efter at der igen er gylle i beholderen, er etableret flyde-

- lag
- Gødningsudbringning**
- Udbringning af husdyrgødningen afpasses afgrødernes behov
  - Husdyrgødningen udbringes under hensyn til afgrødernes vækstperiode, hvilket betyder maksimal udnyttelse af næringsstoffer
  - Husdyrgødningen udbringes under hensyn til de generelle regler og foregår i videst muligt omfang efter godt landmandskab, hvilket vil sige, at der tages hensyn til naboer, byområder m.v.
- Fodring**
- Gyllen nedfældes på sort jord og i græsmarker
  - Der anvendes fasefodring, og foderplanen udarbejdes i samarbejde med konsulent og med anvendelse af nyeste viden indenfor svinefodring
- Staldteknologi**
- Bedriftens ansvarlige har konstant fokus på hvilke staldsystemer, der er bedst anvendelige i relation til miljø, og der følges løbende med i udviklingen af staldsystemer, der giver den mindst mulige miljøbelastning

Staldmanagement

Ansøger oplyser, at Danish Crowns "Code of practice" er indført. Heri indgår afsnit om bortskaffelse af døde dyr, miljøbeskyttelse og etiske regler for svineproduktion. Samtidig oplyser ansøger, at branchekoden fra dansk landbrug omhandlende "god produktionspraksis i primærproduktionen" følges.

Mekanisk udstyr, så som ventilationsanlæg og foderanlæg, kontrolleres dagligt for funktionssvigt af medarbejderne i stalden. Der er serviceaftaler med leverandørerne på alle ventilationsanlæg og nødopluk, samt årlige tilsyn med anlæg og styresystemer.

Ressourceforbrug

Ressourceforbruget vurderes for at sikre, at husdyrbruget udvikler sig i takt med de stigende krav til ressourcebevidsthed og miljøforhold. Forbruget af råstoffer til husdyrproduktionen består primært af foder, vand, el og olie. Desuden er der et forbrug af handelsgødning. Nedenstående skema viser husdyrbrugets ressourceanvendelser før og efter udvidelsen.

Type	Forbrug før udvidelse	Forbrug efter udvidelsen	% ændring
Elforbrug inkl. energiforbrug til markvanding	181.948 kWh (2007) 31.008 kWh til markvanding	Ca. 281.948 kWh	55 %
Fyringsolie (varmekanoner til staldtørring)	1.500 liter	3.000 liter	100 %
Dieselolie til traktorer og maskiner	22.763 liter	22.763 liter	0 %
Vandforbrug i stalden	5.030 m ³	10.060 m ³	100 %
Vandforbrug husholdning	350 m ³	350 m ³	0 %
Markvanding	189.000 m ³	189.000 m ³	0 %
Foder, købt	ca. 1.520 tons	ca. 3.040 tons	100 %
Foder, halm	50 tons	100 tons	100 %
Handelsgødning-N	14.000 kg N	14.000 kg N	0 %

Ansøger angiver, at elektricitet anvendes bl.a. til lys, male- og blandedanlæg, ventilation samt vandingsanlæg (markvanding). Ejendommens årlige elforbrug til produktionen var i 2006 114.239 Kwh og i 2007 150.940 Kwh. Herudover blev der i 2006 brugt 58.805 Kwh

på markvanding og i 2007 31.008 Kwh. Efter udvidelsen forventes elforbruget til produktionen at stige med ca. 12 Kwh pr. ekstra produceret gris, svarende til en stigning på ca. 100.000 kwh. Energiforbruget til markvanding forventes uændret. Ved at anvende MultiStep, hvor den ene ventilator i stalden er frekvensreguleret, er det muligt at reducere energiforbruget – sammenlignet med et traditionelt undertrykssystem. MultiStep sikrer at den enkelte ventilator hele tiden arbejder ved konstant hastighed uden at overbelastes, dette har ikke alene effekt på energiforbruget men også gavnlig indflydelse på støjgenerne fra ventilationen. Den frekvensstyrede ventilator ventilerer i intervallet fra 1-100 %, hvor de øvrige ventilatorer enten ventilerer 0 % eller 100 %. Der er ingen mekaniske forbindelser til udsugningsenhederne, hvilket sikrer, at systemet ikke løbende skal justeres og er mere rengøringsvenligt. Alle snegle til intern transport og elevatorer er monteret med sensor og automatisk stop, således ingen transportører kører tomme. Ingen transportører kan startes før der er registreret råvarer i graven. Det årlige energiforbrug omfatter derudover brændstof til traktorer og andre motoriserede køretøjer. Der var i 2007 et forbrug på 22.763 liter dieselolie, og der forventes ingen ændring i dette forbrug, da gyllekørsel foretages af maskinstation. Der forefindes et stokerfyr på ejendommen der afbrænder flis fra egen skov. Denne vil i forbindelse med udvidelsen blive ansøgt om at udskiftes med et nyt CO₂ neutralt halmfyr.

Ansøger angiver, at stald og stuehus forsynes med vand fra Holstebro Vandværk. Der forbruges i nudrift 5.030 m³ årligt til drikkevand og rengøring i svineproduktionen, baseret på normtal. Det årlige vandforbrug forventes efter udvidelsen at stige til 10.060 m³ efter udvidelsen (normtal). Hertil kommer husholdningens eget forbrug af vand på 350 m³, som ikke ændres som følge af produktionsudvidelsen. Forbruget af vand til markvanding udgør både før og efter udvidelsen maksimalt 189.000 m³ per år. I de nyeste stalde er der opsat vandbesparende drikkekopper, i stedet for de traditionelle drikkenipler, hvilket også vil blive tilfældet i de stalde, der skal bygges. I de ældre stalde er drikkenipler placeret over foderkrybben således at vandspild opsamles i foderkrybben og vandspild undgås. Lovpligtig overbrusning til slagtesvinene er tids- og temperaturstyret.

Da der produceres flere grise i eftersituationen er der et større forbrug af vand til drikkevand. Foderanlæg, foderkværn og forsøringsanlæg giver sammenlagt et højere strømforbrug end i nu-situationen.

I godkendelsen stilles der desuden vilkår om, at husdyrbrugets ventilationsanlæg løbende og minimum 1 gang om året skal gennemgås af teknikere med henblik på at sikre, at anlægget kører energimæssigt optimalt. Service og kontrolrapport skal fremgå af driftsjournal eller bilag til denne, og skal være tilgængelige for tilsynsmyndigheden.

For at sikre fokus på muligheder for energibesparelser, stilles der vilkår om, at husdyrbruget i forbindelse med projektering af det nye byggeri gennemgås af en energikonsulent med henblik på implementering af lønsomme ressourcebesparende teknologier. Det er Holstebro Kommunes opfattelse, at en energigennemgang f.eks. skal tage udgangspunkt i Dansk Landbrugsrådgivnings energisparkatalog, og som minimum skal indeholde en beskrivelse og vurdering af de aktuelle forhold samt mulighederne for indførsel af energibesparende teknologi vedr. belysning, køle- og fryseanlæg, varmeanlæg, ventilationsan-

læg, maskinel og lign. samt de heraf afledte forhold, såsom f.eks. varmegenindvindingspotentialer, pumpetyper etc. Gennemgangen skal herefter foretages hvert 5. år. Der stilles vilkår om, at 5-års lønsomme teknologier som udgangspunkt skal indføres. En energifaglig person kan f.eks. være en konsulent fra et el-selskab eller. lign.

Generelt skal virksomheden registrere forbrug af el, vand og andre ressourcer og være opmærksom på muligheden for besparelse. Der vil blive stillet vilkår om løbende registrering af ressourceforbruget med henblik på, at der løbende er fokus på at reducere forbruget.

Management er i henhold til Holstebro Kommunes opfattelse, at der foreligger

- planer for relevant uddannelse og efteruddannelse af personale,
- regnskab med forbrug af vand, energi, dyrehold, affald, gødning og husdyrgødning,
- planer for håndtering af uheld, ulykker og utilsigtede emissioner,
- reparations- og vedligeholdelsesplaner for udstyr,
- plan for rengøring af område og planer for minimering af gener ved udbringning af husdyrgødning.

I husdyrgødningsbekendtgørelsen er der fastsat en lang række krav til anlæg, indretning og drift af husdyrbrug, som gælder for alle husdyrbrug. En lang række af disse anlæg og indretninger bygger på anvendelse af renere teknologi eller den bedst tilgængelige teknologi (BAT).

For at forbedre den generelle miljømæssige drift er BAT bl.a. følgende:

- at husdyrbruget gennemgås med henblik på besparelse på el-forbrug og andre energikilder, evt. sammen med husdyrbrugets energiselskab/konsulent.
- at der føres regnskab over forbrug af vand, energi, foder samt kunstgødning.
- at vandingssystemet vedligeholdes, således at vandspild undgås.
- at der anvendes energibesparende belysning.
- at opdage og reparere eventuelle lækager hurtigst muligt.
- at anlæg og maskiner til stadighed renholdes og vedligeholdes, således at de fungerer optimalt.

Det er Holstebro Kommunes vurdering, at husdyrbruget, med de stillede vilkår, lever op til BAT på management. Herunder skal det påpeges, at tiltag til minimering af gener ved udbringning af husdyrgødning er behandlet senere i miljøgodkendelsen.

AREALER- Miljøteknisk beskrivelse og vurdering

Drift af husdyrbrugets udbringningsarealer

TILFØRT HUSDYRGØDNING

Husdyrbruget producerer årligt 461,5 DE i svinegylle efter udvidelse. Gødningen udbringes på ejede og forpagtede arealer samt gylleaftalearealer, og afsættes til biogasanlægget Maabjerg Bioenergy, som det fremgår af skemaet herunder:

Svinegylle	18.699 slagtesvin 30-100 kg		13.305 slagtesvin 30-120 kg		DE/år
	kg N/år	kg P/år	kg N/år	kg P/år	
udbringes på ejede og forpagtede arealer	34.203	6.625	33.613	6.125	315,5
udbringes på aftalearealer tilhørende Preben Jensen, Søjborgvej 1	10.773	1.806	10.773	1.806	93,0
afsættes til Maabjerg Bioenergy biogasanlæg	6.140	1.029	6.140	1.029	53,0
i alt produceres pr. år.	51.1115	9.461	50.526	8.961	461,5

Det fremgår af ovenstående, at scenariet 18.699 slagtesvin 30-100 kg er 'worst case', dvs. de producerer mest kvælstof og fosfor. Således er efterfølgende vurderinger af nitrat- og fosforudledning foretaget på baggrund af dette scenarie. Der stilles vilkår om, at der på bedriftens ejede og forpagtede jorde maksimalt på udbringes 315,5 DE i svinegylle med et indhold af maksimalt 34.203 kg N, da dette er grundlaget for de udvaskningsberegninger, miljøgodkendelsen er vurderet på.

Der må ikke modtages slam eller andet affald med næringsstofindhold til udbringning.

HUSDYRBRUGETS AREALER

Husdyrbruget råder over et samlet areal (ejet og forpagtet) på 227,28 ha. Dertil kommer aftalearealer på i alt 67,08 ha. Arealernes lokalisering er vist på bilag 7. Alle arealerne er beliggende i Holstebro Kommune.

Af nedenstående skemaer fremgår ejendommens samlede ejede og forpagtede arealer samt gylleaftalearealer.

Husdyrbrugets ejede og forpagtede arealer. Se også diverse kortbilag.

Marknr. ejet og forpagtet areal	Størrelse [Ha]	Ejer	
1-0	6,05	ansøger Jens Kristian Iversen, Skautrupvej 27, 7500 Holstebro	
2-0	6,36		
4-0	7,38		
5-0	4,01		
6-0	4,58		
7-0	12,33		
7-1	0,50		
8-0	4,81		
9-0	5,41		
10-0	7,65		
11-0	4,40		
12-0	2,99		
13-0	4,78		
16-0	8,89		
17-0	5,21		
18-0	11,48		
18-1	1,16		Finn Vendelboe, Herningvej 128, 7500 Holstebro
19-0	0,44		ansøger Jens Kristian Iversen, Skautrupvej 27, 7500 Holstebro
20-0	4,01	Gudmund Tamstrup Jørgensen, Herningvej 132, 7500 Holstebro	
20-1	0,49		
20-2	4,34		
21-0	9,43	SKAUTRUPVEJ 1 ApS, Skautrupvej 1, 7500 Holstebro (v/ Steen Kallesøe)	
22-0	9,88		
23-0	2,59		
24-0	10,21		
31-0	5,06	ansøger Jens Kristian Iversen, Skautrupvej 27, 7500 Holstebro	
32-0	5,70		
33-0	2,72	Ejvind Grønbæk, Herningvej 126, 7500 Holstebro	
34-0	3,75		
36-0	5,38	ansøger Jens Kristian Iversen, Skautrupvej 27, 7500 Holstebro	
37-0	2,33		
38-0	7,67		
39-0	2,38	Ejvind Grønbæk, Herningvej 126, 7500 Holstebro	
42-0	3,66	ansøger Jens Kristian Iversen, Skautrupvej 27, 7500 Holstebro	
50-0	6,59		
51-0	1,10	ansøger Jens Kristian Iversen, Skautrupvej 27, 7500 Holstebro og Ole Alstrup Aldershvile, Skautrupvej 15, 7500 Holstebro	
62-1	9,13	Preben Garde Jensen, Søjborgvej 1 og Sven Erik Kjærgaard Pedersen, Søjborgvej 5, 7500 Holstebro	
63-0	10,66	Sven Erik Kjærgaard Pedersen, Søjborgvej 5, 7500 Holstebro	
63-1	3,64		
64-0	0,47		
65-0	3,22		
66-0	2,64		
67-0	6,77		
68-0	5,05		
i alt	227,28 ha		

Aftalearealer	Størrelse [Ha]	Ejer
Preben Jensen I	37,18	Preben Garde Jensen, Søjborgvej 1, 7500 Holstebro
Preben Jensen II	29,89	
i alt	67,08 ha	

Da aftalearealerne alle er beliggende udenfor nitratklasse, fosforklasse og grundvandsområder samt udenfor områder hvor Holstebro Kommune vurderer at der skal stilles skærpede krav i øvrigt, kan de anvendes til udbringning af husdyrgødning fra det ansøgte husdyrbrug, uden selvstændigt at skulle godkendes jf. § 16 i husdyrloven, og uden i øvrigt at være omfattet af vilkår for drift af arealerne.

I miljøgodkendelsen indgår arealspecifikke vurderinger. Der vil derfor i miljøgodkendelsen blive stillet vilkår om, at husdyrbruget i forbindelse med indgåelse af gylleaftaler, der ikke er omfattet af selvstændig godkendelse, skal kunne dokumentere, at gyllen udsprede på de gylleaftalearealer, der fremgår af miljøgodkendelsen. Dette kan bl.a. sikres gennem privatsretlige aftaler, der er indskrevet i overførselsaftalen. Dette betyder i praksis, at der ikke må udsprede gylle på de omhandlede gylleaftalearealer fra evt. dyrehold på den modtagende ejendom eller, kan indgås andre gylleaftaler på de anmeldte udspredearealer, såfremt harmonitrykket på de pågældende arealer er fuldt udnyttet.

I henhold til husdyrlovens § 17, stk. 3 og husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen §§ 15 og 16 må der ikke ske ændringer i udbringningsarealet eller indgås aftaler om udbringning af husdyrgødning på tredjemands arealer uden forudgående godkendelse fra godkendelsesmyndigheden.

Harmonikrav

I husdyrbekendtgørelsen stilles der krav om et bestemt forhold mellem det areal, der kan anvendes til udbringning af husdyrgødning på bedriften og den mængde husdyrgødning, der udbringes (harmonikrav). For svinebrug må der i henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsens § 27, stk. 1 udsprede 1,4 DE/ha pr. planperiode.

De ejede og forpagtede udbringningsarealer tilføres iflg. ansøgningen (315,5 DE/227,28 ha =) 1,39 DE/ha og harmonikravet er derved overholdt. De ikke-godkendelsespligtige aftalearealer tilføres ligeledes (93 DE/67,08 ha =) 1,39 DE/ha. Der stilles vilkår om, at der maksimalt må udbringes 1,39 DE/ha, da dette er en vigtig forudsætning for de udvaskningsberegninger, der ligger til grund for vurderingen af det ansøgte.

Arealkrav efter landbrugsloven

Landbrugsejendomme skal opfylde Landbrugslovens krav om egne arealer. Det ejede areal skal udgøre en vis andel af det beregnede harmoniareal. Jvf. bekendtgørelse nr. 1152 af 23. november 2006 om husdyrhold og arealkrav m.v., som fortsat er gældende ved godkendelsens behandling, skal der være et jordtilliggende på minimum 134,44 ha. Jordbrugskommissionen er myndighed, og Holstebro Kommune vurderer, at forholdet er opfyldt, hvorfor Holstebro Kommune ikke foretager sig videre i sagen. Det er derfor ansøgers eget ansvar, at evt. tilladelser og lignende indhentes ved Jordbrugskommissionen. Med den nye landbrugslov, der forventeligt træder i kraft medio 2010 lempes arealkravene.

UDSKIFTNING AF UDBRINGSAREALER

Alle ændringer i udspretningsarealer skal godkendes af Holstebro Kommune. Anmeldelse af udskiftning af bedriftens udbringningsarealer, eller udskiftning af markarealer hos tredjemand til udbringning af husdyrgødning, skal senest fremsendes til kommunen før planårets begyndelse 1. august. Kommunalbestyrelsen skal inden 1. oktober tilkendegive, om de anmeldte arealer kan betragtes som mere sårbare end de udbringningsarealer, der skiftes ud. Hvis arealerne bedømmes mere sårbare, kan anmeldelsen trækkes tilbage, og der kan anmeldes nye arealer senest den 15. oktober. Hvis kommunalbestyrelsen har indsigelser imod de anmeldte arealer, skal dette meddeles anmelder senest den 31. oktober.

SÆDSKIFTE

Med undtagelse af markerne 1-0 og 2-0 er udvaskningsberegninger fra samtlige marker foretaget med S4 standardsædskifte, der er identisk med referencesædskiftet. Da beregningerne er foretaget på et sædskifte, der ikke afviger fra referencesædskiftet, stilles ikke vilkår til anvendelsen af et specifikt sædskifte på disse arealer.

Markerne 1-0 og 2-0 er beregnet på grundvandssædskifte G5, da disse ligger i et sårbart grundvandsområde, hvilket er nærmere beskrevet i afsnittet om grundvand. Det betyder, at udvaskningen er beregnet på den forudsætning, at der dyrkes 50 % miljøgræs på de to marker. Da markerne er omtrent lige store, har Holstebro Kommune vurderet, at kravet kan opfyldes ved, at der det ene år dyrkes 100 % miljøgræs i mark 1-0, det næste år 100 % miljøgræs i mark 2-0 og så fremdeles, så det gennemsnitlige areal med miljøgræs bliver 50 % af det samlede areal af de to marker.

Begrebet miljøgræs dækker over efterafgrøder med græs, som ikke samtidigt må indgå i de lovpligtige efterafgrøder (generelt krav om 14 % efterafgrøder). Herudover er der følgende krav til "Miljøgræs":

- Der skal hvert dyrkningsår etableres mindst den angivne andel miljøgræs på arealer med det pågældende sædskifte.
- Tilsynsmyndigheden skal hvert år kunne konstatere, at efterafgrøderne er etableret korrekt på hele det pågældende areal med miljøgræs fra høst og frem til 1. februar det følgende år.
- Det er ansøgers ansvar at etableringen er vellykket.
- Udlæg af græs skal ske i forbindelse med etablering af dækafgrøden. Dvs. miljøgræs må ikke etableres som udlæg af græs om foråret i vintersæd og udlæg efter høst af hovedafgrøden.
- Der må ikke anvendes gødning eller græssende dyr på arealet fra høst og frem til 1. februar.
- Sædskiftet på arealerne må ikke indeholde bælgplanter.
- Efterafgrøder må ikke erstattes af 100 % vintersæd, da udvaskningsindekset herfor er højere end det, der er forudsat i vurderingen.

Der stilles vilkår til sikring af ovenstående.

Forurening og gener fra husdyrbrugets arealer

UDBRINGNING AF HUSDYRGØDNING

Ansøger oplyser, at udbringning af husdyrgødning foretages i henhold til gældende bestemmelser herom i bl.a. husdyrgødningsbekendtgørelsen. Som hovedregel foretages udbringning med slæbeslanger i vintersæd og nedfældning i vårsæd. Ved udbringning i vintersæd kan nedfældning ikke anvendes, da det ødelægger afgrødens rodnet. Ved fremtidig ændring af gældende regler for nedfældning af forsuret gylle, forbeholder ansøger sig ret til at ændre praksis, og følge gældende lov.

Transport af husdyrgødning

Transportveje for gylleudbringning fremgår af bilag 6. Ingen udbringningsarealer ligger i vejafstand længere end 10 km fra ejendommen, og der er derfor ikke krav om transport i lukkede lastvogne.

Bynære udspretningsarealer

Husdyrgødningsbekendtgørelsens § 24 fastsætter regler for udbringning af husdyrgødning på arealer nærmere end 200 meter fra byzone, sommerhusområder, samt områder i landzone, der ved lokalplan er udlagt til boligformål.

Dele af udspretningsarealet, mark 21-0, 22-0, 23-0, 24-0, 39-0 og 42-0, ligger nærmere end 200 meter fra byzone (Tvis) og der må derfor ikke spredes husdyrgødning på disse arealer på lørdage samt på søn- og helligdage.

Det er oplyst, at på de arealer, som ligger op ad Tvis by, udbringes med nedfælder. Der stilles vilkår til sikring heraf.

Udspretningsarealer nær § 7-natur

Fra den 1. august 2007 gælder et generelt krav om nedfældning af flydende husdyrgødning på sort jord og græsmarker i en afstand af 1.000 meter fra de naturarealer, der er omfattet af "bufferzonereglen". Ingen af arealerne ligger i bufferzone til et § 7 areal, jf. bilag 11, og derfor er ingen arealer på nuværende tidspunkt omfattet af ovenstående krav om nedfældning af flydende husdyrgødning. Fra 2011 bliver det et generelt krav, at al flydende husdyrgødning skal nedfældes på sort jord og på græsmarker.

Ammoniakkpåvirkningen fra et udbringningsareal til et naturområde (hvad enten der er tale om Natura 2000, § 7 eller § 3 beskyttet natur) er en geografisk begrænset problematik. Det er pt. ikke muligt at beregne den eksakte ammoniakpåvirkning af udbragt husdyrgødning på et naturområde. I værste fald forventes der i en afstand på 100 meter fra markkanten ikke påvirkninger over 1 kg N/ha. I normale tilfælde er der påvirkninger på over 1 kg N/ha i op til ca. 20-30 meters afstand fra markkanten. Den reelle påvirkning vil afhænge af udbringningsform, temperatur, vindforhold etc. i det enkelte år. Såfremt kommunen vurderer, at udbringningsarealer der grænser op til naturområder, som er følsomme for ammoniakpåvirkninger, kan have væsentlige negative miljøpåvirkninger, skal der stilles skærpede krav om f.eks. nedfældning inden for en vis afstand til naturområdet eller etab-

lering af randzone, hvor husdyrgødning ikke må udbringes. Ved nedfældning vurderes der ikke at være randpåvirkninger større end 1 kg N/ha. Vurdering af nærliggende naturområder fremgår af tidligere afsnit om ammoniak.

BAT i forbindelse med udbringning af husdyrgødning er bl.a. følgende:

- at man anvender BAT med hensyn til de maskiner, man anvender til udspreddning og om nødvendigt nedpløjning af husdyrgødningen.
- at man ved afgrødehøjde under 10 cm skal tilstræbe, at udbringe gødningen under ideelle vejrforhold, dvs. køligt, fugtigt og vindstille eller ved direkte nedfældning.

Udbringning bør tilrettelægges, så det i bolignære områder sker under hensyntagen til naboer og i overensstemmelse med god landmandspraksis. Det vil sige enten ved direkte nedfældning eller ved nedpløjning umiddelbart efter udspreddning, samt at opmærksomheden rettes på vindretningen i forhold til nabobeboelser og tidspunktet for udbringningen.

Samlet vurdering

Holstebro Kommune vurderer generne fra udbringning af husdyrgødning fra husdyrbruget, som begrænsede, idet der er tale om udbringning over en begrænset tidsperiode. Der stilles vilkår om, at der ikke må udbringes husdyrgødning, når marken er vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket. Der er husdyrbrugets ansvar, at evt. leverandører overholder godkendelsens vilkår. Det vurderes, at der ikke i øvrigt er behov for at stille skærpede vilkår i forhold til husdyrgødningsbekendtgørelsens generelle regler for udbringning. Det vurderes, at gødningshåndteringen med de stillede vilkår og ved efterlevelse af gældende regler lever op til BAT.

GRUNDVAND

Udspreddningsarealerne mark nr. 1-0, 2-0, 4-0, 5-0, 6-0, 7-0, 7-1, 8-0, 9-0, 10-0, 11-0, 12-0, 13-0, 16-0, 17-0, 18-0, 18-1, 19-0, 31-0, 32-0, 33-0, 34-0, 36-0, 37-0, 38-0, 39-0, 42-0, 67-0 og 68-0 ligger helt eller delvist indenfor område med særlige drikkevandsinteresser, udspreddningsarealerne mark nr. 1-0, 2-0, 4-0, 5-0, 6-0, 7-0, 7-1, 8-0, 9-0, 12-0, 13-0, 17-0, 18-0, 19-0, 31-0, 32-0, 33-0, 34-0, 36-0, 37-0, 38-0, 39-0, 63-0, 63-1, 64-0, 65-0, 66-0, 67-0 og 68-0 ligger helt eller delvist indenfor vandindvindingsopland til Holstebro Vandværk og udspreddningsarealerne mark nr. 1-0, 2-0, 4-0, 13-0, 17-0, 18-0, 31-0, 32-0, 33-0, 34-0, 36-0, 37-0, 38-0, 39-0, 42-0, 64-0, 65-0, 66-0 og 67-0 ligger helt eller delvist indenfor nitratfølsomme indvindingsopland.

Udspreddningsarealer mark nr. 1-0, 2-0, 4-0, 5-0, 6-0, 7-0, 8-0 og 68-0 ligger delvist indenfor indsatsområde for Holstebro Kildeplads, jf. bilag 14.

Mark nr. 1-0, 2-0 og 4-0 ligger indenfor det prioriterede område, hvor nitratudvaskning maksimalt må være 50 mg/l, dog accepteres op til 52 mg/l. På de resterende arealer indenfor indsatsområdet må nitratudvaskningen maksimalt være 60 mg/l, dog accepteres op til 65 mg/l.

Da det er en meget lille del af mark 4-0 der ligger indenfor et prioriteret område stilles der ikke vilkår om 50 mg/l på dette areal. Det er en meget lille del af mark 8-0 og 68-0 der ligger indenfor indsatsområdet, der stilles derfor ikke vilkår om 60 mg/l på arealerne.

Alle udspretningsarealerne ligger udenfor infiltrationsopland til Holstebro Vandværk og hygiejnezone for vandværksboringer. De resterende udspretningsarealer ligger udenfor område med særlige drikkevandsinteresser, nitratfølsomme indvindingsopland og indvindingsopland til vandværk.

Der vurderes i det følgende kun på udspretningsarealerne mark nr. 1-0, 2-0, 4-0, 5-0, 6-0, 7-0, 7-1, 8-0, 9-0, 10-0, 11-0, 12-0, 13-0, 16-0, 17-0, 18-0, 18-1, 19-0, 31-0, 32-0, 33-0, 34-0, 36-0, 37-0, 38-0, 39-0, 42-0, 67-0, 63-0, 63-1, 64-0, 65-0, 66-0, 67-0 og 68-0, da risiko for forurening af grundvand vil forekomme her.

Terrænkoten for udspretningsarealerne ligger i kote mellem 58 og 35 meter, faldende mod vest og Vegen Å.

I de omkringliggende boringer ses der i de øverste 50 meter et lerdæke på mellem 0 og 10 over grundvandsspejle, som kan være opsprækket og på mellem 0 og 27,5 under grundvandsspejlet. Tværs gennem området ligger der en begravet dal, som medfører at lerlagene ikke er sammenhængende over store dele af området.

Ro-vandspejlet ses i de omkringliggende boringer mellem 4 og 11,5 meter under terræn. Det terrænnære og regionale grundvandsmagasins trykpotentiale er i kote henholdsvis >40 til 30 meter og 42,5 til 27,5 meter, begge faldende mod nordøst. Der er en nedadrettet gradient, som medfører transport af stoffer fra overfladen til grundvandet.

Jordbundstypen ved udspretningsarealerne er varierende mellem lerblandet sandjord (JB3) og grovsandet jord (JB1).

De nærmeste boringer anvendes til indvinding til husstande (3-9 husholdninger), husstande (1-2 husholdninger) og markvanding.

Ved arealerne er der altså ud fra nuværende viden meget varierende lerdække, som flere steder er ikke eksisterende (sandsynligvis pga. den begravede dal) og strømning af stoffer sker fra overfladen og nedad til underliggende grundvand.

Den beregnede udvaskning af nitrat fra rodzonen er ifølge ansøgningskemaet beregnet til henholdsvis 60 mg/l på mark nr. 8-0, 9-0, 63-0, 63-1, 64-0, 65-0, 67-0 og 68-0; 52 mg/l på mark nr. 1-0, 2-0 og 61 mg/l på markerne nr. 5-0, 6-0, 7-0, 7-1, 12-0, 13-0, 18-0, 19-0, 31-0, 32-0, 33-0, 34-0, 37-0, 38-0, 39-0 og 42-0. På alle arealerne er der en merbelastning på 0 mg/l – på markerne 1-0 og 2-0 dog -9 mg/l. Vurderingen er fortaget på scenariet 18.699 slagtesvin 30-100 kg, da det er her, den beregnede udvaskning er størst.

Der ses ingen tegn på nitratforurening i råvandsanalyser fra Holstebro Vandværks boringer.

Der er foretaget en vurdering på baggrund af de kvalitetskrav listet i EU's Grundvandsdirektiv. Det vil på baggrund af ovennævnte muligvis være svært at overholde kvalitetskravet i grundvandsdirektivet med et nitratinhold på maksimalt 50 mg/l i grundvandet med den beregnede udvaskning af nitrat på de pågældende arealer.

Grundvandsdirektivet er en opfølgning på Vandrammedirektivet, som er ved at blive implementeret i dansk lovgivning. I udkast til bek. om fastsættelse af miljømål for vandløb, søer, kystvande, overgangsvande og grundvand er kvalitetskravet for nitrat i grundvand sat til 50 mg/l, og kommunernes forpligtelse i forbindelse med væsentlig og vedvarende opafgående tendens af et forurenende stof er også medtaget i samme bekendtgørelse.

I henhold til husdyrlovens § 12, stk. 2 og 3 kan kommunen stille vilkår der skærper det fastlagte beskyttelsesniveau i forhold til bekendtgørelsens bilag 3 og 4, når det vurderes at være en væsentlig miljøpåvirkning af regionale eller lokale beskyttelsesinteresse. Jf. § 11, stk 6. i Bek. om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug skal kommunalbestyrelsen meddele afslag, hvis det vurderes, at der med de fastlagte beskyttelsesniveauer i bilag 3, eller de efter stk. 2 og 4 fastsatte vilkår vil være en væsentlig miljøpåvirkning af særlige regionale og lokale beskyttelsesinteresser.

På baggrund af ovenstående vurderes det, at der med anvendelsen af grundvandssædskifter (G5) på arealerne 1-0 og 2-0, etablering af ekstra efterafgrøder på 6,2 %-point udover det til enhver tid gældende lovpligtige krav samt 1,39 DE/ha er truffet de nødvendige forholdsregler på ejendommen Skautrupvej 27, 7500 Holstebro, således at krav i indsatsplanen kan overholdes. Efterafgrøderne skal etableres på de pågældende sårbare arealer. Der stilles vilkår til sikring af ovenstående.

OVERFLADEVAND

De omkringliggende højt målsatte vandløb er Veggen Å, Halgård Bæk, Morre Bæk, og Tvis Å. Der er på Morre Bæk bygget et okkerfældningsbassin opstrøms Morrevej. Flere af arealerne er vandløbsnære, jf. bilag 9. Holstebro Kommune vurderer, at projektet ikke på nogen måde truer hverken områdernes udpegningsgrundlag eller vandløbene der afvander ejendommens arealer.

ARTER PÅ HABITATDIREKTIVETS BILAG IV

I habitatdirektivets bilag IV er opført en række arter, som skal sikres en streng beskyttelse i deres naturlige udbredelsesområde også udenfor de udpegede Natura 2000-områder. Det indebærer for dyrearternes vedkommende bl.a. at yngle- og rasteområder ikke må beskadiges eller ødelægges og for planternes vedkommende, at arterne bl.a. ikke må ødelægges.

Ud fra "Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV" samt Holstebro Kommunes øvrige kendskab til området og arterne vurderes det at følgende arter og grupper fra habitatdirektivets bilag IV (strengt beskyttede arter) kunne tænkes at forekomme i nærområdet til husdyrbruget:

Småflagermus: På baggrund af de insektædende småflagermus' livsform vurderes projektet ikke at være til skade for disse.

Birkemus: Arten er ikke registreret så langt mod syd i kommunen som her.

Odder: Lever udbredt i Vestjylland, men er med sin levevis næppe truet af projektet.

Markfirben: Holstebro Kommune har ikke kendskab til forekomster nær ejendommen.

Stor vandsalamander, løgfrø, strandtudse og spidssnudet frø: Ingen af disse er registreret nær ejendommen eller dens udbringningsarealer.

Grøn kølleguldsmed: Forekommer udbredt i Storåen, men vil næppe blive påvirket af projektet.

På og umiddelbart op til husdyrbrugets udspretningsarealer er Holstebro Kommune således ikke bekendt med arter omfattet af EF-habitatdirektivets bilag IV, som kan blive negativt påvirket af nærværende godkendelse.

Det vurderes, at udvidelsen kun vil kunne påvirke Bilag IV arterne ved alvorlige uheld i forbindelse med eksempelvis håndtering af husdyrgødningen. Der er i den forbindelse stillet vilkår, således at risici for uheld er minimeret.

Natura 2000-området Nissum Fjord

Natura 2000 er en fællesbetegnelse for EU's naturdirektiver; EF-fuglebeskyttelsesdirektiv, EF-habitatdirektiv samt Ramsar-konventionen, der tilsammen beskytter Natura 2000-områderne gennem de i direktiverne opstillede beskyttelseskrav.

Før kommunalbestyrelsen træffer afgørelser i sager iht. husdyrloven §§ 10, 11, 12 eller 16, om etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbrug, skal der, i henhold til § 8, stk. 6, nr. 2-3 i habitatbekendtgørelsen³, af kommunalbestyrelsen, foretages en vurdering af, om projektet i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, vil medføre forringelser af internationale naturbeskyttelsesområder eller medføre forstyrrelser, der har betydelige konsekvenser for de arter, områderne er udpeget for, eller for arter beskyttet af direktivets bilag IV. Denne vurdering skal foretages ud fra forsigtighedsprincippet jf. EF-domstolen⁴. Dette medfører, at hvis det ikke på baggrund af objektive kriterier, kan udelukkes at projektet i sig selv eller i sammenhæng med andre, påvirker udpegningsgrundlaget væsentligt eller medfører negativ påvirkning af bevaringsmålsætningen skal der udarbejdes en konsekvensvurdering. Derudover er der krav om konsekvensvurderinger, hvis et Natura 2000-område efter kommunalbestyrelsens vurdering ikke beskyttes tilstrækkeligt.

I praksis betyder dette udarbejdelse af en foreløbig vurdering af, hvorvidt der skal stilles skærpede krav ud over det almindelige beskyttelsesniveau opstillet i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens⁵ bilag 3. Vurderer kommunalbestyrelsen, at det er nødvendigt at stille skærpede vilkår for at der ikke vil ske skade på et Natura 2000-område, er kommu-

---

³ Bekendtgørelse nr. 408 af 1. maj 2007 om udpegnings og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

⁴ Hjertermuslingedommen fra 2004 danner præcedens for anvendelse af forsigtighedsprincippet.

⁵ Bek. nr. 294 af 31. marts 2009 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug.

nalbestyrelsen i særlige tilfælde forpligtet til at stille skærpede vilkår. Vurderes de skærpede vilkår ikke at være tilstrækkelig til at imødegå en skade på et internationalt naturbeskyttelsesområde, skal kommunalbestyrelsen afslå at godkende ansøgningen.

Alle de ansøgte arealer afvander til Natura 2000- området Nissum Fjord. Der er med baggrund heri foretaget en vurdering af udpegningsgrundlagets miljøtilstand og eventuelle påvirkninger som følge af miljøgodkendelsen. Vurderingen er bl.a. foretaget på baggrund af kommunens oplysninger om områdets natur og miljøforhold, områdets sårbarhed over for påvirkninger fra landbruget, målsætninger og retningslinier fra Regionplan 2005, CTtools, basisanalyse for N 65, miljødata fra STOQ, oplandsanalysen⁶, DMU's forskningsresultater og naturdatabasen⁷. Derudover inddrages Vandmiljøplan III, Grøn Vækst og de kommende Natura 2000-planers mulige betydning, således at miljøgodkendelsen ikke strider imod andre tiltag, der sammen har til formål at fremme udpegningsgrundlagets miljøtilstand.

Holstebro Kommune er i gang med, at udarbejde og operationalisere oplysninger, som kan tilvejebringe de oplysninger, der skal anvendes i fremtidige vurderinger af husdyrbruges betydning i forhold til de kumulative effekter (på husdyrbrugsniveau) i oplandet til Nissum Fjord. Holstebro Kommune er opmærksom på, at nærværende vurdering af husdyrbruges eget bidrag og andel til de kumulative effekter på natur om miljø, er baseret på dels datamateriale, hvor der kan forekomme tidsforskydninger og deraf følgende unøjagtigheder, dels foretaget på skøn på baggrund af de oplysninger kommunen har til rådighed.

Holstebro Kommune foretager løbende evaluering af kommunens forudsætninger for udarbejdelsen af fremtidige forhåndsvurdering af natur og miljøeffekten af miljøgodkendelser af landbrug, således at afgørende og nyeste tilgængelige viden inddrages i vurderingerne.

BESKRIVELSE AF NISSUM FJORD OG UDPEGNINGSGRUNDLAG

Ejendommen og udspretningsarealerne er beliggende i oplandet til Nissum Fjord som er udpeget til Natura 2000-område (N65), Habitatområde (H58), Fuglebeskyttelsesområder (F38) og Ramsarområder (R4).

Nissum Fjord består af 3 bassiner: Yder Fjord (inkl. Bøvling Fjord), Mellem Fjord og Felsted Kog. Ca. 70 % af ferskvand tilledt fjorden kommer via Storå-systemet, der udmunder i Felsted Kog. Nissum Fjords opland er på 167.876 ha, og er domineret af landbrugsarealer, som udgør ca. 61 %⁸ af oplandet, hvilket svarer til et landbrugsareal på ca. 102.400 ha.

⁶ Oplandsanalysen består af 3 publikationer udarbejdet for Ringkøbing Amt i 2006; Nissum Fjord og opland – analyse af miljøtilstand og næringsstoftransport, Modelanalyse af den fremtidige vandkvalitet i Nissum Fjord og Foreløbig rapport Oplandsmodel for N-belastning af Nissum Fjord.

⁷ Naturdatabasen på Danmarks Miljøportal, Overfladevand.

⁸ Miljøministeriet, Vandområde 1.4 Nissum Fjord.

Nissum Fjord, inkl. den yderste del af Storå, samt området omkring Indfjorden og Tang Sø, er udpeget som Natura 2000-område⁹.

Udpegningsgrundlaget for Nissum Fjord¹⁰ fremgår af nedenstående tabeller. Naturtyper, hvis primære påvirkning forventes at skyldes atmosfærisk kvælstofdeposition behandles under tør natur, mens de resterende behandles i det efterfølgende. Fuglearter i udpegningsgrundlaget fremgår af tabel 2, og andre arter fremgår af tabel 3.

Tabel 1 Udpegningsgrundlaget for Nissum Fjord jf. SNS 2009¹¹. Den naturtype der er anført med "*" er særligt prioriteret.

Nr.	Naturtype
1150*	Kystlaguner og strandsøer
3130	Ret næringsfattige søer og vandhuller med små amfibiske planter ved bredden
3140	Kalkrige søer og vandhuller med kransnålalger
3150	Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks
3260	Vandløb med vandplanter

Tabel 2 Udpegningsgrundlaget omfatter følgende fuglearter, for hvilke det skal sikres, at de kan overleve og formere sig i deres udbredelsesområde.

Fuglearter	Ynglende	Trækkende
Rørdrum	X	
Knopsvane		X
Pibesvane		X
Sangsvane		X
Bramgås		X
Kortnæbbet gås		X
Lysbuget knortegås		X
Pibeand		X
Krikand		X
Spidsand		X
Toppet skallesluger		X
Stor skallesluger		X
Rørhøg	X	
Plettet rørvagtel	X	
Klyde	X	X
Hvidbrystet præstekrave	X	
Almindelig Ryle	X	
Brushane	X	
Lille kobbersneppe		X
Splitterne	X	
Fjordterne	X	
Havterne	X	
Dværgterne	X	

⁹ For yderligere beskrivelse af området henvises til bl.a. basisanalyserne.

¹⁰ Udpegningsgrundlaget for den tørre natur er medtaget under afsnittet "Tør natur" såfremt husdyrbruget eller arealerne vurderes at have en effekt på disse.

¹¹ Opdateret udpegningsgrundlag 2009.

Tabel 3 Udpegningsgrundlaget omfatter følgende arter, for hvilke det skal sikres, at de kan overleve og formere sig i deres udbredelsesområde. Den art der er anført med ”*” er særligt prioriteret

Nr.	Art
1095	Havlampret
1096	Bæklampret
1099	Flodlampret
1103	Stavsild
1106	Laks
1355*	Odder
1831	Vandranke

Regionplanens målsætning

Nissum Fjord er i Ringkøbing Amts regionplan udlagt med en skærpet målsætning: ”Der skal være et naturligt og alsidigt plante- og dyreliv, som er upåvirket eller kun svagt påvirket af næringsstoffer, miljøfarlige stoffer og anden kulturpåvirkning.” Følgende parametre anvendes til at vurdere opfyldelse af den overordnede skærpede målsætning:

- Udbredt vegetation med en dybdegrænse større end 2 m.
- Sommersigt dybde større end 2 m.
- Størst mulig vandskifte med Vesterhavet og saltholdighed på 8-20 ‰ i Yder Fjord, op til 12 ‰ i Mellem Fjord og højst 4 ‰ i Felsted Kog.
- Mindst mulig variation i saltholdigheden over kortere tidsrum.
- Varieret dyreliv tilpasset saltholdighedsforholdene i fjorden.

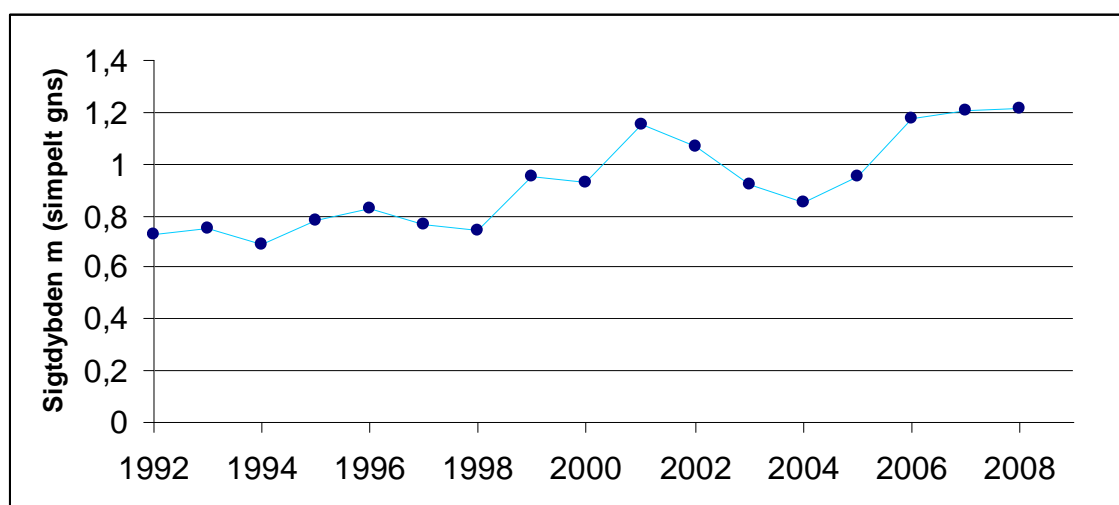
Tilstand

Regionplanens målsætning for Nissum Fjord er ikke opfyldt. ”Næringsstofftilførslerne vurderes til i mange år at have været hovedårsag til manglende opfyldelse af regionplanens målsætning for miljøtilstanden i fjorden. Ændret arealanvendelse i oplandet i forhold til intensiveret jordbrug, færre naturområder, byudvikling med deraf følgende udledninger af spildevand mm., industriudledninger mm. er hovedfaktorer i forhold til den generelle påvirkning af fjorden med næringsstoffer” Samt ”Den interne fosforbelastning fra sedimentet i fjordbunden har også betydning for miljøtilstanden i fjorden i form af en forsinket effekt af reduceret fosforbelastning fra kilder i oplandet.”¹²

Det fremgår af figur 1, at sigt dybden de sidste 5 år er blevet forbedret i Felsted Kog, hvor indsatsen bør koncentreres jf. oplandsanalysen¹³. Vandets klarhed (sigt dybden) er en god parameter til på enkel måde, at registrere og beskrive mulighederne for udbredelsen af bundplanter, idet mængden og dybdeudbredelsen primært styres af lys. Årsagen til den dårlige sigt dybde er først og fremmest meget store planktonmængder, som følge af de store tilførsler af næringsstoffer fra oplandet.

¹² Basisanalysen, del II.

¹³ Oplandsanalysen 2006.

Figur 1 Udvikling i sigt dybde i Felsted Kog (simpelt gns.)¹⁴

Det fremgår af basisanalysen at Felsted Kog, som er kategoriseret som "kystlagune" (1150) og derfor en del af udpegningsgrundlaget, har ugunstig bevaringsstatus, primært grundet en fortsat høj næringsstofbelastning fra de omkringliggende landbrugsarealer. Belastningen af næringsstoffer er en trussel for naturtypen kystlagune, Felsted Kog er derfor en stærk eutrofieret brakvandslagune, hvor eutrofieringen er slået fuldt igennem. Dette betyder bl.a., at dækningsgraden af bundplanter er vurderet at være langt fra den målsatte udbredelse.

Byn og Søndersund er "Ret næringsfattige søer og vandhuller med små amfibiske planter ved bredden" (3130), og i Ringkøbing Amts regionplan er de udlagt med en målsætning om at være naturvidenskabeligt referenceområde. Byn lever op til sin målsætning og har jf. basisanalysen i perioden 2001-2005 haft stabile vandkemiske data. Søndersund lever ikke op til sin målsætning omkring de vandkemiske parametre, og basisanalysen indikere at tilstanden kan blive forringet grundet øget næringsstofberigelse. Tang Sø og Indfjorden som er kategoriseret som "Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks" (3150). Begge med en målsætning på A1/B i regionplanen¹⁵. Indfjorden er via Grønkær Bæk forbundet med Søndersund og Byn som sammen med drængrøftning har en negativ effekt på søens undervandsvegetation. Tang Sø lever ikke på til den fastsatte målsætning, hvilket primært er forårsaget af næringsstofberigelse fra Flynder Å-området. jf. basisanalysen.

Holstebro Kommune er ikke i besiddelse af tilstrækkeligt data vedr. naturtypen "Kalkrige søer og vandhuller med kransnålalger (3140)" og lader sig derfor ikke nærmere vurdere.

¹⁴ Naturdatabasen.

¹⁵ Søer hvor særlige naturværdier ønskes beskyttet selv om søen udsættes for en vis kulturpåvirkning. A1-målsætningen henfører til beskyttelsen af særlige naturværdier, og B-målsætningen henfører til basismålsætningens krav til vandkvalitet og naturindhold i øvrigt, jf. Ringkøbing Amts regionplan 2005, Bilag

For "vandløb med vandplanter" (3260) vurderes grødeskæring at være den primære trussel, idet det medfører markant ændrede forhold for plante- og dyrelivet i vandløbet og omkring dette. Vandplanterne udgør således en nøglerolle i vandløbet ved at stabilisere bunden, skabe variation i strømmen, differentiere aflejring af partikler og fjerne næringsstoffer. Eutrofiering kan have en betydning for sammensætningen af plantesamfundet, men den største trussel i forhold til biodiversiteten vurderes at være udretning af vandløb samt grødeskæring.

Vegetationen udgør fødegrundlaget for en række fuglearter, som udgør dele af udpegningsgrundlaget for Nissum Fjord. En øget næringsstofudvaskning vil jf. basisanalysen kunne have betydning for de fuglearter, der lever af bundvegetationen, da mængden af planter reduceres som følge af eutrofiering. De planteædende fuglearter, hvis fødegrundlag vil blive yderligere reduceret, er lysbuget knortegås, knopsvane, krikand, spidsand og pibeand som har været i markant tilbagegang grundet eutrofieringen af Nissum Fjord. Derudover er spidsand, kobbersneppe, alm. ryle og brushane som tidligere har været udsat for kraftige tilbagegange. Brushane er nu helt forsvundet som ynglefugl fra strandengene omkring Nissum Fjord primært grundet tilgroning af ynglelokaliteter. Det forventes, at de øvrige udpegede fugle som eksempelvis pibe- og sangsvane, rørdum, bram- og kortnæbbet gås ikke nødvendigvis vil blive påvirket negativt som følge af en svagt øget næringsstofbelastning, idet en øget tilførsel dels kan øge fødegrundlaget for disse fugle, dels fordi visse arter ændrer fourageringsadfærd. Mens arter som toppet og stor skallesluger primært er afhængige af opretholdelse af både fouragerings-, raste- og overnatningslokaliteter som ikke umiddelbart vurderes truet. Lille kobbersneppe, klyde, splitterne, fjordterne, havterne, dværgterne, hvidbrystet præstekrave og plettet rørvagtel forventes de primære trusler enten at være manglende ynglelokaliteter grundet tilgroning, forstyrrelse eller prædation. Der vurderes ikke umiddelbart at være trusler for rørhøg inden for det udpegede område ved Nissum Fjord.

En forbedring af forholdene for de internationalt beskyttede arter, vil også betyde en forbedring af forholdene for en række truede danske ynglefugle som vibe, rødben og stor kobbersneppe.

De væsentligste trusler mod flod- og havlampretten vurderes generelt at være tilknyttet opholdet i ferskvand, hvor etablering af fysiske spærringer, såsom opstemninger kan forhindre fiskene i at nå egnede gydesteder. Eksempelvis forventes havlampretten at gyde i Tvis Å og Nissum Fjord benyttes derfor som migrationsrute for havlampretternes gydevandring. Flodlampretten forekomst i Nissum Fjord er ukendt. I forbindelse med undersøgelsesprogrammet over Skjern Å Naturprojektet var et af de vigtigste resultater fra 2000 undersøgelsen, at hav- og flodlampretlarverne udviste udpræget substratpræference for slam aflejret i kantvegetationen (typisk siv) og finkornet sand/ slam aflejret i grødeøer¹⁶. Kendskabet til hav- og flodlamprettens specifikke krav er dog mangelfuldt, og truslerne mod hav- og flodlampretter i Nissum Fjord lader sig derfor ikke nærmere vurdere.

---

¹⁶ DFU-rapport 134-04.

I modsætning til hav- og flodlampret lever bæklampret hele sit liv i vandløbene. Bæklampretten er fundet almindelig udbredt i tilløbene til Nissum Fjord, arten vurderes ikke at være truet i Nissum Fjord udpegningsområdet.

De væsentligste trusler mod stavsilden vurderes generelt at være: fiskeri, eutrofiering i vandløb og fjorde, udledning af surt vand og okker fra drænedes arealer samt dårlige fysiske forhold i vandløbene. Kendskabet til stavsildens specifikke krav er dog mangelfuldt, og truslerne mod stavsilden i Nissum Fjord kan derfor ikke vurderes nærmere.

Nissum Fjord er primært et gennemgangsvand for laksens vandring til og fra gydepladserne i ferskvand og ud i havet. Den største trussel mod laksens overlevelse i Nissum Fjord vurderes at være fiskeri.

På baggrund af odderens positive fremgang i Jylland i løbet af 1990'erne, og forekomsten mange steder i Nissum Fjordområdet vurderes der ikke umiddelbart at være trusler mod den inden for Nissum Fjord udpegningsområdet. Det er dog vigtigt, at der fortsat findes yngle- og fourageringsmuligheder inden for området.

Vandranke, den sidste art som udgør udpegningsgrundlaget, antages generelt at være en konkurrencesvag art, der kun vokser, hvor der i miljøet er lave næringsstofkoncentrationer, svag strøm og gode lysforhold. Den store forekomst af vandranke i afvandningskanalen syd for Felsted Kog hænger givetvis sammen med en relativt hårdhændet vedligeholdelse med 2 årlige grødeskæringer. Herved får vandranken forbedrede lysforhold. Det formodes ikke at vandranke ynder at blive grødebeskåret. Bestanden i afvandningskanalen vurderes at være stabil og synes ikke umiddelbart truet.

Herbicer

En del af regionplanens målsætning for Nissum Fjord er udbredt vegetation med en dybdegrænse større end 2 m. Der forventes, at denne vegetation primært vil bestå af ålegræs, der er den mest almindelige blomsterplante i vore kystnære farvande. Ålegræssområder fungerer bl.a. som fourageringsområder for fugle og opvækstområder for fisk og smådyr. Udbredelsen af ålegræs ud fra kysten anvendes ofte som en indikator på miljøtilstanden i de kystnære områder. I efteråret 2007 igangsatte DMU og MCR et projekt, der havde til formål, at undersøge forekomsten af landbrugsherbicer i Nissum Fjord¹⁷. Vandprøverne blev taget i hhv. Mellem Fjord og Felsted Kog i Nissum Fjord. Undersøgelserne verificerede en række stoffer og nedbrydningsprodukter af stoffer, hvoraf 12 er herbicer og 8 er nedbrydningsprodukter af herbicer. Det er tidligere påvist, at ukrudtsmidler kan skade bl.a. plantetilvæksten på ålegræs ved lavere koncentrationer end de koncentrationer, hvor de enkelte stoffer har effekt¹⁸. Den anvendte målemetode er oprindeligt udviklet til ferskvand, men da Felsted Kog er relativt fersk (~4 ‰), kan det ikke afvises, at anvendelsen af herbicer i oplandet til Nissum Fjord har en negativ effekt på målsætningen i Nissum Fjord. Anvendelsen af herbicer i på landbrugsjord reguleres ikke i lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug, og behandles derfor ikke yderligere.

¹⁷ Arbejdsrapport fra DMU nr. 244, 2008. Forekomst af herbicer i Nissum Fjord

¹⁸ Nielsen, L.W. & Dahllof, I. 2007: Direct and indirect effects of the herbicides Glyphosate, Bentazone and MCPA on eelgrass (*Zostera marina*). - Aquatic Toxicology 82(1): 47-54.

Næringsstoffer

I Felsted Kog er fosfor sandsynligvis den begrænsende faktor for algeproduktionen, men betydningen af nitratudvaskningen øges ud mod slusen, jf. Basisanalysen del II¹⁹. Op-landsanalysens begrundelse for vigtigheden, af en reduktion af næringsstofftilførslerne til Felsted Kog i forhold til den resterende del af Nissum Fjord er, at Felsted Kog modtager ca. 70 % af næringsstofftilførslen via Storå-systemet, samt at en reduktion til Felsted Kog vil gavne hele Nissum Fjord sammenlignet med hvis reduktionerne blev foretaget i Flynderå's vandsystem, hvor reduktionen kun vil gavne Yder Fjord og Indfjorden.

Fosfor

Vandmiljøplan III indeholder en målsætning om en halvering af fosforooverskuddet fra landbruget i 2015 i forhold til overskuddet på 32.700 ton P i 2001/2002 på landsplan²⁰. Landbruget bidrager med ca. 40 % af fosfortilførslen til Nissum Fjord²¹. Det fremgår af basisanalysen, at der ikke forventes en reduktion af fosforafstrømningen til Nissum Fjord, således at den samlede fosforbelastning i 2015 forventes at ligge på det nuværende niveau på 65 ton fosfor. I denne vurdering er ikke medtaget omlægningen af dyreenhedsberegningen, der vil medvirke til en reduktion på minimum 10 % af den udbragte fosfor i oplandet til Nissum Fjord.

Fosfor kan tabes til overfladevande som opløst og partikulært bundet organisk eller uorganisk fosfor. Tabet af partikelbundet fosfor fra dyrkede oplande udgør i mange situationer mere end halvdelen af det totale fosfortab. Partikelbundet fosfor tilføres ferske vande via vind-, vand- og brinkerrosion og fra kunstigt drænedede arealer. Tab af opløst fosfor fra landbrugsjord sker via overfladeafstrømning og udvaskning fra landbrugsjord til dræn og øvre grundvand. Fosfortab fra det dyrkede areal er også præget af meget stor rumlig variation, uanset hvilken tabsproces, der måtte være aktiv. Det er anslået, at omkring 10 % af det dyrkede areal resulterer i omkring 90 % af fosfortabet til overfladevande. Når jordens infiltrationskapacitet overskrides, begynder vandet at løbe af på jordoverfladen. Det strømmende vand kan rive jord med partikelbundet fosfor løs, som skylles med vandet, hvorefter det deponeres i lavninger, vandløbsbræmmer eller transporteres videre til grøfter, vandløb og søer. Erosion foregår som overfladeerosion, eller vandet kan samle sig i riller på skrånede arealer. Risikoen for overfladeafstrømning stiger som følge af arealets hældning og dennes udstrækning. Konvekse skråninger med konkav tværsnitsprofil er mest udsatte for erosion, da den konkave tværsnitsprofil bevirker, at vandet fra et større område samles i en koncentreret strøm. Erosion kan derfor lokalt medføre meget store tilførsler af fosfor til vandmiljøet.

Jordens bindingskapacitet for fosfor stiger i takt med stigende indhold af ler og jern- og aluminiumoxider, og jordens fosforbindingskapacitet varierer meget i Danmark. I mineraljorde findes hovedparten af jordens fosfor bundet i lerfraktionen eller på belægninger af jern- og aluminiumoxider på større partikler. På jorde med højt lerindhold kan der, især i forbindelse med kraftig nedbør, opløses fosfor og løsrives fosforrige partikler fra overjor-

¹⁹ Vandrammedirektivets basisanalyse del II

²⁰ Vandmiljøplan III – aftale om vandmiljøplan III 2005-2015 mellem regeringen, Dansk Folkeparti og Kristendemokraterne

²¹ Miljøministeriet, vandområde, 1.4 Nissum Fjord

den, som transporteres ned gennem sprækker og større porer til eventuelle drænrør dybere nede, og via disse blive transporteret ud til vandmiljøet. Der er en principiel sammenhæng mellem jordens fosforstatus og risikoen for fosfortab. Dette er vist ved flere enkeltstående undersøgelser, hvor fosforstatus, målt f.eks. ved fosfortallet, varierede, medens transportbetingelserne var ensartede²². Der er imidlertid ikke lavet tilstrækkeligt med undersøgelser til at kvantificere denne sammenhæng under praktiske forhold. Det er Holstebro Kommunes vurdering, at forsigtighedskriteriet medfører, at der skal foretages en individuel vurdering af bedriftens jorde baseret på tabsrisiko og jordernes fosfortal. Dansk landbrugsrådgivning anbefaler, at der tilføres samme mængde fosfor, som afgrøden bortfører ved fosfortal 2-4²³. Dette underbygges yderligere af oplandsanalysen, som indikerer at fosforoverskuddet har betydning for den samlede fosfortilførsel til fjorden.

Det fremgår af oplandsanalysen at *"Fosfor fra landbruget bidrager væsentligt til den samlede fosfortilførsel, og på de arealer der er defineret som fosfor-risikoarealer, vil det have gavnlige effekt på fosfortilførslen til fjorden at mindske fosforoverskuddet"*²⁴. Fosforoverskuddet var i årene 2005 og 2007 i gennemsnit ca. 11 kg P/ha i oplandet til Nissum Fjord i Holstebro Kommune, hvor fosforoverskuddet er mindst i området syd for Nissum Fjord samt nord for Holstebro by²⁵.

Nitrat

Vandmiljøplan III fastlægger, at der skal sikres en reduktion på 13 % af nitratudvaskningen fra landbruget i 2015 i forhold til udvaskningen i 2003 på landsplan. Basisanalysens del II vurderer, at nitrattilførslen til Nissum Fjord ved udgangen af 2015 vil være på 1.952 ton N, hvilket svarer til en reduktion på ca. 18 % i forhold til niveauet i 2001²⁶. Landbruget bidrager med ca. 83 % af tilførslen af nitrat til Nissum Fjord²⁷. I perioden fra 2005-2007 var det beregnede gennemsnit af nitratoverskud per ha i oplandet til Nissum Fjord på 71 kg N²⁸.

Oplandsanalysen konkluderer, at ca. 50 % af det samlede opland til Nissum Fjord er højrisikoarealer for udvaskning af nitrat til vandmiljøet, hvilket de af staten fastsatte nitratklasser langt fra kan honorere, idet disse arealer udgør 32 % af oplandet. Modelberegninger i oplandsanalysen indikerer, at en fremtidig miljøtilstand, hvor vegetationen er udbredt i

²² Heckrath, G. et al., 1995. Phosphorus leaching from soils containing different P concentrations in the Broadbalk experiment. J. Environ. Qual. 24, 904-910. & Pote, D.H., et. Al., 1999. Relationship between phosphorus levels in three ultisols and phosphorus concentration in runoff. J. Environ. Qual. 28, 170-175.

²³ Knudsen, L., 1998. "Pas på fosfor". Landbrugets Rådgivningscenter, Århus, Danmark.

²⁴ Oplandsanalysen, Nissum Fjord og opland – analyse af miljøtilstand og næringsstoftransport.

²⁵ Beregning af P-overskud pr. ha. Pr. blok. Beregningerne er foretaget på baggrund af gødningsregnskabet, Beregningerne er foretaget ved at lade en bedrifts sædskifte roterer over bedriftens omdriftsareal. For ikke omdriftsafrøder foretages en stedspecifik beregning af overskud, udarbejdet gennem CTtools af Holstebro Kommune.

²⁶ Heri medregnet mindre korrektioner for tilførsler fra punktkilder. Ovenstående vurdering af N-reduktionen i 2015 er baseret på grove estimater og vurderes at være optimistisk, idet modelberegninger af N-belastning til Ringkøbing Fjord (Oplandsmodel for N-belastning af Ringkøbing Fjord, DHI-rapport juni 2004) har indikeret at flere tiltag i et opland vil have tendens til at "overlappe" hinanden, hvilket med andre ord medfører, at effekten af alle tiltagene ikke slår fuldt igennem.

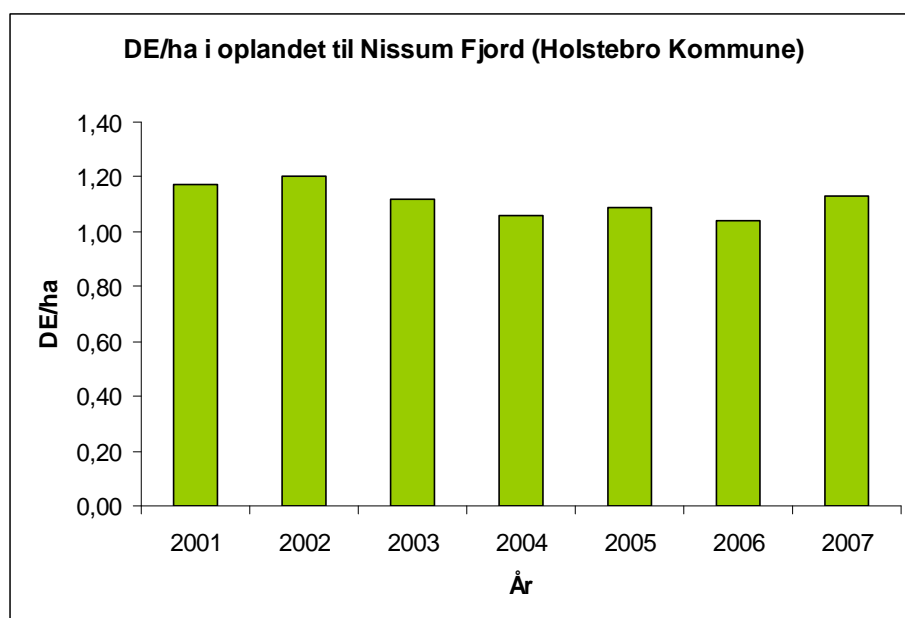
²⁷ Miljøministeriet, vandområde, 1.4 Nissum Fjord.

²⁸ CTtools.

størstedelen af fjorden, vil kunne opnås med en reduktion af bl.a. nitrattilførslen på ca. 30 % i forhold til 2001, svarende til ca. 700 ton nitrat. Med vedtagelsen af Grøn Vækst, som erstatter og supplerer den vedtagne vandmiljøplan III, fastsættes nye reduktionskrav for bl.a. tilførsel af nitrat til vandområder, som i perioden 2010-2015 skal reduceres med 19.000 ton nitrat (ca. 1/3 ift. i dag). I oplandsanalysen vurderes det, at en fuldt implementeret vandmiljøplan III forventes, at medføre en samlet reduktion på mellem 15-20 % i forhold til 2001. For at opnå en reduktion på 30 % vurderes det i oplandsanalysen, at nitrattilførslen til fjorden skal reduceres yderligere med 250-350 ton N.

Husdyrtrykket i oplandet til Nissum Fjord

Strukturudviklingen i husdyrproduktionen går på landsplan mod færre men større husdyrbrug. Det fremgår af basisanalysen, at antallet af dyreenheder i oplandet til Nissum Fjord er ca. 1,3 DE/ha²⁹, fordelt på 55 % kvæg, 35 % svin og 10 % andre husdyr³⁰, hvilket ligger over landsgennemsnittet.

DE/ha i oplandet til Nissum Fjord i Holstebro Kommune i årene 2001-2007³¹

Udviklingen i DE/ha fremgår af figur 3 for den del af oplandet der er beliggende i Holstebro Kommune. Antallet af DE/ha er i perioden fra 2001 frem til 2007 reduceret med 0,04 DE/ha, det kan derfor konkluderes at der overordnet for Nissum Fjord ikke sker nettoudvidelser af husdyrproduktionen. Det betyder generelt, at en udvidelse i oplandet til Nissum Fjord i væsentligt omfang vil blive modregnet ved, at der sker en nedlæggelse.

I oplandet til Nissum Fjord i Holstebro Kommune ses det mindste husdyrtryk i den vestlige del af oplandet omkring Ulfborg, hvor ca. 38 % af bedrifterne har et husdyrtryk på < 1 DE/ha, mens den nordlige del af oplandet, omkring Vemb, har den største andel (ca. 34

²⁹ Miljøministeriet, vandområde, 1.4 Nissum Fjord.

³⁰ Analyse af jordbrugserhvervene 2009.

³¹ CTtools i GIS.

%) af husdyrbrug med et husdyrtryk på > 1,4 DE/ha. I perioden 2001-2007 har der i gennemsnit været et DE/ha på 1,12 generelt for hele oplandet i Holstebro Kommune. Den vestlige del af Holstebro Kommune domineres af kvægbrug, mens pelsdyr er vurderet til at udgøre ca. 6 %.

De nye omregningsfaktorer for dyreenheder jf. den nye husdyrgødningsbekendtgørelse³², reducerer antallet af kvæg/DE og mink/DE. For kvæg og mink skal der anvendes hhv. 15-20 % og ca. 45 % mere areal. På landsplan forventes det, at medføre et øget arealkrav på ca. 4 %, samt en reduktion i det samlede fosforoverskud på ca. 10 % jf. høringsbrev af 19.05.09³³. Holstebro kommune vurderer, at oplandet omkring Nissum Fjord som minimum har samme reduktion som i resten af landet.

Holstebro Kommunes vurdering af påvirkningen af Nissum Fjord

Nedenstående vurdering er baseret på scenariet 18.699 slagtesvin 300-100 kg, da det er her, de beregnede udledninger af fosfor og kvælstof er højest.

FOSFOR

I vurderingen af, hvorvidt husdyrbrugets fosforudledning medfører en væsentlig påvirkning af Natura 2000-området Nissum Fjord, indgår tre elementer: Holstebro Kommune har foretaget en vurdering af, hvorvidt der er særlige risikoarealer for overfladeafstrømning af fosfor til vandløb m.v. som følge af terrænforhold. Dernæst er i husdyrlovens beskyttelsesniveau defineret fosforklasserne 0, I, II og III ud fra jordbundstype, lavbundsforhold, drænforhold og recipientens sårbarhed. På arealer beliggende i fosforklasse stilles krav til størrelsen af fosforoverskuddet. Endelig er foretaget en vurdering af, om der er arealer, hvorfra der er en særlig risiko for udledning af fosfor til Nissum Fjord som følge af drænforhold, vandløbsnærhed og jordernes fosforstatus.

Risikoarealer grundet terrænforhold

Ejendommens udbringningsarealer er gennemgået. Ingen af arealerne vurderes at være særlige risikoarealer mht. fosforudvaskning, idet, ingen marker er stærkt skrånede (hældning mellem 6 og 12 grader) mod vådområde. Udbringningsarealerne er i nogle tilfælde vandløbsnære, men med terrænhældninger mindre end 6 grader. På baggrund heraf vurderer Holstebro Kommune, at udbringning af husdyrgødning på udbringningsarealet kun i ringe grad vil give anledning til erosion samt afstrømning af organisk bundet N og P til vandløb og søer under kraftige regnskyl. Det vurderes derfor ikke nødvendigt at stille skærpede krav om bræmmer eller jordbearbejdningsretning på arealerne. Det forudsættes, at vandløbslovens krav om mindst 2 meter bræmmer mod beskyttede vandløb og søer overholdes. Der gælder krav om 2 meter bræmmer om Stokvad Bæk, Morre Bæk og Halgård Bæk.

---

³² Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v af 10.07.09.

³³ Høringsbrev, Høring over udkast til ændring af husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Fosforklasse

De ejede og forpagtede arealer er beliggende på grovsandede og lerblandede sandjorde (JB1 og JB3), jf. bilag 13 og nedenstående skema.

Fosforklasse, jordbundstyper, drænforhold og lavbundsarealer på udbringningsarealerne

Navn	Ha	Drænet	Jordbundstyper	Opland	Fosfortal (P.)	Lavbundsareal	P-klasse	P-klasse areal (ha)
1-0	6,05	Nej	JB1	Nissum Fjord (Storå opland vest)	-	Ja	0	-
2-0	6,36	Ja	JB1	Nissum Fjord (Storå opland vest)	-	Nej	0	-
4-0	7,38	Ja	JB1	Nissum Fjord (Storå opland vest)	-	Nej	0	-
5-0	4,01	Ja	JB1	Nissum Fjord (Storå opland vest)	-	Nej	0	-
6-0	4,58	Ja	JB1	Nissum Fjord (Storå opland vest)	-	Nej	0	-
7-0	12,33	Ja	JB1	Nissum Fjord (Storå opland vest)	-	Nej	0	-
7-1	0,50	Ja	JB1	Nissum Fjord (Storå opland vest)	-	Nej	0	-
8-0	4,81	Ja	JB3	Nissum Fjord (Storå opland vest)	-	Nej	0	-
9-0	5,41	Ja	JB3	Nissum Fjord (Storå opland vest)	-	Nej	0	-
10-0	7,65	Ja	JB1	Nissum Fjord (Storå opland vest)	-	Nej	0	-
11-0	4,40	Nej	JB1	Nissum Fjord (Storå opland vest)	-	Nej	0	-
12-0	2,99	Nej	JB1	Nissum Fjord (Storå opland vest)	-	Nej	0	-
13-0	4,78	Nej	JB1	Nissum Fjord (Storå opland vest)	-	Nej	0	-
16-0	8,89	Ja	JB1	Nissum Fjord (Storå opland vest)	-	Nej	0	-
17-0	5,21	Nej	JB1	Nissum Fjord (Storå opland vest)	-	Nej	0	-
18-0	11,48	Ja	JB1	Nissum Fjord (Storå opland vest)	-	Nej	0	-
18-1	1,16	Nej	JB1	Nissum Fjord (Storå opland vest)	-	Nej	0	-
19-0	0,44	Nej	JB1	Nissum Fjord (Storå opland vest)	-	Nej	0	-
20-0	4,01	Ja	JB1	Nissum Fjord (Storå opland vest)	-	Nej	0	-
20-1	0,49	Ja	JB1	Nissum Fjord (Storå opland vest)	-	Nej	0	-
20-2	4,34	Ja	JB1	Nissum Fjord (Storå opland vest)	-	Nej	0	-
21-0	9,43	Ja	JB1	Nissum Fjord (Storå opland vest)	-	Nej	0	-
22-0	9,88	Ja	JB1	Nissum Fjord (Storå opland vest)	-	Nej	0	-
23-0	2,59	Ja	JB1	Nissum Fjord (Storå opland vest)	-	Nej	0	-
24-0	10,21	Ja	JB3	Nissum Fjord (Storå opland vest)	-	Ja	0	-
31-0	5,06	Ja	JB1	Nissum Fjord (Storå opland vest)	-	Nej	0	-
32-0	5,70	Ja	JB1	Nissum Fjord (Storå opland vest)	-	Nej	0	-
33-0	2,72	Nej	JB1	Nissum Fjord (Storå opland vest)	-	Nej	0	-
34-0	3,75	Nej	JB1	Nissum Fjord (Storå opland vest)	-	Nej	0	-
36-0	5,38	Nej	JB1	Nissum Fjord (Storå opland vest)	-	Nej	0	-
37-0	2,33	Nej	JB1	Nissum Fjord (Storå opland vest)	-	Nej	0	-
38-0	7,67	Ja	JB1	Nissum Fjord (Storå opland vest)	-	Nej	0	-
39-0	2,38	Ja	JB1	Nissum Fjord (Storå opland vest)	-	Nej	0	-
42-0	3,66	Ja	JB1	Nissum Fjord (Storå opland vest)	-	Nej	0	-
50-0	6,59	Ja	JB1	Nissum Fjord (Storå opland vest)	-	Nej	0	-
51-0	1,10	Ja	JB1	Nissum Fjord (Storå opland vest)	-	Nej	0	-
62-1	9,13	Ja	JB3	Nissum Fjord (Storå opland vest)	-	Nej	0	-
63-0	10,66	Ja	JB3	Nissum Fjord (Storå opland vest)	-	Nej	0	-
63-1	3,64	Ja	JB3	Nissum Fjord (Storå opland vest)	-	Nej	0	-
64-0	0,47	Ja	JB3	Nissum Fjord (Storå opland vest)	-	Nej	0	-
65-0	3,22	Ja	JB3	Nissum Fjord (Storå opland vest)	-	Nej	0	-
66-0	2,64	Ja	JB3	Nissum Fjord (Storå opland vest)	-	Ja	2	0,08
67-0	6,77	Ja	JB3	Nissum Fjord (Storå opland vest)	-	Ja	2	6,77
68-0	5,05	Nej	JB3	Nissum Fjord (Storå opland vest)	-	Nej	0	-
Ialt	227,28							6,85

Mark 66-0 og 67-0 er beliggende indenfor lavbundsareal uden okkerklasse, jf. bilag 15, og er dræned, hvilket betyder at de er omfattede af fosforklasse II, hvor der er krav om fosforbalance. Jf. ansøgningen er fosforoverskuddet i ansøgt drift 7,8 kg P/ha/år, men da

kravet gælder det gennemsnitlige overskud på bedriftsniveau, er husdyrlovens beskyttelsesniveau overholdt, idet der ikke er krav om fosforbalance på de øvrige arealer, der ikke er omfattet af fosforklasse. Det gennemsnitlige, vægtede, tilladte fosforoverskud på bedriftsniveau (alle marker) er 8,2 kg P/ha/år.

Risikoarealer – drænforhold, vandløbsnærhed og fosforstatus

Samtlige arealer afvander til Nissum Fjord, og en stor del af arealerne er dræned. Ansøger har ikke indsendt fosfortal for markerne. Markerne 21-0, 22-0 og 24-0 ligger desuden vandløbsnært ved Halgård Bæk.

Husdyrbrugets arealer bidrager i gennemsnit med et fosforoverskud på 7,8 kg P/ha/år, hvilket er over halvdelen af det gennemsnitlige fosforoverskud i oplandet til Nissum Fjord. Holstebro Kommune vurderer i overensstemmelse med forsigtighedsprincippet, at for dræned og vandløbsnære udspretningsarealer med fosfortal på 4 eller derover, skal der opretholdes fosforbalance med henblik på at reducere risikoen for øget udvaskning af fosfor til Nissum Fjord. Da der ikke er opgivet fosfortal for arealerne stilles vilkår om, at der skal indenfor 2 år skal indhentes fosfortal, såfremt det ikke ønskes at opretholde fosforbalance på arealerne. Vilkår om fosforbalance gælder derefter for udspretningsarealer med fosfortal på 4 eller derover. Fosforbalancen opgøres som forskellen mellem den faktiske tilførte mængde fosfor i gødningen (som evt. kan reguleres ved en type 2 foderkorrektion) og den mængde fosfor, som fraføres med afgrøderne i det faktisk anvendte sædskifte jf. retningsgivende normer for fosfor iht. Plantedirektoratets vejledning om Gødnings- og harmoniregler. Der stilles vilkår om, at fosfortal herefter maksimalt må være fem år gamle, for dræned/vandløbsnære udbringningsarealer, hvor fosfortallet er under 4, og der ikke ønskes opretholdt fosforbalance.

NITRAT

Ingen marker ligger i nitratklasse I, II eller III, hvor der i husdyrlovens beskyttelsesniveau er fastsat krav til reduktion af nitratudledningen.

Udspretningsarealerne ligger alle i oplandet til Nissum Fjord, og udgør 227,28 ha, hvilket svarer til 2,2 promille af det samlede landbrugsareal i oplandet Nissum Fjord.

Nitratudvaskningen fra den udbragte husdyrgødning bidrager med ca. 0,17 promille³⁴ af den samlede husdyrgødningsbetingede nitratudvaskning til Nissum Fjord. Det fremgår af Kammeradvokatens notat³⁵ til miljøministeriet om Miljøklagenævnets praksis, at et husdyrbrug der maksimalt udgør 0,5 promille af den samlede udvaskning fra samtlige arealer i oplandet, ikke alene på den baggrund, kan siges, i sig selv kan påvirke Natura 2000-

---

³⁴ Første del af udregningen er foretaget i Farm N, her udregnes forskellen i nitratudvaskningen fra henholdsvis brugen af husdyrgødning og udelukkende anvendelse af kunstgødning på de af husdyrbrugets udspretningsarealer. Udspretningsarealernes "merudvaskning" af nitrat sættes herefter i forhold til hele oplandet til Nissum Fjord. Derved fremkommer udbringningsarealernes andel af det samlede nitratudvaskning fra samtlige landbrugsarealer i oplandet til Nissum Fjord.

³⁵ Udkast til "Bilag til notat om Miljøklagenævnets praksis i sager om miljøgodkendelser af husdyrbrug" af 28.05.09

området væsentligt. Nitratudvaskningen fra husdyrbrugets udbringningsarealer vurderes på den baggrund ikke at kunne påvirke Nissum Fjord væsentligt negativt.

Udvaskningen i den fremsendte ansøgning er beregnet på forudsætning af de anvendte virkemidler til reduktion af nitratudledning: G5 sædskifte på 2 marker, 1,39 DE/ha, ekstra efterafgrøder og det angivne N indhold i husdyrgødningen. Der stilles derfor vilkår herom.

SAMLET VURDERING AF HUSDYRBRUGETS PÅVIRKNING AF NISSUM FJORD

Oplandsanalysen vurderede, på baggrund af modelberegninger, at det ikke var realistisk at sikre en målopfyldelse med den daværende administrationspraksis i Ringkjøbing Amt.

Det er Holstebro Kommunes vurdering, at regionplanens målsætning om 2 m sigtedybde i forbindelse med udarbejdelsen af Natura 2000-planerne bør revurderes således, at der opstilles en mere realiserbar målsætning. Det vurderes nødvendigt for at sikre en forbedret miljøtilstand og på sigt sikre opfyldelse af målsætningen for Nissum Fjord, at der sættes på en flerstrengt proces der arbejder for, at der samlet sker en tilstrækkelig reduktion af næringsstofftilførslen.

Det er Holstebro Kommunes vurdering, at strukturudviklingen i landbruget i oplandet til Nissum Fjord, implementeringen af de nye omregningsfaktorer ved beregning af dyreenheder, VMP III, Grøn Vækst samt kommunens individuelle vurdering af husdyrgodkendelser i oplandet til Nissum Fjord samlet virker for en forbedret miljøtilstand for udpegningsgrundlaget. Holstebro Kommune vurderer at miljøgodkendelsen med de opstillede vilkår er tilstrækkeligt til, at husdyrbrugets individuelle betydning og udvidelsens kumulative effekt ikke medfører væsentlig negativ påvirkning af miljøtilstanden i Nissum Fjord.

Holstebro Kommune vurderer, at husdyrbrugets arealdrift er forenelig med naturområdets sårbarhed og kvalitet, sammenfattende vurderes det, at områdets integritet ikke ødelægges af husdyrbrugets arealdrift.

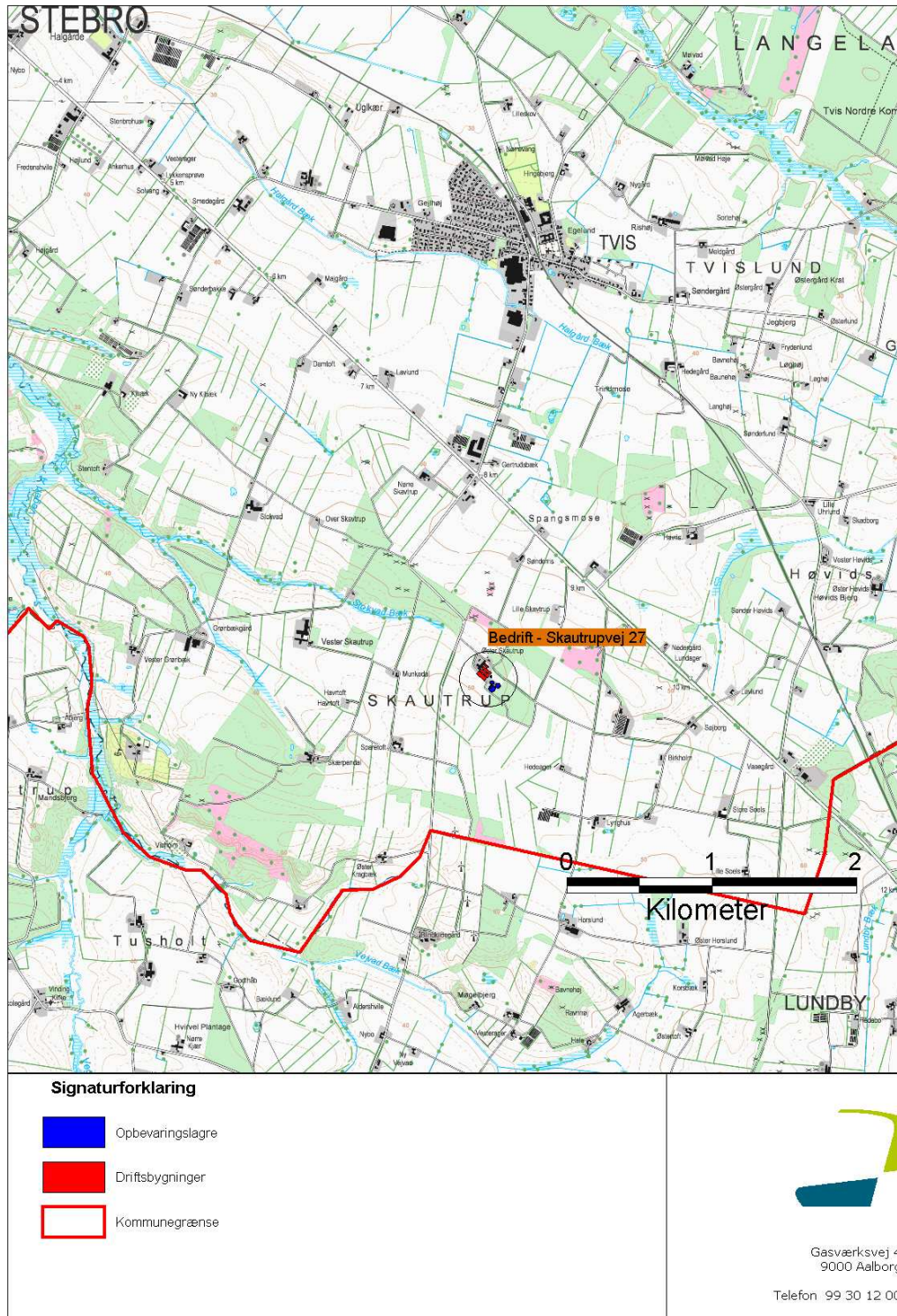
Holstebro Kommunes samlede vurdering af husdyrbruget

Holstebro Kommune vurderer, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik, og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påføre omgivelserne forurening, som er uforenelig med hensynet til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet.

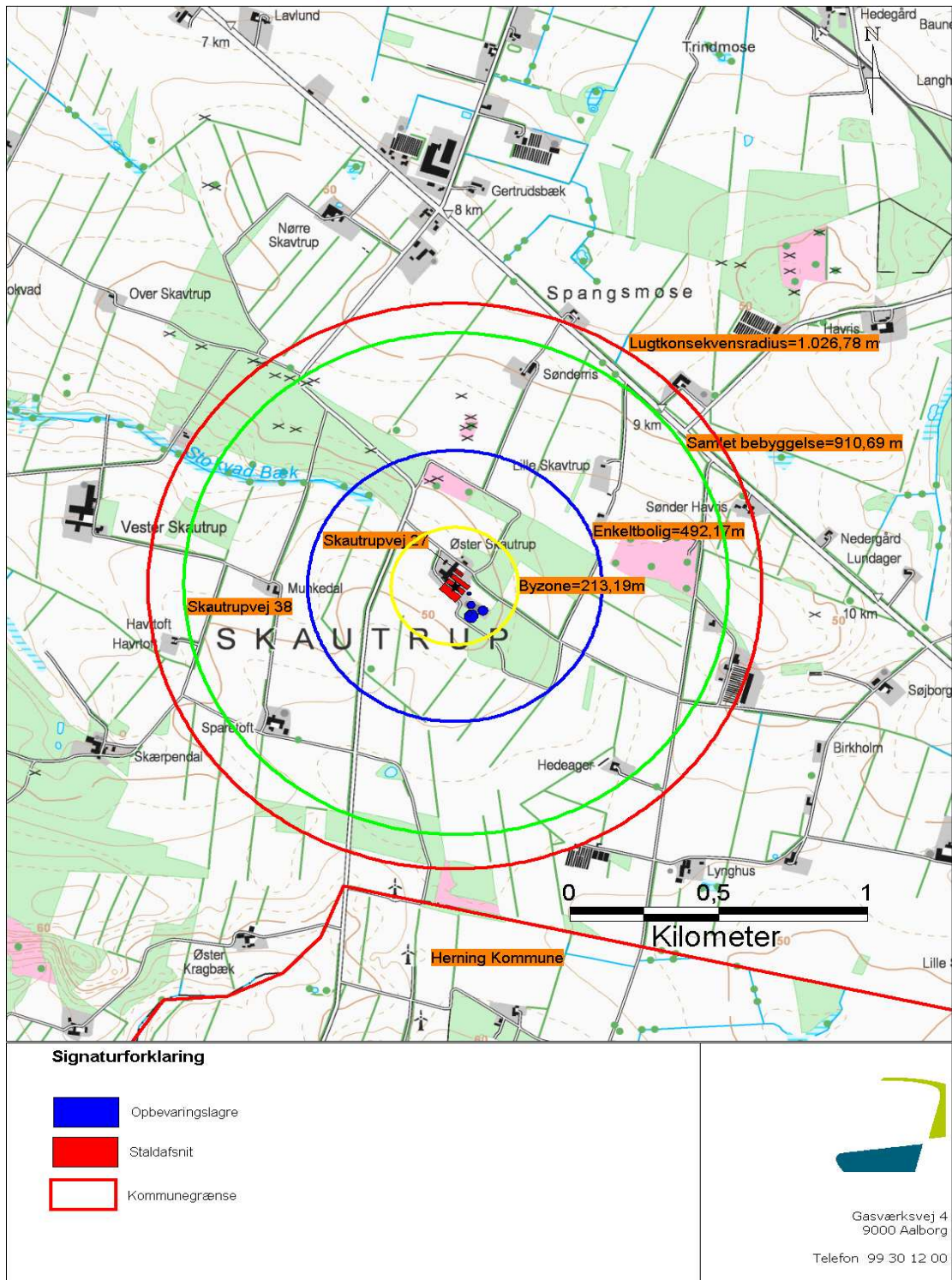
Husdyrbrugets forenelighed med naturområdets sårbarhed og kvalitet er desuden vurderet og sammenfattende vurderes det, at områdernes integritet ikke ødelægges af husdyrbrugets drift.

På baggrund af ovenstående vurderer Holstebro Kommune, at husdyrbruget kan drives uden væsentlige gener for omgivelserne og risiko for forurening, såfremt vilkårene i denne godkendelse overholdes.

Bilag 1 Husdyrbrugets beliggenhed

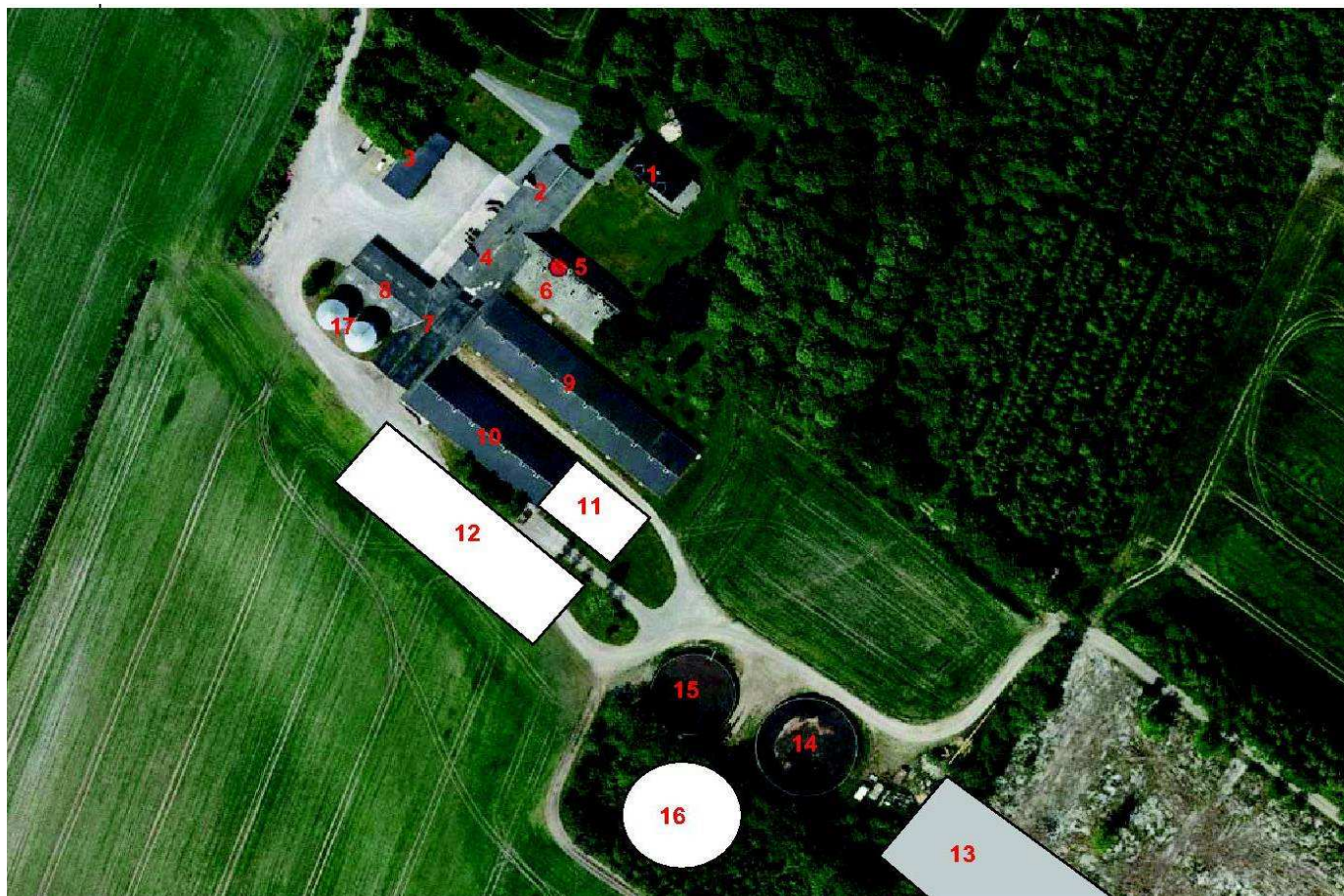

Bilag 2 Lokalisering i forhold til naboer - lugtforhold

Bilag 3.1 Husdyrbrugets indretning

Stald nr	Stald navn	Nudrift	Anvendelse Ansøgt	Farve på vægge	Farve på tag	Hældning i	Højde på kip	Udmugnings- system	Ventilation type/ant. Afkast
1	Stuehus			Røde mursten	Sort tegl	45	7,5		
2	Kartoffellager			Røde mursten	Mørkegrå eternit	35	7,5		
3	Maskinhus			Røde mursten	Grå stålplader	10	4		
4	Foderlade			Røde mursten	Mørkegrå eternit	35	7,5		
5	Slagtesvinestald	Sl. svin	Sl. svin	Røde mursten	Mørkegrå eternit	60	5,5	Vaccum	Undertryk/2
6	Slagtesvinestald	Sl. svin	Sl. svin	Røde mursten	Mørkegrå eternit	20	5,5	Vaccum	Undertryk/3
7	Foderlade			Røde mursten	Sort eternit	35	7,5		
8	Maskinhus			Røde mursten	Sort eternit	20	6		
9	Slagtesvinestald	Sl. svin	Sl. svin	Røde mursten	Sort eternit	20	5,5	Vaccum	Undertryk/12
10	Slagtesvinestald	Sl. svin	Sl. svin	Røde mursten	Sort eternit	20	5,5	Vaccum	Undertryk/6
11	Ny slagtesvinestald		Sl. svin	Røde mursten	Sort eternit	20	ca. 5,5	Vaccum	Undertryk/3
12	Ny slagtesvinestald		Sl. svin	Røde mursten	Sort eternit	20	ca. 8	Vaccum	Undertryk/9
13	Nyere maskinhus			Sorte stålplader	Mørkegrå stålplader	rundbue	7		
14	Gyllebeholder 1740 m3			Søsten					
15	Gyllebeholder 2540 m3			Søsten					
16	Gyllebeholder 4500 m3			Søsten					
17	Eks. + nye fodersiloer			Galv. stål			12		

Alle afkast sidder i eller tæt på kip og er 1 meter højere end bygningshøjde

TEKNIK OG MILJØ

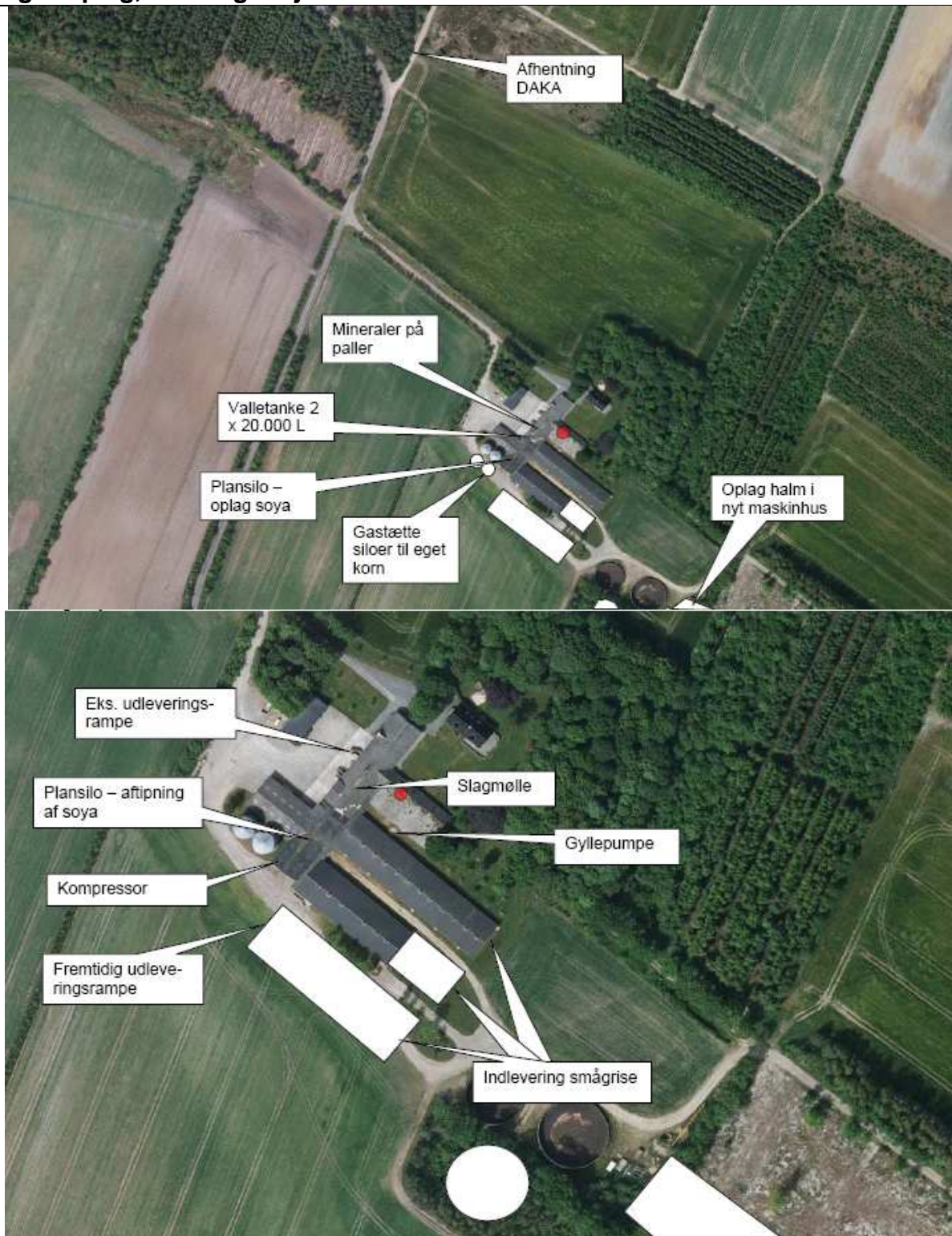
Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

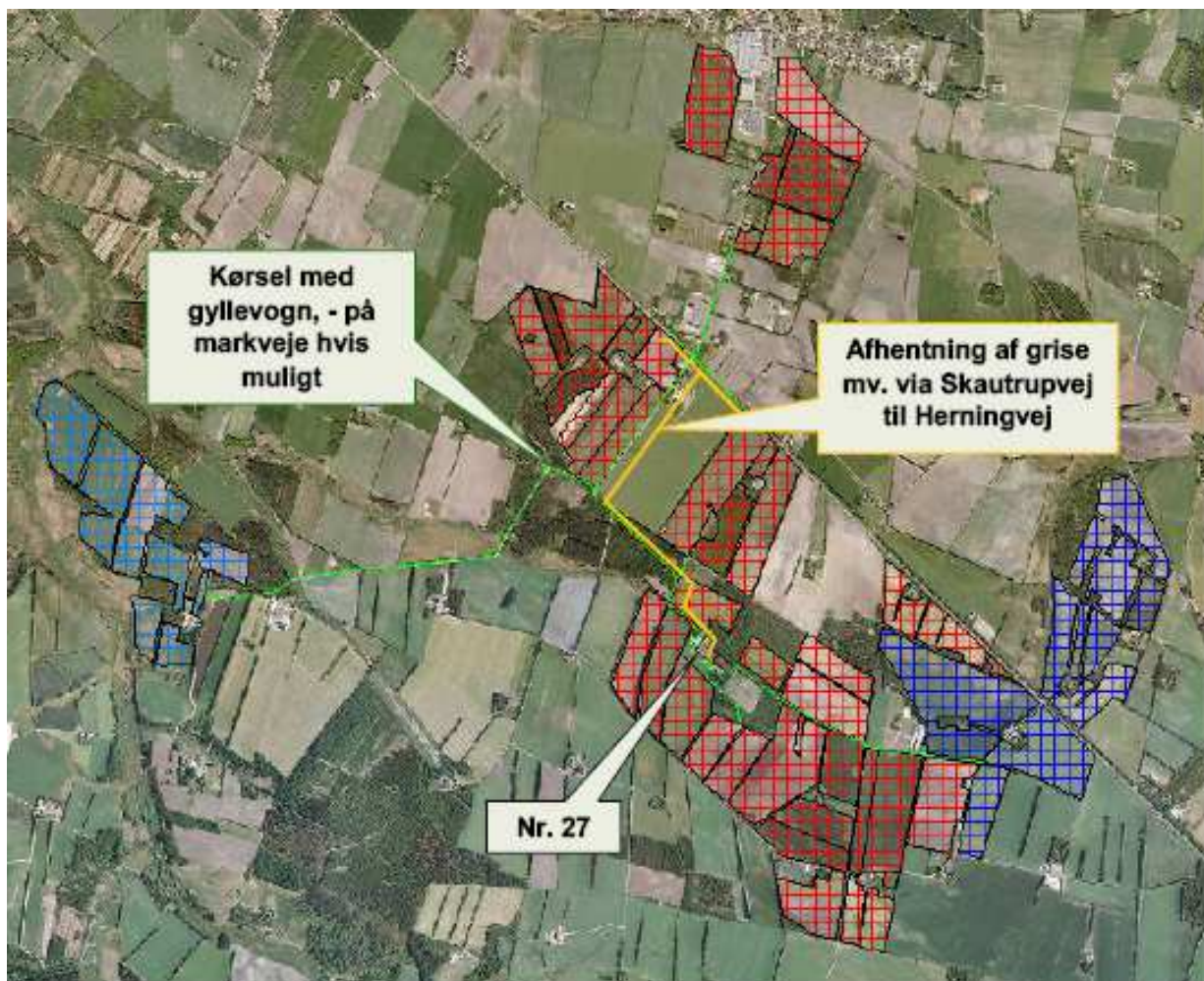

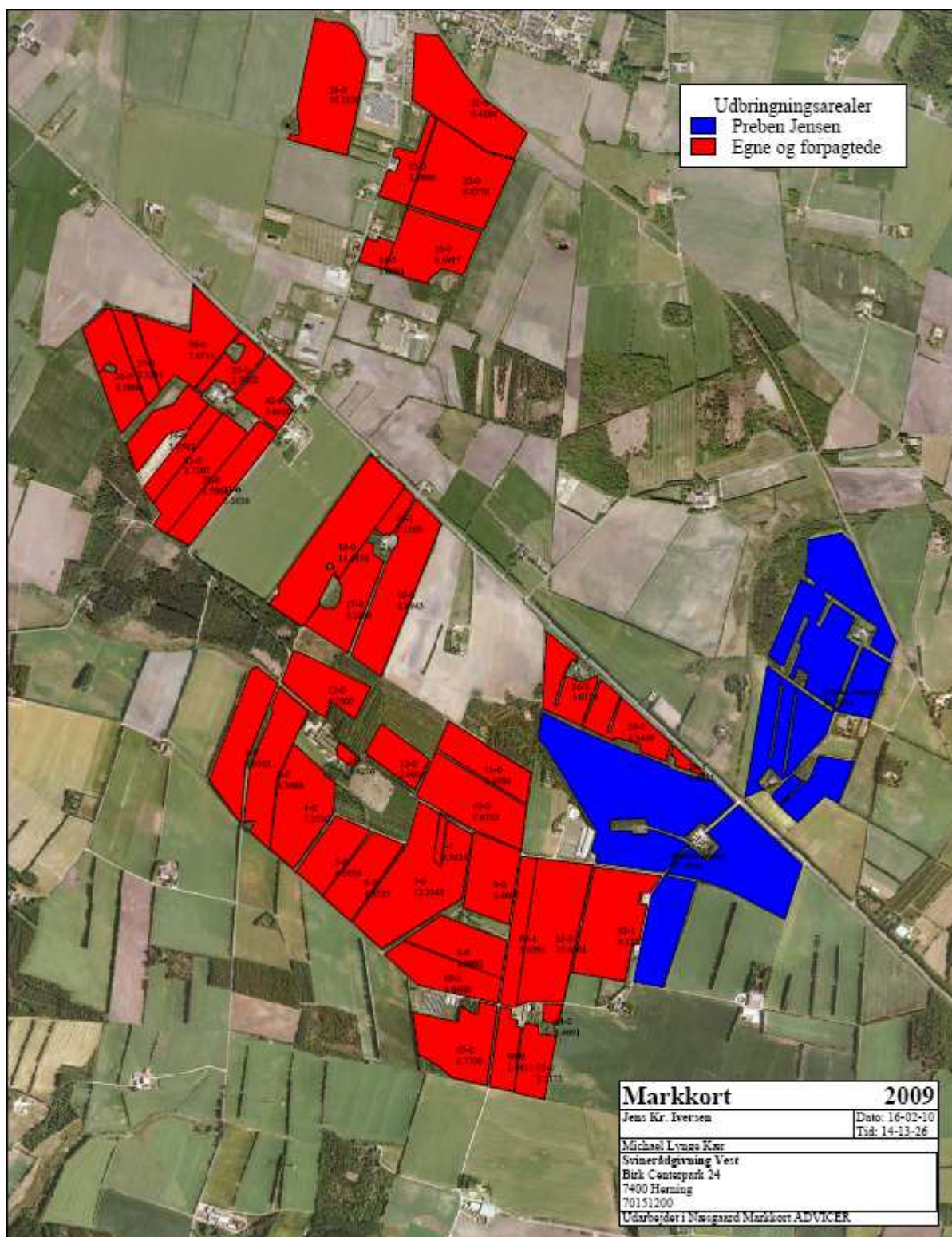
Bilag 5 Oplag, støv- og støjkilder

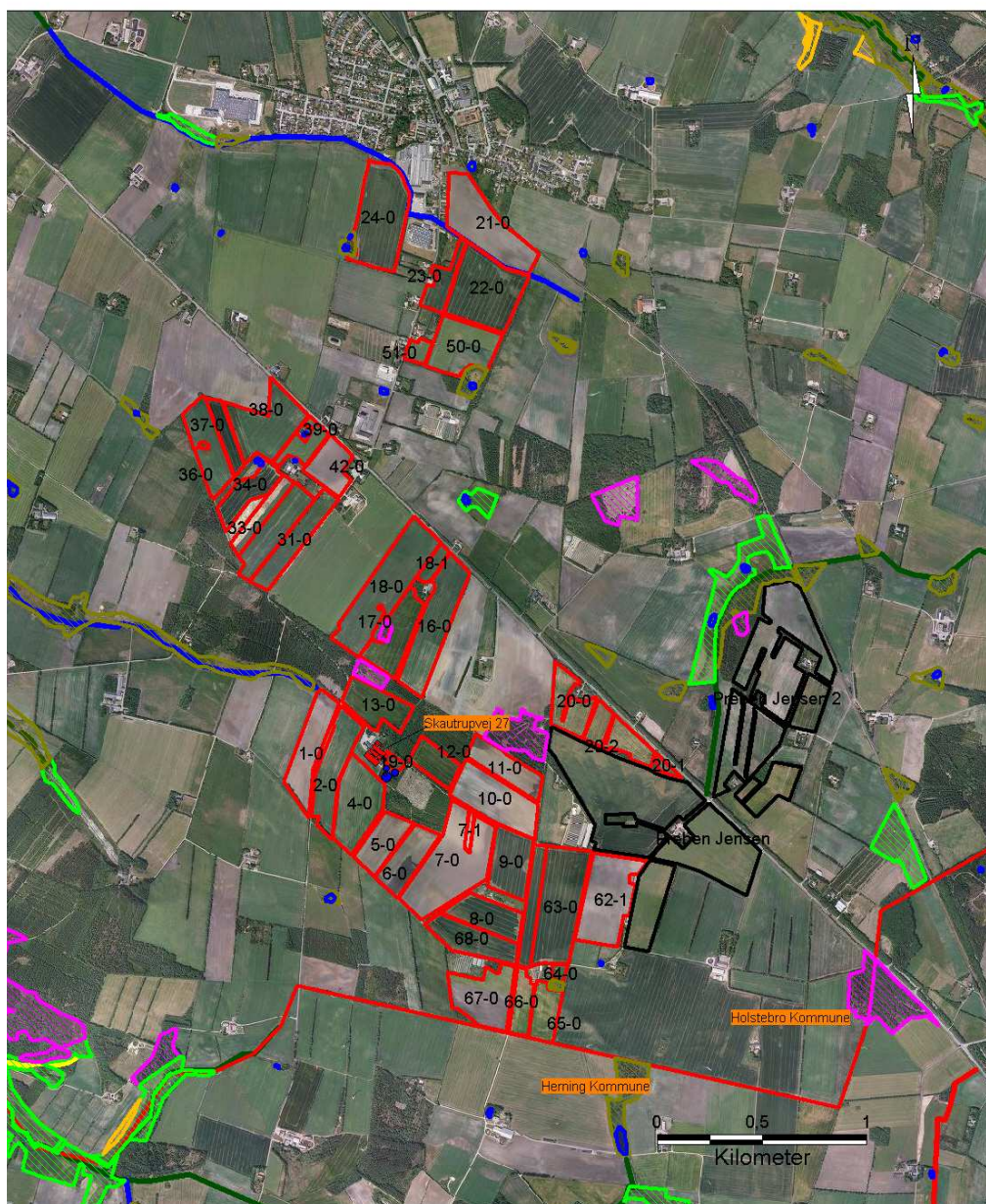
Bilag 6 Forventede transportveje

Bilag 7 Arealer og aftaleforhold

Bilag 9 Arealer i forhold til § 3 naturtyper og vandløb

Signaturforklaring

Udbbringningsarealer	Aftale
Ejet/lejet Kommune grænse	

Målsatte vandløb

Målsætn. / A
Målsætn. / B0
Målsætn. / B1
Målsætn. / B1(F)
Målsætn. / B2
Målsætn. / B2(F)
Målsætn. / B3
Målsætn. / B3(F)
Målsætn. / C
Målsætn. / D
Målsætn. / E

§ 3 beskyttet natur

Eng
Hede
Mose
Overdrev
Sø

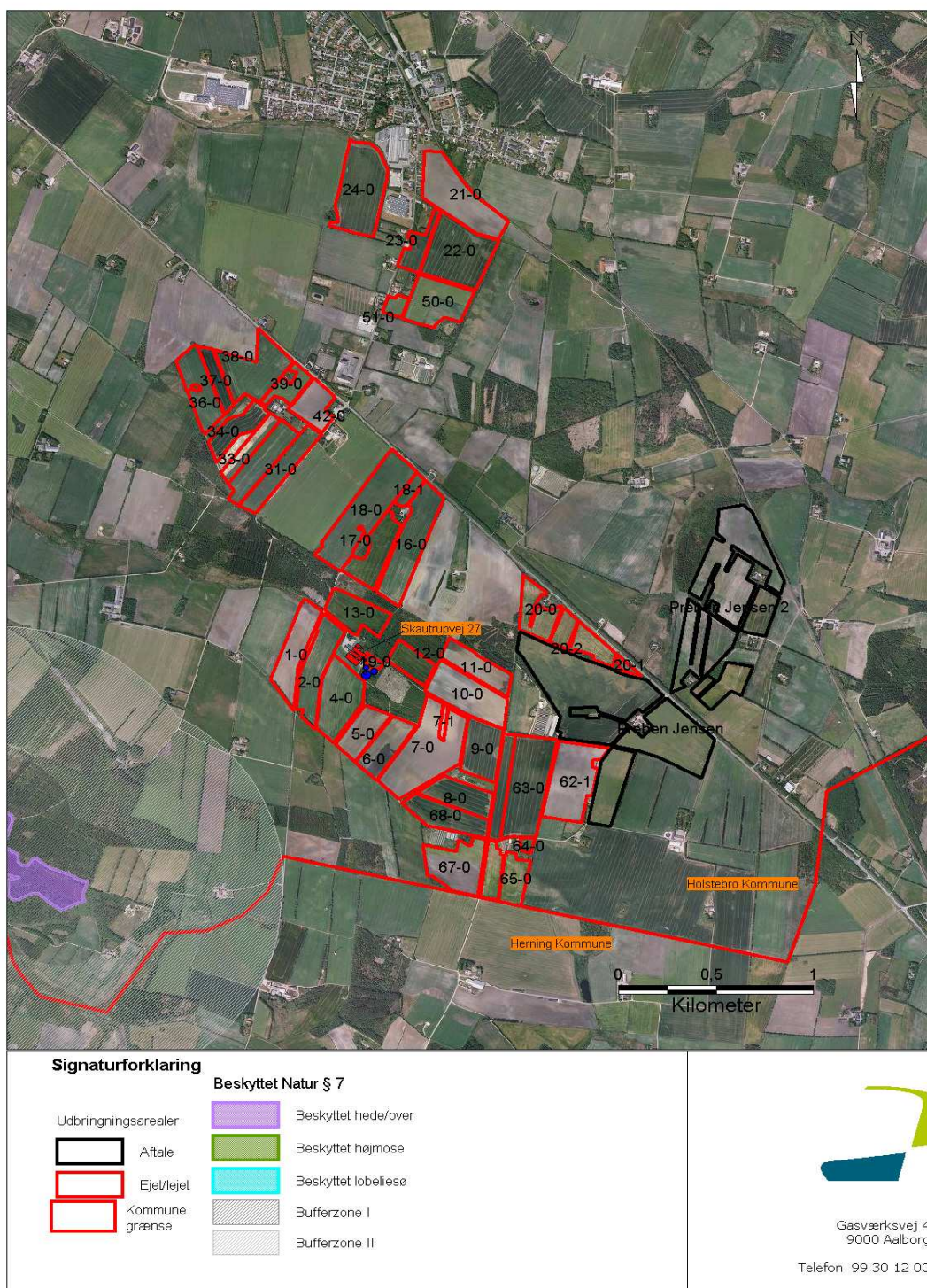
Gasværksvej 4
9000 Aalborg
Telefon 99 30 12 00

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

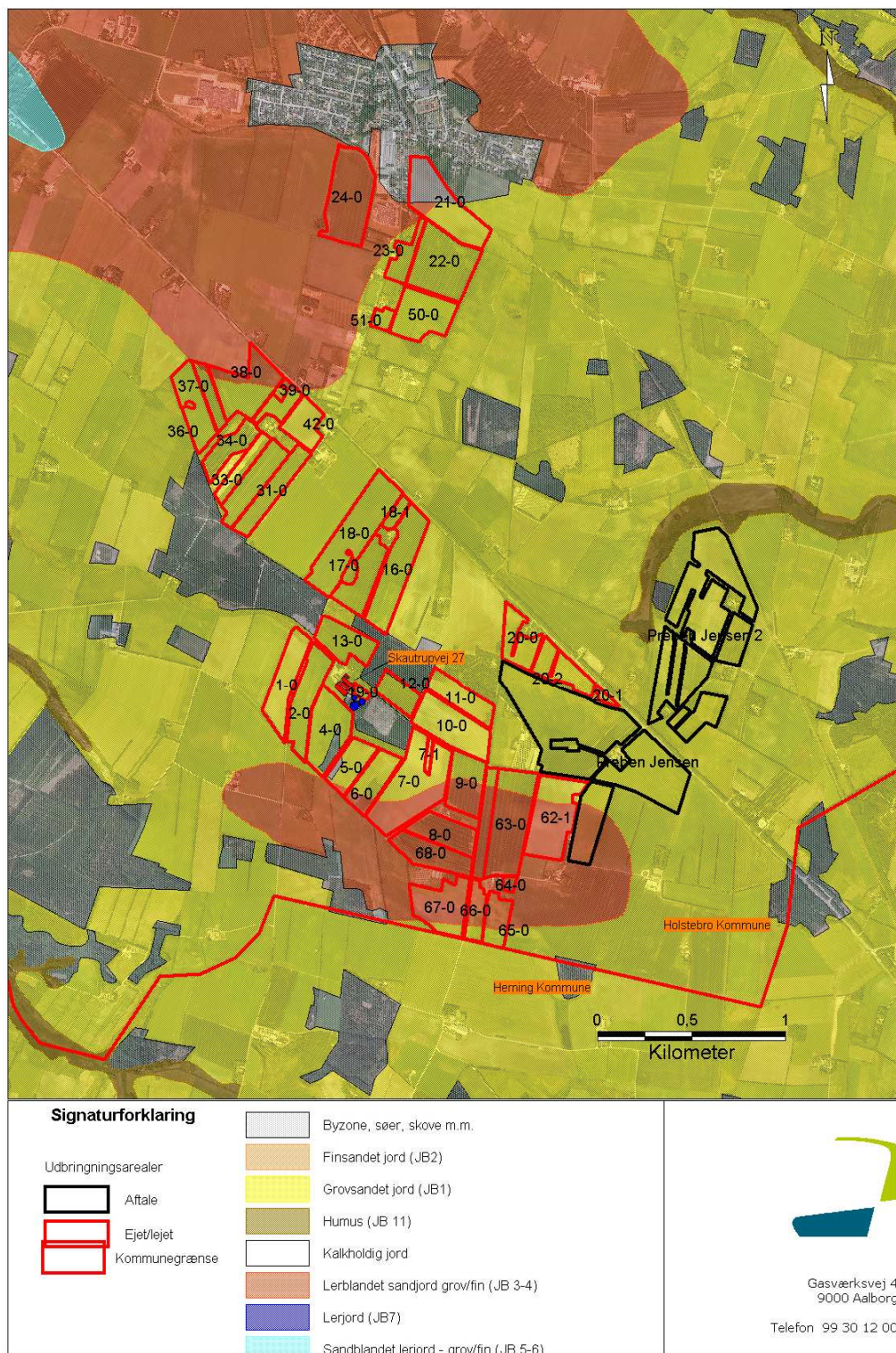
Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Bilag 11 § 7 naturtyper

Bilag 13 Jordtyper

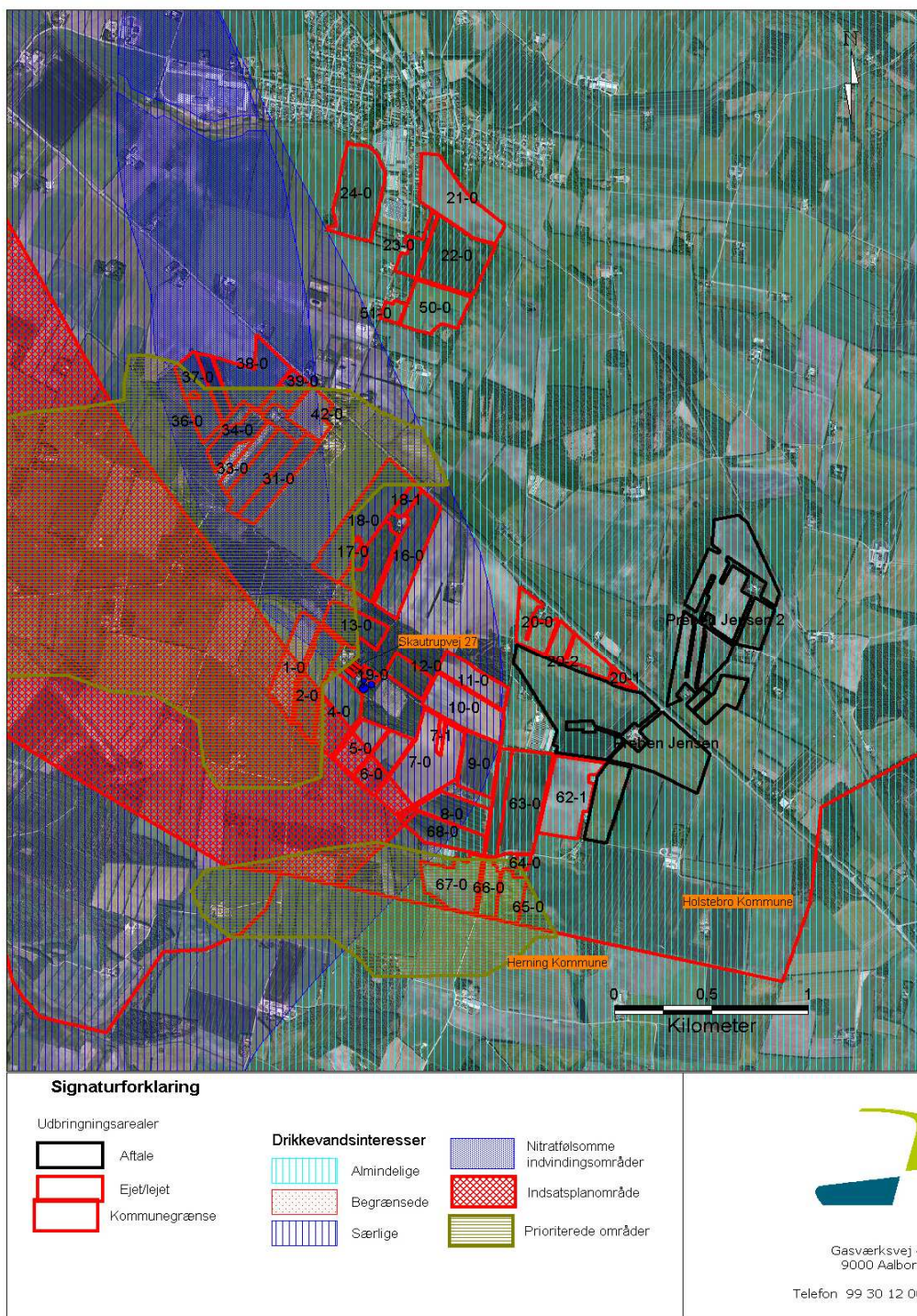

TEKNIK OG MILJØ

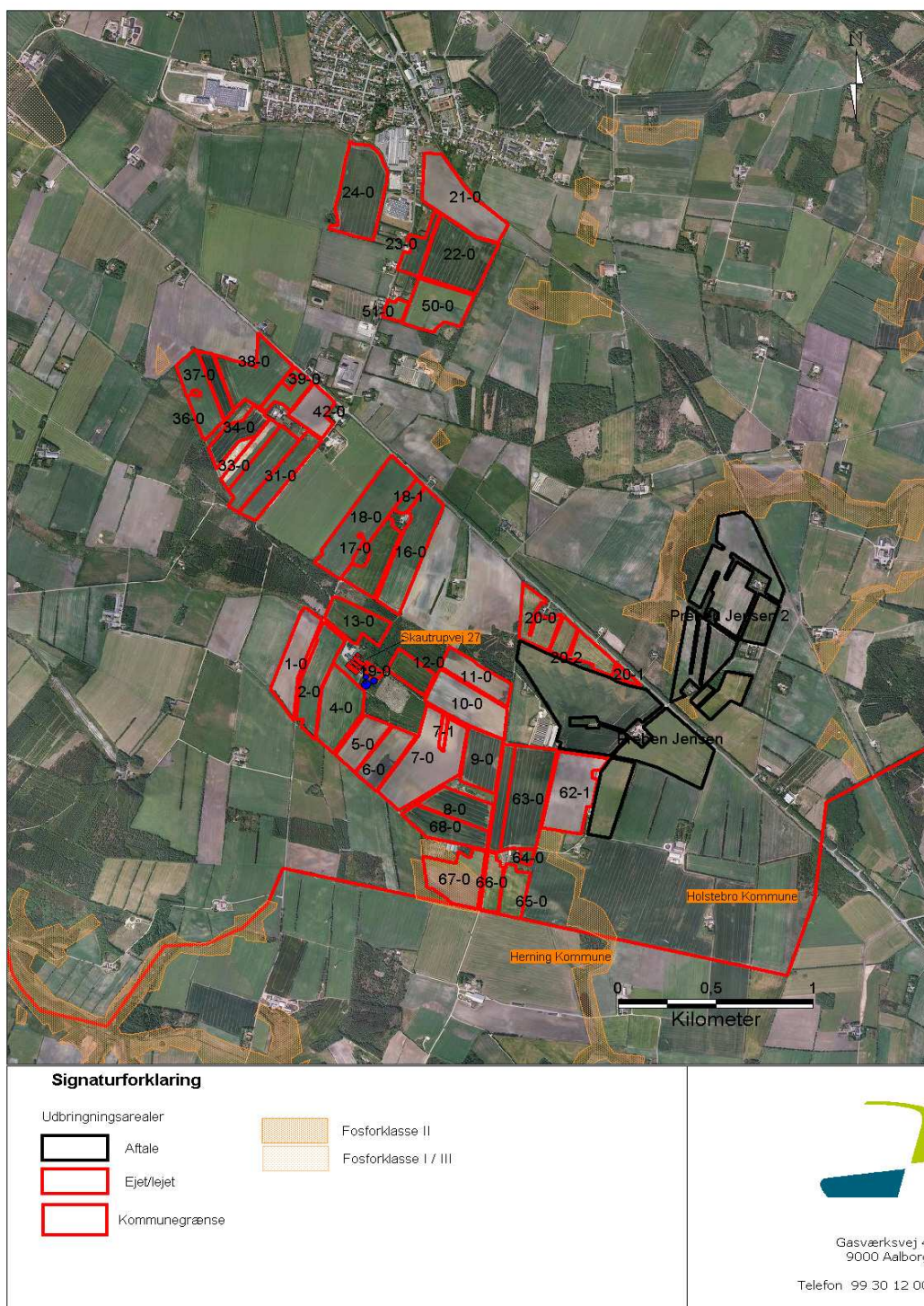
Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

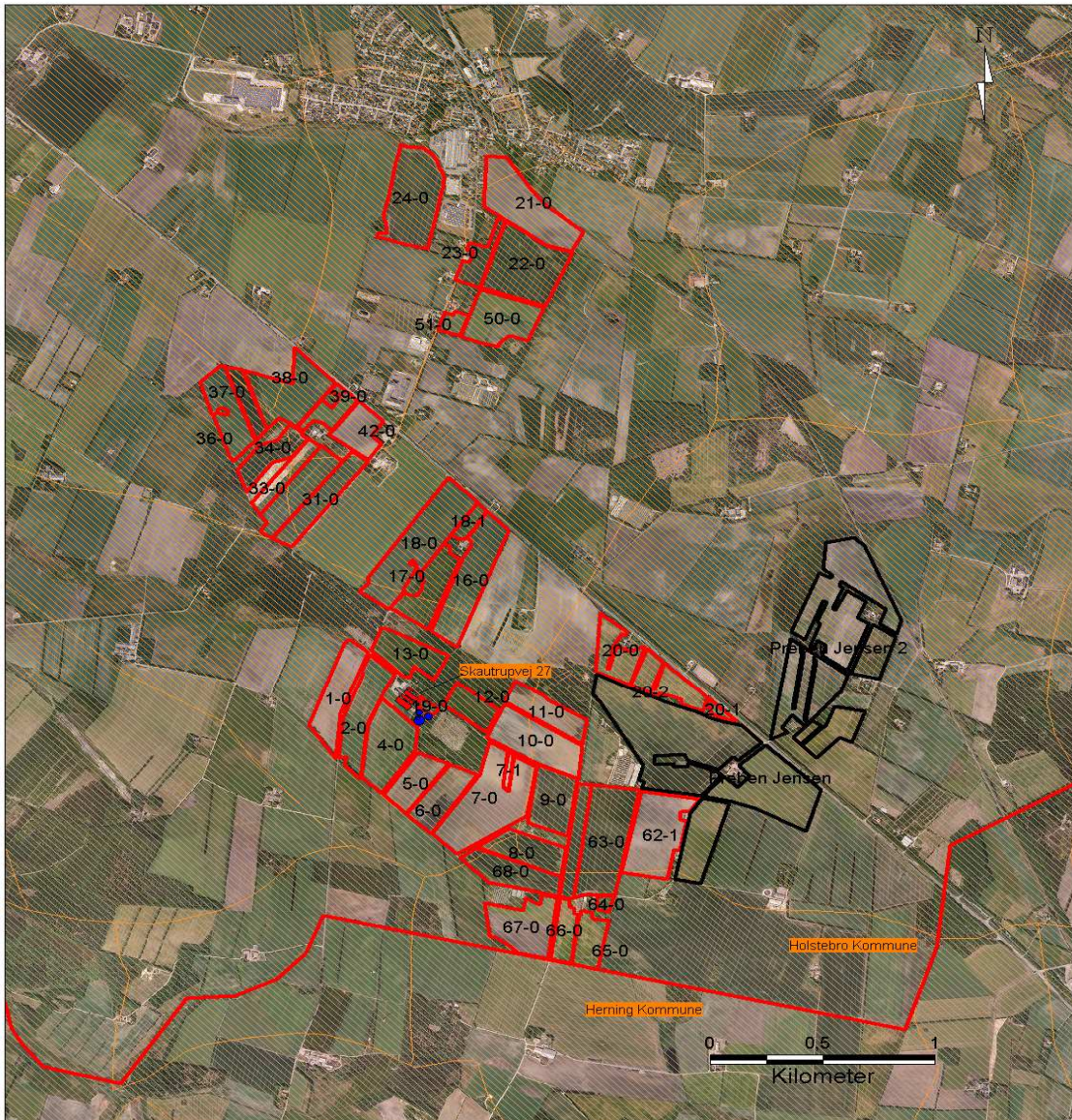
Bilag 14 Grundvandsinteresser

Bilag 15 Fosforsårbarhed

Bilag 16 Fjordoplade

Signaturforklaring

Udbbringningsarealer

	Aftale
	Ejet/lejet
	Kommunegrænse

Fjordoplade

	Limfjorden
	Limfjorden, Kaas Bredn.
	Limfjorden, Nissum Br.
	Nissum Fjord
	Ringkøbing Fjord
	Skive Fjord

Gasværksvej 4
9000 Aalborg
Telefon 99 30 12 00

Bilag 17 Driftsjournal – del 1 / 2

Nedenstående driftsjournal skal føres løbende i henhold til godkendelsens vilkår. Datoer, handlinger m.v. skal fremgå af de nedenstående skemaer, eller kan erstattes af vedlagte bilag, udskrifter etc., såfremt disse indeholder tilsvarende oplysninger.

PRODUKTIONSKONTROL					
Egenkontrol 01/08-31/07					
	Maksimalt antal DE	antal dyr	vægtinterval	DE	± DE
Slagtesvin					

Skemaet kan erstattes af bilag som f.eks. E-kontrol, slagterifregninger m.m., såfremt disse indeholder de samme informationer som ovenstående.

Husk at gemme bilag til dokumentation af ovenstående i 5 år.

ÅRLIG INSPEKTION AF GYLLEBEHOLDERE							
	Størrelse	Dato for tømning	Er der synlige revner	Er der synlige utætheder	Er evt. kabler intakte	Reparatør tilkaldt (dato)	Dato for reparation
Gyllebeholder nr 1							
Gyllebeholder nr 2							
Gyllebeholder nr 3							
....							

Ovenstående årlige inspektion af gyllebeholdere kan i stedet fremgå af et bilag, som indeholder de angivne oplysninger.

ENERGIGENNEMGANG AF EJENDOMMEN			
	Dato	Tiltag	Tiltag
Gennemgang af ejendommen af en energifaglig person			

Energigennemgangen skal gennemføres minimum hvert 5. år.

Husk at gemme kontrolrapporter i minimum 5 år.

Ovenstående skema kan erstattes af bilag, der viser datoer for gennemførte tiltag.

Bilag 17 Driftsjournal – del 2 / 2

EL, VAND og VARME	Januar kvartal			April kvartal			Juli Kvartal			Oktober kvartal		
	start	slut	forbrug	start	slut	forbrug	start	slut	forbrug	start	slut	forbrug
El [kWh]												
Vand [m ³]												
Olie [L]												

Ovenstående skema kan erstattes af bilag, som indeholder tilsvarende information om det kvartalsvise forbrug.

RENGØRING OG EFTERSYN AF VENTILATORER

Stald nr.	dato	aktivitet (eftersyn, rengøring, reparation)

Ovenstående skema kan erstattes af bilag, som indeholder tilsvarende information, herunder rapport fra årligt eftersyn udført af Skov A/S. Registrering af rengøring af stalde kan erstattes af en skriftlig rengøringsplan, som er tilgængelig for husdyrbrugets ansatte, hvoraf det klart fremgår, hvornår hvert staldafsnit skal rengøres.

FORSURINGSANLÆG

	dato for fuld drift af forsøringsanlæg	alarmer og driftsfejl – beskrivelse og dato	serviceeftersyn, kontrol og kalibrering – beskrivelse og dato
stald 1.1.2			
stald 1.1.3			

Husk desuden at gemme rapport fra serviceeftersyn og kontrol.

Ovenstående skema kan erstattes af bilag, som indeholder tilsvarende information.

Beredskabsplan

for

Skautrupvej 27, Tvis

Denne beredskabsplan er udarbejdet som en del af ejendommens miljøgodkendelse med det formål at stoppe og begrænse evt. uheld med konsekvenser for det omgivende miljø.

Planens indhold bør være kendt af gårdens ansatte og udleveres til en evt. indsatsleder i forbindelse med brand o.l.

Kortmateriale.

Bagest i mappen findes følgende to kort:

Oversigtskort over ejendommen med angivelse af kemikalielager, dieseltank m.m.

Oversigtskort over afløb fra dræn ved ejendommen.

Brand.

Ved mindre brand anvendes brandslukkere (se placering på kortet)

Ved større brand slås straks alarm på 112.

Kontakt ejeren, Jens Kr. Iversen på 40-322276

Hvis muligt, og relevant: Fjern dyrene fra staldene

Flyt om muligt olie, gødning og kemikalier

Undgå ophold i nærheden af eksplosive materialer såsom olie, diesel, gødning m.m.

Ved brandkorpsets ankomst udleveres denne mappe med kortmateriale.

På ejendommen findes traktor med frontlæsser og gaffeltruck, som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen.

Overløb af gylle.

Ved overløb af gylle eller ved brud på gylletanken ring til 112.

Kontakt ejeren, Jens Kr. Iversen på 40-322276 og Holstebro Kommunes alarmberedskab på 40 20 50 57 eller 24 25 31 79.

Forsøg opdæmning for at undgå, at gyllenløber til vandboringen og overfladerist bagved de 4 gastætte siloer (se kort). Opdæmning kan evt. foretages med jord, halmballer eller lignende afhængig af mængden af gylle.

Hvis gyllen løber i risten bag ved de 4 gastætte siloer fortsætter det ud i dræn og ud i bækken. Bækken kan dæmmes op ved broen/overkørslen ned mod ejendommen Skautrupvej 38 (se kort).

Hvis gyllen ikke stoppes vil den fortsætte gennem bækken til Veggen Å ned forbi dambruget på Munkbrovej 15 og senere Krogsdahl Dambrug, Sørvadvej 1 A.

Kontakt dambrugs ejerne:

Oliver Morgan, Munkbrovej 97-424347
Krogsdahl Dambrug, Sørvadvej 1 A 97-424069.

På ejendommen findes traktor med frontlæsser og gaffeltruck, som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen.

Strømsvigt

Tilslut traktorgenerator til dertil indrettet tilslutningsstik nær kemikallierummet (se kort).

Kort over området

Bilag 19 Bemærkninger til høringsforslaget

Forslag til miljøgodkendelse af husdyrbruget på Skautrupvej 27, 7500 Holstebro har været i offentlig høring i 6 uger, ved annonce i Holstebro Onsdag og på Holstebro Kommunes hjemmeside, samt sendt til høringsparter, i perioden fra den 23. juni 2010 til den 4. august 2010. I løbet af høringsperioden har Holstebro Kommune modtaget nedenstående bemærkninger fra Det Økologiske Råd. Der er ikke modtaget andre bemærkninger i høringsperioden.

Bemærkninger fra det Økologiske Råd

DET ØKOLOGISKE RÅD
FREMTIDENS MILJØ SKABES I DAG

Holstebro Kommune
Teknik og Miljø
Nupark 51
7500 Holstebro

3. august 2010.

Bemærkninger til Holstebro Kommunes forslag til miljøgodkendelse af slagtesvinebrug på Skautrupvej 27, 7500 Holstebro i medfør af § 12 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Det Økologiske Råd har følgende bemærkninger.

Miljøgodkendelsen indebærer tilladelse til at udvide den eksisterende slagtesvineproduktion fra 8.980 slagtesvin (30-100 kg) til 18.699 slagtesvin (30-100 kg).

Det svarer til en udvidelse fra 221,65 dyreenheder (DE) til 461,5 DE.

Ammoniaktabet i ansøgt produktion er 6.171 kg N/år

Det Økologiske Råd finder ikke, at BAT-kravet er opfyldt, jfr. Miljøministeriets vejledende emissionsgrænser opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT).

Ammoniaktabet i eksisterende stalde med drænet gulv skal reduceres til 0,4 kg N/slagtesvin, og i eksisterende stalde med 50-75% fast gulv og i nye stalde skal ammoniaktabet reduceres til 0,29 kg N/slagtesvin.

Det Økologiske Råd har beregnet, at ammoniaktabet skal reduceres til følgende for at opfylde BAT:

Eksisterende stalde med drænet gulv:
238 DE x 36 slagtesvin x 0,4 kg N = 3.427 kg N

Eksisterende stalde med 50-75% fast gulv:
13,5 DE x 36 slagtesvin x 0,29 kg N = 141 kg N

Nye stalde:
212 DE x 36 slagtesvin x 0,29 kg N = 2.213 kg N
I alt = 5.781 kg N

Da ammoniaktabet er 6.171 kg N/år er BAT-kravet ikke opfyldt.

Med venlig hilsen

Blegdamsvej 4 B, DK 2200 København N. Tlf.: 33 15 09 77 · www.ecocouncil.dk · E-mail: info@ecocouncil.dk
Hans Nielsen, cand. scient., projektmedarbejder, direkte tlf.: 33 18 19 44 · E-mail: hans@ecocouncil.dk
Det Økologiske Råd er en forening, som arbejder for en bæredygtig udvikling i Danmark og globalt,
og udgiver tidsskriftet Global Økologi.

Holstebro Kommunes bemærkninger til ovenstående

Bemærkningerne fra Det Økologiske Råd er udelukkende baseret på Miljøstyrelsens 'Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT)' for slagtesvin på gyllesystemer. Disse emissionsgrænser, og tilhørende teknologibeskrivelser, har siden januar 2010 (delvist) eksisteret som høringsudkast, og driftssikkerheden af gulvtypen 'delvist spaltegulv med 50-75 % fast gulv' har i den periode været omdiskuteret. Der er en risiko for, at gulvtypen kan lede til søleri på den faste del af gulvet, som medfører en forøget ammoniakfordampning, i modstrid med hensigten med gulvtypen. En rapport fra Videnscenter for Svineproduktion udkom i maj 2010, baseret på forsøg med gulvtypen i 10 slagtesvinebesætninger, og konkluderede ikke entydigt, om gulvtypen er praktisk anvendelig og kan drives uden risiko for søleri. Dertil kommer, at Miljøklagenævnets i tidligere afgørelser har stadfæstet, at 25-49 % fast gulv er BAT.

Da miljøgodkendelsen af slagtesvinebruget Skautrupvej 27, 7500 Holstebro blev udarbejdet, var Miljøstyrelsens vejledende materiale for bedste tilgængelige teknik til slagtesvin således stadig i udkast. Materialet blev endeligt udgivet den 30. juni 2010. På det tidspunkt var forslag til miljøgodkendelse færdigbehandlet og udsendt i 6 ugers offentlig høring. Husdyrbrugets anvendelse af bedste tilgængelige teknik var allerede vurderet i henhold til den tilgængelige viden på behandlingstidspunktet og på det foreliggende grundlag, og er beskrevet i afsnittet om ammoniak. En projektilpasning i henhold til Miljøstyrelsens nye vejledende emissionsgrænser vil betyde et væsentligt ændret projekt, og dermed kræve en ny ansøgning og en ny sagsbehandling. En 6 ugers høringsperiode harmonerer generelt dårligt med den dynamiske udvikling af bedste tilgængelige teknik. Holstebro Kommune finder ikke på det grundlag, at de nye vejledende emissionsgrænser skal indtages i vurderingsgrundlaget for nærværende miljøgodkendelse, og henviser til, at der i miljøgodkendelsen er vurderet, at husdyrbruget anvender bedste tilgængelige teknik.